1997. JÚNIUS
XIII. évf. 6. sz.
Ára: 248 Ft

Dennis Quaid és a Sárkányszív

TESZT: DVD-lejátszók

Panda-kaland Kínában

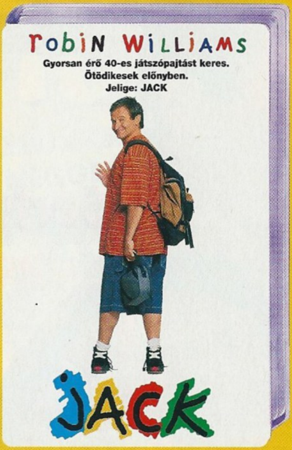
JACK

Robin Williams

A LEGJOBB VIDEOTÉKÁKBAN!

Jack tíz éves, de negyvennek látszik. A rendesnél négyszer gyorsabban öregszik. De Jack majdnem olyan, mint minden más gyerek: barátokra vágyik.
És felkészül élete legnagyobb kalandjára: az ötödik osztályra!
Ekkor kezdődik a mulatságos kalandok sorozata: a komoly felnőttnek látszó kissrác hiába gyömöszöli bele magát a padba, a szülők tanárnak nézik, a tanárok szülőnek vagy óriáscsecsemőnek. Beszorul a gyerekek búvóhelyébe; amikor fára mászik, leszakadnak az ágak. Viszont kosarazáskor versengenek érte a csapatok!

HOLLYWOOD PICTURES HOME VIDEO

INTERCOM

Forgalmazza:
InterCom Kft.
1145 Budapest,
Bácskai utca 28-36.
Tel: 467-1-467, 467-1400
Fax: 252-2736
E-MAIL:
VIDEO@INTERCOM.HU
Otthon:
http://www.intercom.hu/

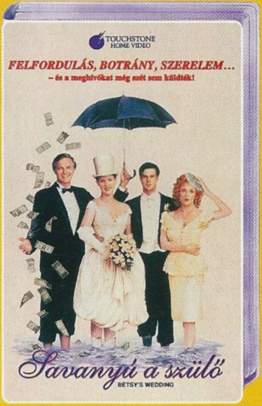

VIDEOPREMIER JÚNIUS 26.

A sarkkörön túl gyilkos háború folyik. 2009-re szinte az egész Föld lakhatatlanná vált, csupán néhány elszigetelt vidéken van lehetőség a túlélésre. Ezekért a területekért viszont állandó, kegyetlen harc dúl.
Jake, börtönből szabadult. Otthona helyén csak füstölgő romokat talál: nincs már mit veszítenie, nekivág, hogy bosszút álljon. Bandákba tömörült zsoldosokkal, kalandorokkal és a magánnyal kell megküzdenie.
Nincs sok esélye. Ebben a világban senkinek sincs…

CAPELLA INTERNATIONAL INC.

Mi lehet vicces egy esküvő előkészületeiben? Ha nem keveredne bele a maffia, ha nem akarna mindenki mindenkinek keresztbe tenni és ha nem szövődnének lépten-nyomon fura románcok, tulajdonképpen hétköznapi módon zajlana az egész.
De hát itt semmi sem megy könnyen, mindenki bolond kicsit.
Az örömszülők csak csetlenek-botlanak, és semmi sem sikerül úgy, ahogyan kellene.
Vigyázat, ebből botrány lesz!

TOUCHSTONE HOME VIDEO

Kedves Olvasó!

Cannes ünnepelt és csaknem két hétre magához ragadta a filmvilág fővárosa címet. Az ötvenedik filmfesztivál májusban egyetlen tengerparti városkába gyűjtötte a filmvilág hírességeit és sztárjait. Operatőrök, fotósok, újságírók ezreinek, turisták tízezreinek kíváncsi szemei előtt ünnepelték a legnépszerűbb művészeti ágat, egyben a szórakoztatóipar legkelendőbb árucikkét, és a legnagyobb hagyományokkal rendelkező, leghíresebb filmfesztivált. Akadt Cannes-ban képviselője a magyar filmművészetnek is, és a fesztivállal egy időben zajló vásáron magyar alkotások közül is válogathattak az érdeklődők. A szép számmal jelenlévő magyar mozi- és videófilmforgalmazók pedig a világ legfrissebb filmterméséből válogathattak kedvük, pénztárcájuk vastagsága és a honi nézői igények szerint. Ha nem is tekinthetjük a Video Magazin e havi számát cannes-i különszámnak, a filmvilág e jelentős eseményéről igyekszünk hű képet adni. Emellett azért nem feledkezünk meg a nyár eleji hazai videófilm-újdonságokról sem, így a Cannes-t is megjárt örökifjú Robin Williamsről mint Jackről vagy a Sárkányszívről és főszereplőiről, akik Los Angelesben nyilatkoztak lapunknak. Teszt-rovatunk pedig bemutatja az új DVD-rendszert és a már idehaza is hamarosan kapható újfajta lejátszókat, hiszen úgy tűnik, a DVD alapjaiban változtathatja meg a közeljövőben a videókultúrát és így videózási szokásainkat is.

Budapest, 1997. június

Falus Tamás

Főszerkesztő: Falus Tamás
Művészeti szerkesztő:
Czifferszky Attila
Képszerkesztő: Fejér Gábor
A szerkesztőség címe:
1114 Budapest XI., Eszék u. 9–11.
Tel./fax: 361-3859
E-mail: video@irisz.hu

Kiadja a Video Magazin Kft. • Felelős kiadó: Belán Gábor ügyvezető igazgató
Nyomdai előkészítés: ÍRISZ Kft.
Nyomás:
VESZPRÉMI NYOMDA RT.

Felelős vezető: Erdős András igazgató
Terjeszti a Nemzeti Hírlapkereskedelmi Rt. és a regionális részvénytársaságok, valamint az alternatív terjesztők. • Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt. Előfizethető ahírlapkézbesítőknél és a Hírlapelőfizetési Irodában (1089 Budapest VIII., Orczy tér 1.,levélcím: 1900 Budapest Orczy tér 1.), ezenkívül Budapesten a Magyar Posta Rt. Hírlapüzletági Igazgatósága kerületi ügyfélszolgálati irodáin, vidéken a postahivatalokban.
HU ISSN 0237-5141

A video magazin TARTALMÁBÓL

A Video Magazin új telefonszáma: 361-3859

Sztárözön Cannes-ban 50

Ismét Zapata!

Mexikó legendás nemzeti hőséről, *Emiliano Zapatá*ról forgat ősztől filmet *Alfonso Arau* producer-színész-rendező. *A három amigó* és *A smaragd románca* szereplője, A *Pár lépés a mennyország*, a *Szeress Mexikóban!* rendezője, mint sajtótájékoztatóján mesélte, egész más felfogásban készíti el 25 millió dolláros költségvetésű filmjét, mint annak idején 1952-ben *Elia Kazan*, akinek *Viva Zapata!* című alkotásában *Marlon Brando* játszotta a főszerepet. Most a mexikói hőst a svájci születésű, spanyol–német szülők gyermeke, *Vincent Perez* jeleníti meg, akit az *Indokína* és a *Fracassa kapitány* című filmekből ismerhetünk. Az operatőr a háromszoros Oscar-díjas *Vittorio Storaro* lesz.

Vincent Perez és Alfonso Arau

Mick Hucknall filmezni fog

Ahol parti volt, ott feltűnt *Mick Hucknall*, a *Simply Red* együttes énekes-zeneszerzője is. Fehér bőrű brit muzsikusként soul-zenét játszik, lemezei millió számra fogytak az elmúlt évtizedben. Most, úgy hírlik, filmszerepet is vállal. Az éjszakai bulikon már szokta a „filmes levegőt".

A Simply Red sztárja Mick Hucknall

Stallone újra Rambo lesz?

Nagy ováció fogadta *Sylvester Stallone*-t, bármerre is járt. Sly kitartóan dobálta a Planet Hollywood étterem előtt a reklámpólókat, s amikor az utolsó is elfogyott, levette magáról zakóját és azt is a rajongók közé hajította.

Már nem Charlie, hanem Charles

Chalie Sheen kikéri magának, hogy a jövőben is becézzék. Úgy érzi, felnőtt már, elvégre hamarosan betölti 32. életévét, így kér mindenkit, ezentúl Charlesnak szólítsák őt. Legújabb filmjének, a Cannes-ban is vetített *Bad Day On The Block*nak plakátján már legújabb, komoly nevén szerepel. Charles a fesztiválvárosban jelentette be, hogy szerepet vállal Jack London regényének, a *Martin Eden*nek 7 millió dolláros filmfeldolgozásában: matróz lesz. Azt követően pedig *Jackie Chan*nel játszik majd együtt a *Money Talks* című vígjátékban. Szó van egy további produkcióról is: a Free Money című tervezett filmben főszereplőtársa *Marlon Brando* lenne.

Azt már sajtótájékoztatón tudhattuk meg, hogy teljesen még mindig nem készült el új filmje, a *Copland,* melyben *Robert de Niróval* együtt játszik. Stallone bevallotta: öröm volt együtt forgatnia olyan nagy színésszel, mint amilyen *Robert de Niro,* akitől sokat tanult. A produkció amerikai premierje csak augusztusra várható. S hogy mikorra a vadonatúj Rambo? Ki tudja, mindenesetre felröppentek a hírek, hogy Stallone ismét Rambót alakítaná, az izomkolosszus egykori vietnami harcost.

Mi jön Az angol beteg után?

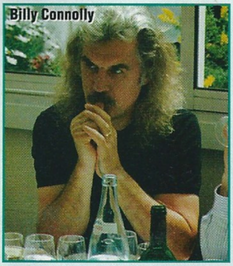
Anthony Minghella, a kilencszeres Oscar-díjas *Az angol beteg* rendezője legközelebb *Cigarettes and Chocolate* címmel fogja rendezni filmjét. A mű érdekessége, hogy Minghella saját rádiójátékát

dolgozza át, melyet még 1988-ban a BBC rádió számára írt. A történet egy nőről szól, aki egy napon úgy dönt, többé nem szólal meg. (A fotó a Miriamax partiján készült: jobbra *Anthony Minghella,* balra *Az angol beteg* producere, *Saul Zaentz*)

A Mrs. Brown főhőse

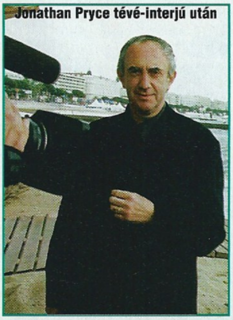
A fesztivál hivatalos versenyprogramjában szerepelt a *Mrs. Brown* című alkotás, mely Viktória királynő korába és világába vezeti el a nézőt. *John Madden* filmjének főszereplője *Billy Connolly,* aki alakjával, hosszú őszes hajával Cannes feltűnő jelensége volt. Idehaza a *Bűnbocsánat* és *A nagy ember* című filmből ismerhetjük őt.

Billy Connolly

Mira Sorvino ezúttal zsűritag volt

Jonathan Pryce tévé-interjú után

Perón a tengerparton

Bár több filmben is láthattuk már a most 50 éves *Jonathan Pryce*-t (így a *Brazil*ban vagy nemrégiben a *Carrington*ban), nevét csak nemrégiben kapta szárnyra a világhír, amikor Perónt, az argentin elnököt formálta meg az *Evita* filmmusical változatában. Cannesban már egyik kedvenc alanya volt a riportereknek.

Argento lánya

Filmszínésznő lett a neves olasz horrorfilmrendező, *Dario Argento* lányából. *Asia Argento* – akit idehaza a *Stendhal-szindróma* című, a papa által rendezett filmben láthatunk – főszereplője lesz a *B. Monkey* című, bemutatásra váró filmnek. Ír szemeivel, latin ajkaival ő jeleníti meg Beatricét, aki elcsavarja egy londoni tanár fejét. A rendező *Michael Radford,* aki az *1984* és a *Neruda postása* című alkotásokat is jegyzi. Asiát Cannes-ban egyelőre még nem rohanták meg a rajongók. Talán majd jövőre, a *B. Monkey* sikere után?

Mira, a zsűritag

Elbűvölte szépségével és kedvességével a fesztivált a 28 esztendős *Mira Sorvino,* aki a *Mighty Aphrodite* című *Woody Allen*-filmben nyújtott játékáért tavaly Oscart vehetett át. Ezúttal viszont ő bírált, mivel tagja volt a filmfesztivál zsűrijének. Nehéz volt eldönteni, ki is a zsűri szépségkirálynője: *Isabelle Adjani* vagy ő…

Csípős lányok

Napjaink egyik legnépszerűbb slágergyáros női csapata, a *Spice Girls* tagjai is ellátogattak Cannesba, hogy sajtótájékoztatón jelentsék be: hamarosan filmet forgatnak *Spice the Movie* címmel, mely egyszerre lesz dokumentum- és játékfilm, zenés és prózai mozi. A film az első koncertfellépésük előtti időszakot meséli majd el, s valamennyi lány önmagát fogja játszani. A zenei betétek részben az első CD, részben a most készülő új album anyagából szólalnak majd meg. A film és az új lemez egyaránt az év végére várható.

Bruce Willis: Az ötödik elem, a negyvenegyedik étterem

Bruce Willis számított Cannes egyik legnagyobb sztárjának, aki kettős funkcióban érkezett a tengerparti városba feleségével, *Demi Moore*-ral. Egyrészt ő a főszereplője a *The Fifth Element* (Az ötödik elem) című új, 77 millió dolláros francia szuperprodukciónak, melyet *Luc Besson* rendezett, s mely a filmfesztivál nyitófilmje volt. Másrészt immáron üzleti kapcsolat is fűzi a városhoz, hiszen nemrégiben nyílt meg a jachtkikötő közelében a Planet Hollywood étteremlánc legújabb, negyvenegyedik tagja, melyben résztulajdonos. Természetesen ő is ellátogatott éttermébe, stílszerűen fekete, „Planet Hollywood Cannes" feliratú pólóban, kék farmerban – és jellegzetes fekete sapkájában.

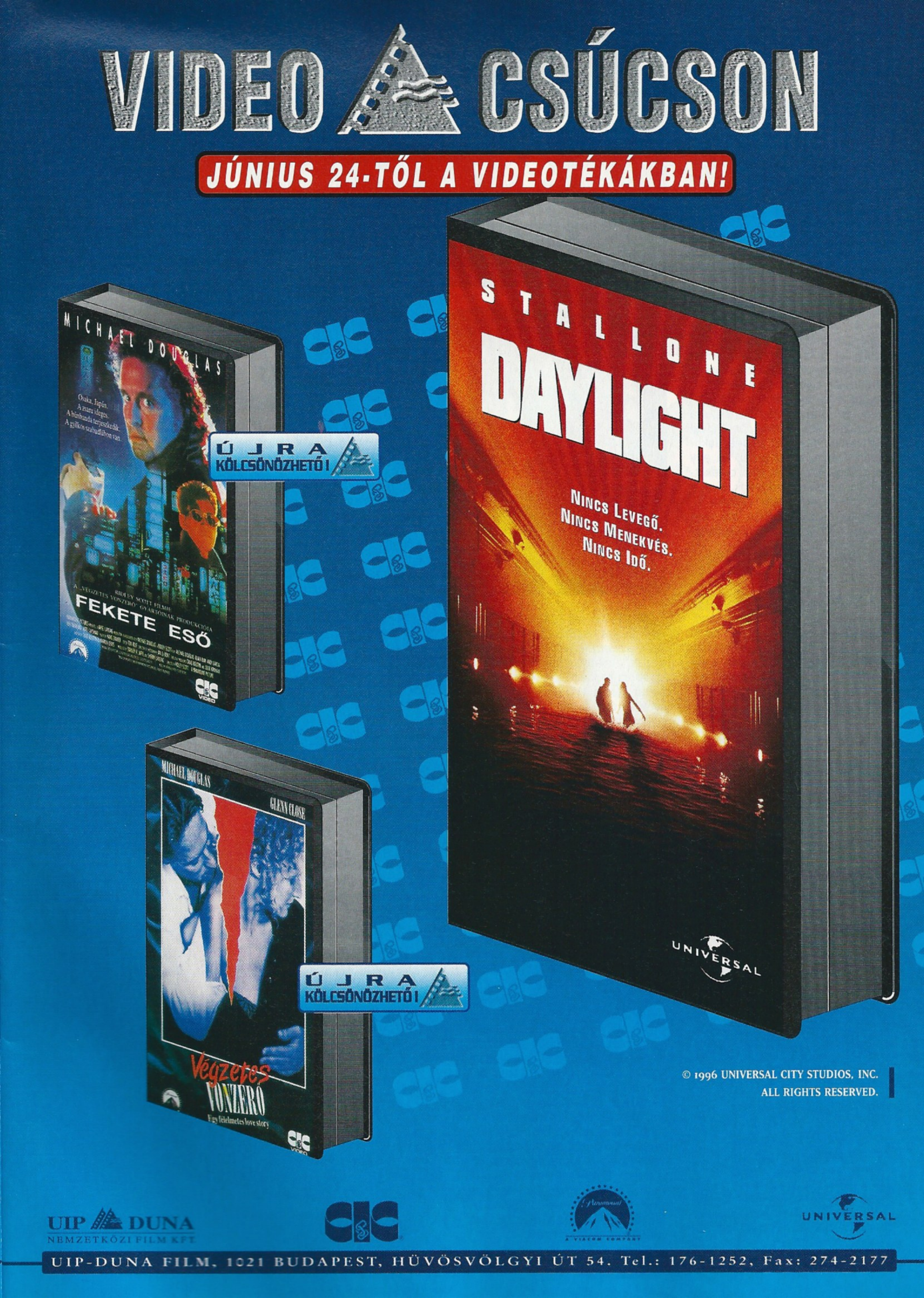
Törőcsik Mari

Törőcsik Mari, az egyetlen magyar

Törőcsik Mari volt az egyetlen magyar vendég a fesztiválpalotában a május 11-i jubileumi gálaesten, ahová az elmúlt három évtized díjazott alkotóit, színészeit hívták meg a szervezők. A színésznőt 1976-ban a *Szerelem* című filmben nyújtott alakításáért tüntették ki, együtt *Darvas Lili*vel. Az estre meghívást kapott *Jancsó Miklós* is, akit 1979-ben életműdíjjal tüntettek ki, de ő nem utazott el a tengerparti városba.

Fotó és szöveg:
Falus Tamás

VIDEO CSÚCSON
JÚNIUS 10-TŐL A VIDEOTÉKÁKBAN!
© 1996 UNIVERSAL CITY STUDIOS, INC.
ALL RIGHTS RESERVED.
DENNIS QUAID DAVID THEWLIS ÉS SEAN CONNERY
SÁRKÁNYSZÍV
ELÉRKEZETT A HŐSÖK IDEJE.
UNIVERSAL
UIP DUNA NEMZETKÖZI FILM KFT.
harriet, a kém
forró nyomon van!
CSAK VIDEÓN!
FORRÓ NYOMON VAN!
© 1996 BY PARAMOUNT PICTURES.
ALL RIGHTS RESERVED.
Corbin Bernsen Christine Harnos
Vérebek 2.
A férfi az ész.
A nő az erő.
Ha elkapják a gyilkost,
az maga lesz a csoda!
A FÉRFI AZ ÉSZ.
A NŐ AZ ERŐ.
HA ELKAPJÁK A GYILKOST,
AZ MAGA LESZ A CSODA!
© 1996 WILSHIRE COURT PRODUCTIONS, INC.
ALL RIGHTS RESERVED.
UIP DUNA NEMZETKÖZI FILM KFT.
UNIVERSAL
UIP-DUNA FILM, 1021 BUDAPEST, HÜVÖSVÖLGYI ÚT 54. Tel.: 176-1252, Fax: 274-2177

VIDEO CSÚCSON
JÚNIUS 24-TŐL A VIDEOTÉKÁKBAN!
MICHAEL DOUGLAS
FEKETE ESŐ
ÚJRA KÖLCSÖNÖZHETŐ!
STALLONE
DAYLIGHT
NINCS LEVEGŐ.
NINCS MENEKVÉS.
NINCS IDŐ.
UNIVERSAL
MICHAEL DOUGLAS
GLENN CLOSE
ÚJRA KÖLCSÖNÖZHETŐ!
Végzetes
VONZERŐ
Egy félelmetes love story
© 1996 UNIVERSAL CITY STUDIOS, INC.
ALL RIGHTS RESERVED.
UIP DUNA
NEMZETKÖZI FILM KFT
UNIVERSAL
UIP-DUNA FILM, 1021 BUDAPEST, HÜVÖSVÖLGYI ÚT 54. Tel.: 176-1252, Fax: 274-2177

JAC

Jack, a különleges kisfiú sajátos betegségben szenved. Négyszerte gyorsabban növekszik, mint ahogy az természetes lenne. Így aztán Jack gyermeki lelke egy felnőtt testében lakozik. Pedig még csak tízéves, de úgy néz ki, mint egy meglett korú, negyvenéves felnőtt férfi. Szülei eddig féltették őt a hasonló korúak világától, de most nincs mit tenni: Jack elhatározza, hogy legyőzi félelmeit és megpróbál megbarátkozni vele egykorú társaival, s a sok magántanulás után beiratkozik a közeli iskola ötödik osztályába. Ő is szeretne ugyanúgy élni: tanulni, játszani, barátkozni, csínytevésekben részt venni, a felnőtteken nevetni, mint hasonló korú társai. Tanára, osztálya egy idő után elfogadják őt, igaz, a játékházba nem fér be, és össze kell húznia magát a fa tetején kialakított kis várban is. Csúfolhatják őt a többi osztály tanulói, ám hamar kiderül, hogy ha kosarazni kell, akkor barátaival verhetetlen csapatot alkot az iskolában. De mit lehet tenni, ha egy kocsmába keveredik, ahol belekötnek és majdnem megverik, s mi a teendő, ha egy facér anyuka kikezd fia osztálytársával, aki még éveket várhat nemi felvilágosítására?

❖

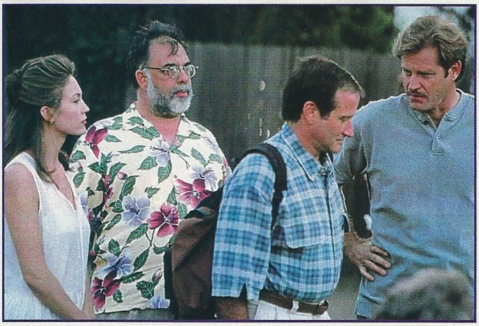
Bár valóban vannak olyan betegségek, melyeket a sejtek rendellenes öregedése vált ki, de a *Jack* című vígjátékban előforduló kór szerencsére nem létezik a valóságban. Az ötlet mindenesetre remek helyzetkomikumok kialakítására és sajátos jellemábrázolásra adott lehetőséget az alkotóknak.

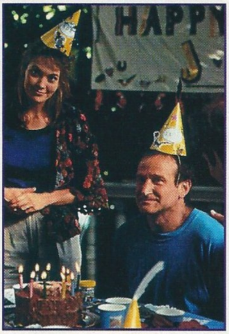
Francis Ford Coppola gyerekkori élménye:

(Coppola kilencéves korában gyermekparalízist kapott, mely a mozgékony kisfiút egy esztendőre ágyhoz bilincselte.) *„Minden porcikámmal arra vágytam, bárcsak én is együtt lehetnék a többi sráccal a játszótéren. Jack története megindított, mélyen megérintett, hiszen őt is elszigeteli betegsége a többi vele egykorú gyerektől. Egész nap gyerekműsorokat néztem a tévében, hogy legalább megízlelhessem azt az örömöt, ami a legfájóbban hiányzott."*

Robin Williams gyerekkori élménye:

„Gyakorta megvertek az osztálybéli nagyobb srácok. Általában ököllel meg lábbal, de az intelligensebbje olykor-olykor használta a szöveggyűjteményét meg a körzőt is. Fejletlen, vézna fiú voltam, amolyan lányok kedvence... Nem nehéz visszaemlékeznem arra az időre, amikor még csak vézna, gyámolatlan Robin létezett."

„A cél nem az volt, hogy Robin egy tízéves kisfiút imitáljon, hanem hogy kihozzuk belőle tízéves önmagát" – magyarázta *Francis Ford Coppola* rendező, aki először forgatott *Robin Williams*szel. (Előbb kerültek üzleti, mint művészi kapcsolatba: *Robert De Niró*val hármasban működtetik Rubicon nevű közös éttermüket San Franciscóban.)

Robin Williams a beteg gyermekek javára tett saját alapítványa révén sok tapasztalatot szerzett, melyek segítették Jack megformálásában. *„A gyerekek páratlan lelkierővel megáldott emberek"* – fogalmazott a színész. *„A beteg kissrácok, akiknek együtt kell élniük azzal a fenyegető szorongással, amit a betegség tudata jelent, ismeretlenül is mosolyogva jönnek oda hozzád, és ez a mosoly azt mondja: Játsszál velem!"*

James DeMonaco és *Gary Nadeau,* a fiatal forgatókönyvírók azt kívánták művükben megragadni, hogy az ember miként válthatja valóra álmait, és élhet teljes életet fájdalmasan rövid idő alatt is. Írás közben egy gyermek képe ötlött fel bennük, aki nagyobb társainál, bár semmi másban nem különbözik tőlük. Ki kell törnie kirekesztettségéből, másságából. Egy kicsit felnőtté kell válnia ahhoz, hogy gyermek lehessen. Az írók legnagyobb örömére *Robin Williams* egyből vállalta a *Jack* főszerepét, de álmukban sem remélték, hogy *A keresztapa* direktora is elolvassa forgatókönyvüket, az megtetszik neki és magára vállalja a rendezést.

Francis Ford Coppola már csak azért is átérezte a filmbéli főhős helyzetét, mert néha maga is úgy érzi, vele szemben is különösen viselkednek az emberek: *„Azt, hogy engem a világ elsősorban nem rendezőként, hanem intézményként tart számon, nem nagyon különbözik attól az aránytévesztéstől, amit Jacknek kell elszenvednie a természettől."*

❖

Coppola a gyerekszereplők kiválasztásához jelentkezők százait hallgatta meg, közülük jelölt ki vagy húsz esélyest. Meghívta őket saját birtokára és egy álló délután helyzetjátékokban szerepeltette őket. A gyerekek személyisége érdekelte, nem számított, hogy szerepelt-e már valaki is közülük kamera előtt. Arra kérte őket, mindenki adja saját magát, viselkedjen úgy, ahogy egyébként is szokott.

A Coppola-birtok később is a felkészülési időszak színhelye volt. Az ifjú szereplők három héten át együtt gyakoroltak Robin Williamsszel, ami így a munka mellett egyben szórakozássá is vált. A színész az „edzőtáborozás" alatt egyszer sem zökkenhetett ki szerepéből, még szabadidejében sem, amikor a gyerekeket játékboltba kísérte el, Jackként kellett viselkednie. (Vett is magának néhány matchboxot...)

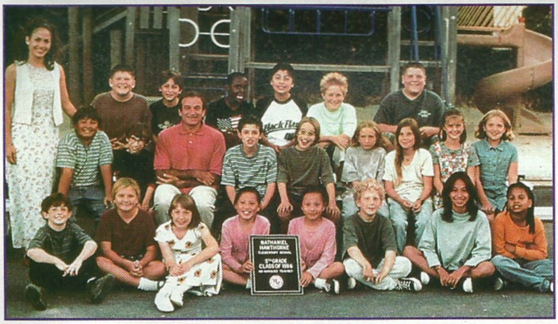
❖

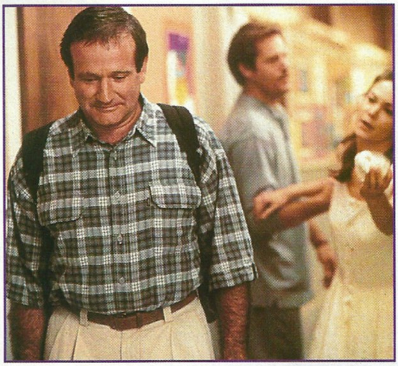
Robin Williams lubickol szerepében. Komédiázik, bolondozik, mint mindig, ugyanakkor megható is tud lenni magányában, meg nem értettségében.

A *Jack* szívszorító komédia gyermekkorról, felnőtté válásról, öregedésről.

Gyerekekről, nemcsak gyerekeknek.

K

BIKINI OSZTAG
(Bikini Squad)

A Bikini Osztag a világhírű Baywatch paródiája. Semminek nincs határa, a strandközönség csintalankodik a habokban és a napon. David, a korrupt producer azzal akar bekerülni a gazdagok köreibe, hogy megpróbálja megbuktatni a Bikini Osztagot. Hogy körmönfont tervét megvalósítsa, felveszi a fiatal, tapasztalatlan rendezőnőt, hogy az elkészítse a sorozat három epizódját... Teljes a káosz a forgatás körül, a stáb azonban élvezi a kalandokat a csodálatos kaliforniai napsütésben...

Színes, szinkronizált amerikai vígjáték (85 perc)
Főszereplők: Luckyo' Boyle, J. C. Palermo
Rendezte: Walerie Breiman

Egy cserbenhagyásos gázolás után Kaylie kórházba kerül. Az egyetlen kiútnak dr. Clavius neurológus újonnan kifejlesztett eljárása tűnik, melynek lényege: egy donor agyhullámait bonyolult eljárással átvezetik a sérült agyba. Julian, Kaylie férje vállalja a felelősséget és engedélyezi, hogy feleségét alávessék a kísérletnek. Kaylie a beavatkozás hatására felépül és hazatér, bebizonyítva ezzel, hogy a módszer bámulatos áttörés az orvostudományban. Azonban a nőt hamarosan rémálmok és hallucinációk egész sora kezdi gyötörni, élete pokollá változik.

TÉGY EGY SZÍVESSÉGET
(Do Me a Favor)

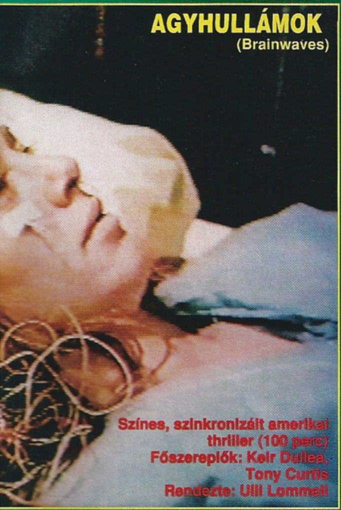
Lincoln Müller félénk, gátlásos gimnazista, aki nem képes ellentmondani vagány barátainak, azok pedig kihasználják őt. Otthon állandóan nyomás alatt van, mert a szülei azt akarják, hogy kiváló eredménnyel kerüljön be az egyetemre. Egyik este egy élelmiszerboltban megismerkedik egy furcsa fiatal nővel, Alexszel, aki szívességből megveszi neki a söröket. Azután ügyes színjáték keretében Alex ellopja Lincoln barátjának kocsiját és a fiúval együtt elmenekülnek. Ettől kezdve Lincoln egy más világban találja magát: száguldoznak az utcákon, élelmiszerboltokat rabolnak ki, a rendőrség a nyomukban. Természetesen a közös kalandok során egyre közelebb kerülnek egymáshoz. Azonban feltűnik Teddy is, Alex őrült barátja, aki autójába kényszerítve elrabolja őket.
Színes, szinkronizált amerikai thriller (100 perc)
Főszereplők: Rosanna Arquette, Peter Green
Rendezte: Sondra Locke

KALAND AZ IDŐBEN
(Biggles)

Jim Ferguson, a sikeres, fiatal üzletember rájön, hogy belekerült egy időlyukba, ami oda-vissza dobálja őt az évtizedekben. A New York-i gyorsétterem vezetése helyett váratlanul 1971-ben találja magát, az I. világháború kellős közepén, ahol megmenti Bigglest a biztos haláltól és megmenti a világot is a pusztító katasztrófától. Miközben Biggles éli a maga hihetetlen I. világháborús kalandjait, átkerül az 1980-as évekbe. A hősök és a fejlett technológia összefognak a gonosz erőivel szemben...

MEGJELENÉS: JÚNIUS 4.

AGYHULLÁMOK
(Brainwaves)

Színes, szinkronizált amerikai thriller (100 perc)
Főszereplők: Keir Dullea, Tony Curtis
Rendezte: Ulli Lommel

Színes, szinkronizált amerikai kalandfilm (108 perc)
Főszereplők: Neil Dickson, Peter Custhing
Rendezte: John Hough

MEGJELENÉS: JÚNIUS 18.

VICCES FICKÓ
(Funny Man)

Max feleségével és fiával egy ősi kastélyba kerül, ahol az okkultizmus, spritizmus és fekete mágia bizarr keveréke fogadja őket, az idelátogatók kábítószeres szeánszokat rendeznek. Előkerül a föld alól a „Vicces fickó"-nak titulált rémfigura, aki sorra teszi el láb alól a kastélyba érkező vendégeket. Elszabadul a pokol, a totális téboly lesz úrrá mindenkin, az erőszak fékezhetetlen tombolása abszurd őrületbe torkollik. Senki sincs biztonságban, a rettegés fokozódik, a „Vicces fickó" pedig kéjjel öl és tobzódik az erőszak élvezetében...

Színes, szinkronizált angol thriller (90 perc)
Főszereplők: Tim James, Benny Young
Rendezte: Simon Spracking

MEGJELENÉS: JÚNIUS 25.

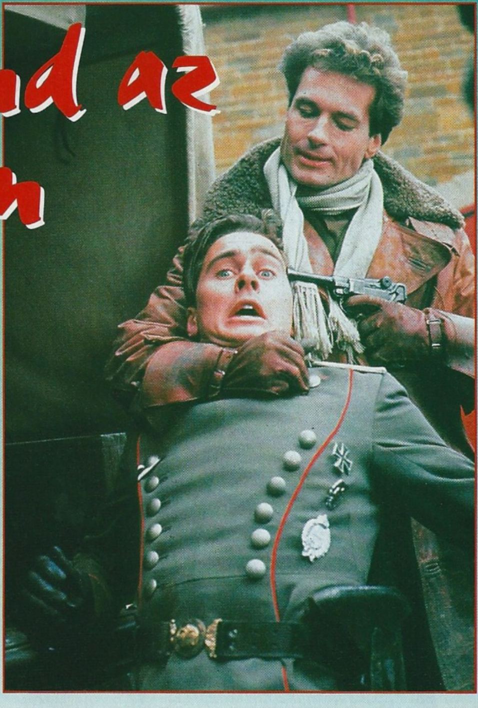

ÉDES ŐRÜLTSÉG
(Pedal Douce)

Színes, szinkronizált francia vígjáték (98 perc)
Főszereplők: Patrick Timsit, Fanny Ardant, Richard Berry
Rendezte: Gabriel Aghion

Adrien vacsorameghívást kap főnökétől, Alexandertől. A főnök közli vele, hozza magával a feleségét is. Csakhogy Adrien homokos, amit persze ügyesen titkol. Ezért szól ismerősének, Évának, hogy játssza el feleségét az estélyen. Éva egyedülálló, sikeres nő, van egy jól menő étterme. Beleegyezik a színjátékba. Minden jól megy, olyannyira, hogy Alexander szemet vet Évára. Első pillantásra beleszeret a vonzó nőbe. Éva élvezi a szituációt és hajlandó titokban találkozni Alexanderrel. Egyre elképesztőbb történeteket talál ki Adriennel való „házasságáról". A férfi először még gyanútlanul mindent elhisz neki, amikor azonban elmegy Éva éttermébe, megdöbbenve tapasztalja, hogy ott kizárólag transzvesztiták és homokosok szórakoznak. Itt találja Adrient is. Az első sokkhatás után úgy dönt, hogy nem szakít Évával, hisz még mindig szereti...

Kaland az időben

Amikor H. G. Wells 1895-ben megírta *Az időgép* (The Time Machine) című kisregényét, aligha sejtette, milyen lavinát indít el ezzel. Az időutazás az egyik legnépszerűbb témája lett a fantasztikus regényeknek, majd filmnek. Nem véletlenül. Az ilyen kalandban – akaratától függően vagy éppen véletlenül – részt vevő személy a lehető legszabadabban mozog térben és időben, legyen az közeli és távoli múlt vagy jövő. Soha nem látott lehetőség nyílik meg előtte, és soha nem látott veszély leselkedik rá. Hiszen az idő rendkívül sérülékeny közeg, bárminemű beavatkozás végzetes lehet, beláthatatlan bonyodalmak sorát indíthatja el. Nemcsak halálos csapdát jelent az utazó számára, de végzetes módon megváltoztathatja a jövőt, befolyásolva ezzel a történelem menetét, esetenként saját sorsának alakulását.

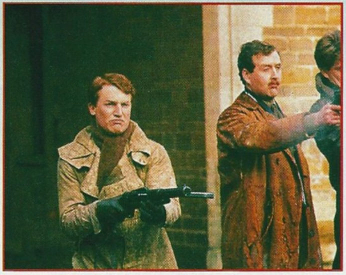
Az amerikai reklámszakember, Jim Ferguson akarva-akaratlanul élete legnagyobb, legizgalmasabb kalandját éli meg, amikor titokzatos módon megnyílik előtte a múltba vezető időfolyosó, és napjainkból az első világháború kellős közepébe csöppen. Az éjszaka közepén, ágyútűz mellett találkozik egy angol pilótával a nyugati hadszíntéren. Biggles éppen kényszerleszállást hajt végre. Ferguson megmenti az életét, és ettől kezdve sorsuk elválaszthatatlanul egybefonódik. A rendező, *John Hough* nem vesztegeti az időt, rögtön az események sűrűjébe vág. Igaz, azzal sem nagyon foglalkozik, hogy logikailag felépítse a cselekményt, megmagyarázza, mi miért történik. Tény, hogy a különös öregúr látogatása összefüggésben van a dologgal, mint kiderül, amolyan összekötő kapocsként funkcionál a két idősík között. Mert Biggles és Ferguson valójában „időikrek", és valahányszor valamelyikük veszélybe kerül, az időörvény mindig működésbe lép. Veszély pedig akad bőven. Biggles ugyanis az új német csodafegyver után kutat, amelynek bevetése megváltoztat-

nenetét. Ez nem nleges hangfegy- lett hogy halálos katonákra nézve, nden fegyvert és rrá változtatja. egyverben addig \ győzelembe ve- ásának egyik leg- öze volt, bár nem ı képzelet szülöt- t az ötezer halott esült a francia 5. április 22-i né- s után. Vagy ott rú talán leghíre- Kövér Berta, a z kilométer hord- l. De említhet- g a tengeralattjá- nely először bizo- otta be, milyen hatékony fegyver: a korlátlan tengeralattjáró-háború teljesen váratlanul érte az antant országait és szövetségeseiket. És akkor nem beszéltünk még a kormányozható léghajóról, a Zeppelinről, amelyhez ugyancsak nagy reményt fűzött a hadvezetés.

A német csodafegyverek néhány forgatókönyvíró fantáziáját is megmozgatták. Különösen az óriásléghajó. Az 1971-ben készült *Zeppelin*ben (GB–F) az újonnan kifejlesztett szuperléghajó – fedélzetén a német születésű angol ügynökkel és a jól felkészült kommandóval – próbajárat helyett éles bevetésre indul: merész akció keretében Anglia legféltettebb levéltári anyagát, egyszóval az ország múltját akarják elrabolni. A *Csodafegyverben* (Gunbus, 1986, GB–E) viszont két amerikai bankrabló a sikertelen rablás után önkéntesnek jelentkezik a francia hadseregbe. A véletlenek szerencsétlen (vagy éppen szerencsés?!) összjátéka folytán ők semmisítik meg a németek titkos csodafegyverét, az óriásléghajót.

A hangfegyver sem egészen a képzelet szülötte. Tudjuk, hogy bizonyos frekvenciatartományban a hangok által keltett rezgés ölni képes. Miután Giggles és Ferguson a saját szemével tapasztalja mindezt, elhatározzák, hogy elpusztítják a csodafegyvert, megmentve ezáltal a világot a pusztító katasztrófától. A feladat teljesítése során az időörvény többször is magával ragadja őket, miközben 1917-ben a németek, napjainkban pedig a rendőrség próbálja elkapni kettejüket. Helyzetüket csak nehezíti Biggles három bajtársa, valamint Ferguson barátnője.

Aligha dobogtatja meg az igényes sci-fi rajongó szívét *John Hough* filmje, a *Kaland az időben* (Biggles – Adventures in Time, GB), viszont kellemes kikapcsolódást kínál a kalandfilmek kedvelőinek. Egyáltalán nem érződik rajta, hogy tizenkét esztendővel ezelőtt készült. Az eredetiséget a mozgalmasság helyettesíti, a logikát az akció. Élvezetes, nemegyszer humoros az egyik idősíkból a másikba való átlépés. Míg a főszerepet két viszonylag kevéssé ismert színész játssza, meglepő, hogy a rejtélyes öregúr szerepében *Peter Cushing* – az angol fantasztikus és horrorfilmek nagy öregje – passzivitásra van kárhoztatva. A filmnek magyar vonatkozása is van, *Ernest Vincze,* azaz *Vincze Ernő* volt az operatőre.

Rendezte:

BRIANT LEVANT

A hagyományos Hollywood–New York tengely mellett új filmes központ alakult ki Chicagóban a nyolcvanas évek második felében. A „chicagói iskola" megszületése elsősorban *John Hughes* rendező-producer nevéhez fűződik. A *Reszkessetek, betörők!*-kel (Home Alone, 1988) új fejezet kezdődött az amerikai film történetében. A hallatlanul sikeres és népszerű gyermek- és ifjúsági filmeknek, vígjátékoknak köszönhetően a Michigan-tó parti metropolisz versenytársa lett az álomvárosnak, sőt le is körözte azt. Hughes körül hamarosan egész csapat ifjú tehetség bontogatta szárnyait. Közülük az egyik legígéretesebb *Brian Levant,* aki azért mégiscsak Hollywoodban csinált karrier...

Aligha akad olyan ember, akivel ne fordult volna már elő, hogy elfelejtette időben megvenni a karácsonyi ajándékot feleségének vagy gyermekeinek. Ki ne ismerné a december 24-i fejveszett kapkodást és rohangászást, amikor keresünk valamit, amit már régen nem lehet kapni? Ez az univerzális jellegű jelenség adta az ötletet a *Hull a pelyhes* (1996) című vígjáték elkészítéséhez. *„A film egyetlen nagy rohanás"* – fogalmaz a rendező, *Brian Levant. „A szokványos karácsonyi vígjátékokhoz képest van benne pár kicsit keményebb rész is. Elképesztő dolgok történnek a főhőssel, de nem kell félteni, a viszontagságok nemhogy kikészítenék, inkább megedzik."*

Ebben alighanem szerepet játszik az is, hogy a feledékeny apuka szerepében Hollywood egyik legnagyobb akciósztárja, *Arnold Schwarzenegger* tündököl. Első és „utolsó akcióhősként" Schwarzi már sok „ragadozót" elpusztított, s akár „vörös", akár „ovizsaruként" került „két tűz közé", sohasem volt hajlandó „piszkos alkut" kötni. Legjobb emlékei szerint mindig felvette a harcot a gonosz bűnözőkkel és terroristákkal, miközben igyekezett „végképp eltörölni" őket a Föld színéről. Ilyen nehéz feladattal azonban még nem találkozott. Fia, Jamie kedvéért nyakába veszi a várost, hogy beszerezze az abszolút hiánycikket, a karácsonyi szezon legkeresettebb ajándékát, a rakéta-hátizsákos, turbólemezes, szuperbumerángos Turboman-figurát.

A film csak úgy hemzseg a kacagtató jelenetektől, van benne óriás és törpe, gagyizó és verekedő Mikulás, fölfújható rénszarvas, felfordulás Amerika legnagyobb bevásárló és szórakoztató komplexumában, Turbomanként nyaktörő légimutatványt végző apuka a város fölött, és ünnepi díszfelvonulás. *„A munka egyik legélvezetesebb része számomra a díszfelvonulás volt"* – mondja a rendező. *„Ezzel a jelenettel valóban egyedi hatást akartam elérni. Ezért különleges gonddal terveztem meg minden egyes részletet: a táncokat, a mozgást, a zenészek ruháit, a díszkocsikat, de még a tömeg színösszeállítását is. Azt akartam, hogy a film olyan legyen, mint a karácsonyi ajándék: csillogó-villogó, színes, még csomagolásában is gyönyörű."*

A magyar néző talán e mostani, nyári melegben is örömmel lát a „csomag" felbontásához.

A chicagói születésű *Brian Levant* a televíziónál tanulta ki a „csomagküldő" szakmát. Mindig is érdekelte a film, kezdetben forgatókönyvek írásával próbálkozott. Első sikereit is ilyen minőségben aratta a *Boldog napok* (Happy Days), valamint a nálunk is hajdanán bemutatott *Egy úr az űrből* (Mork and Mindy) című sorozatnál. A harmincas korosztály számára emlékezetes élmény maradt az Orkról érkezett Mork, azaz a földönkívüli *Robin Williams* bohóckodása, szállóigévé vált „nanuzása" Később producerként vitte sikerre a *Titkos énem* (My Secret Identity) és a *The New Leave It to Beaver* című szériákat. E két munkájával számos díjat is nyert, köztük a legrangosabb televíziós elismerést, az Emmy-díjat. Legutóbbi televíziós produkciója a *Zoom kapitány* (Captain Zoom) volt. Kedvenc sorozatai mellett a legtöbb időt három gyermekének és feleségének, Alisonnak szenteli.

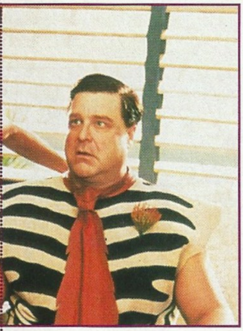
Rendezőként a *Talpig zűrben 2*-vel (1991) debütált. Az időközben trilógiává bővült sorozat hőse az örökbefogadott hétéves kisfiú, akiről kiderül, hogy „az ördög maga", hozzá képes

Brian Levant rendezései:

Talpig zűrben 2. (Problem Child 2, 1991) *(UIP–Duna Film)*
Beethoven (1992) *(UIP–Duna Film)*
A Flintstone-család (The Flintstones, 1994) *(UIP–Duna Film)*
Hull a pelyhes (Jingle All the Way, 1996) *(Fox Video)*

A Flintstone-család

Brad Pitt bakfitty. Igaz, nem az angol rendőrség, hadsereg és titkosszolgálat, még csak nem is *Harrison Ford* életét teszi pokollá, hanem újkeletű szüleiét. A szórakoztató vígjátékban bombák helyett ötletek robbannak, lövedékek helyett gegpatronokkal veszik tűz alá a nézőt. Miután a kis gézengúz az első részben sikeresen rémálommá változtatta a hétvégi kirándulást, a folytatásban az apuka másik városba költözik a világ legrosszabb csemetéjével. Naivan abban reménykedik, hátha változik a helyzet, de ahogy az már ilyenkor lenni szokott, csak tovább romlik. Különösen, hogy a fiúcska kemény konkurenciát kap a kislány személyében, aki még nála is rosszabb, szófogadatlanabb.

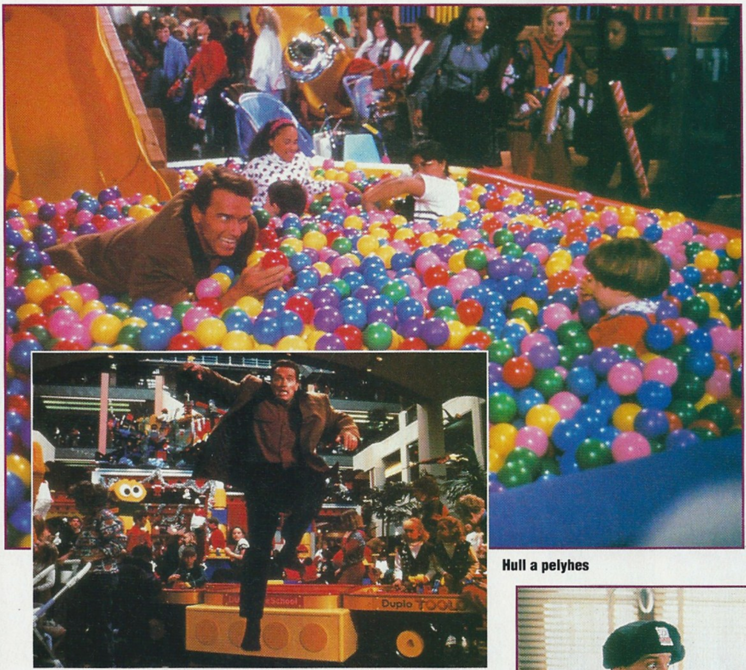

Majd következett a *Beethoven* (1992), ami nem az a kimondott életrajzfilm, semmi köze a zeneszerző mesterhez, még kevésbé halhatatlan szimfóniáihoz. Beethoven ugyanis egy nyolcvankilós, aranyszívű bernáthegyi, amely – „aki" – imádja a korai reggelit és a késő esti filmeket. Már e két tulajdonsága is elég lenne, hogy az egyszerű átlagcsalád tagjait az őrületbe kergesse, ám Newtonékat kemény fából faragták. Hiszen kölyökkora óta nevelik az óriást, így érthető, ha a szívükhöz nőtt. A blökire azonban más is szemet vetett, a gonosz állatorvos a kísérleteihez akarja felhasználni Beethovent.

A rendező igazi családi mozit készített, ahol a kutya és a két gyerek szerepeltetése jótékonyan elfedi a forgatókönyv hiányosságait. Mert valljuk meg, a film valójában semmi újat nem tud felmutatni, ismerős helyzetek és megszokott fordulatok követik egymást, egészen a szirupos végkifejletig. Az élet tehát jól bánt Beethovennel (és a producerekkel). Amerika kedvenc bernáthegyije annak rendje-módja szerint otthonra talált, felnőtt, és belopta magát a Newton-család és a közönség szívébe. Mi mást is kívánhatott ezek után? Természetesen egy folytatást, amely annak rendje-módja szerint, menetrendszerűen meg is érkezett (1993). De már Levant nélkül.

A Spielberg-stúdió évek óta dédelgette tervét, a klasszikus rajzfilmsorozat, *A Flintstone-család* élő szereplős változatának elkészítését. Brian Levant, maga is nagy Flintstone-rajongó és relikviagyűjtő révén, kezdettől fogva figyelemmel kísérte a terv sorsát. Abban reménykedett, hogy esetleg részt vehet a forgatókönyv megírásában. Erre minden esélye meg is volt, hiszen a végleges változat elkészítéséig nem kevesebb, mint harminckét forgatókönyvírót fogyasztott el a produkció. A *Beethoven* 143 milliós bevételéből bátorságot merítve tehát felkereste az Amblin Entertainment vezetőit, hogy szeretné megírni a Flintstone-film forgatókönyvét. Itt elmondták neki, hogy kicsit elkésett, a könyv már készen van. Ellenben megkérdezték, lenne-e kedve tárgyalni *Spielberg*gel és más producerekkel a film rendezéséről? Levant örömmel mondott igent! Hamarosan teljesült az álma – a *Beethoven* jó ajánlólevélnek bizonyult –, filmre vihette kedvenceit.

A rendező legfőbb törekvése az volt, hogy hű maradjon az eredeti sorozat szelleméhez: *„Amikor a néző olyan filmre megy el a moziba, amely egy korábbi, másik filmre épül, vannak elemek, amelyeket szívesen lát újra."* *A Flintstone-család* esetében ilyen elvárás Frédi „Subi-dubi-dúú"-ja Vilma és Irma vihogása, vagy Frédi nyekkenése, amikor Dino a nyakába ugorva üdvözli, miközben boldogan nyalogatja a

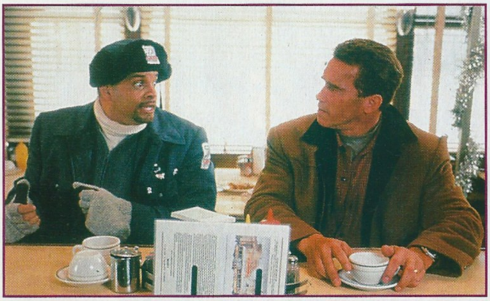

Hull a pelyhes

képét, hogy csak néhány jellemző dolgot említsünk.

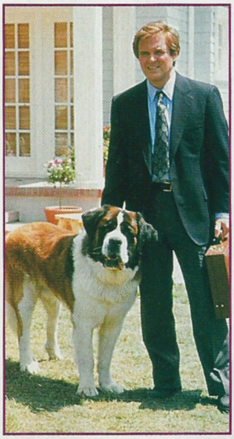
A történet magja a két kőkorszaki szaki barátsága. *„Ez a két pasas azóta ismeri egymást, hogy Frédi másodszor kezdte az ötödiket. Szomszédok, egy helyen dolgoznak és kedvelik egymást"* – magyarázza Levant. *„Olyan klasszikus komikus kettőst alkotnak, mint Zoro és Huru, Stan és Pan, vagy Abbott és Costello."* A rendező legfontosabb instrukciója az volt, hogy úgy kell eljátszani a figurákat, mintha igazi emberek lennének, valódi érzelmeket, érzéseket, igazi szeretetet kell kölcsönözni nekik. A *John Goodman–Ric Moranis* páros maradéktalanul teljesítette ezt az elvárást, nagyszerű alakítást nyújtott.

Maga a produkció már vegyes érzelmet kelt a nézőben. Miközben a történet – „hála" a rengeteg tollforgatónak – hagy némi kívánnivalót maga után, nagyszerűek a trükkök, profi a kiállítás. S van benne néhány tucat bombasztikus ötlet meg filmtörténeti utalás. Minden és mindenki megkapja benne a magáét, legyen az *George Lucas,* vagy a McDonald's.

Beethoven

Brian Levant szerencsés csillagzat alatt született. Kevés rendező mondhatja el magáról, hogy már a második filmjével befutott Hollywoodban. *A Flintstone-család*dal és a *Hull a pelyhes*sel pedig tovább erősítette helyzetét. Szóval kedvére válogathat a forgatókönyvek között.

Már ha nem ő írja azt!

Szilágyi G. Gábor

1123 Budapest XII. ker., Győri út 18. fsz. 1. Tel.: 202-14-49
6701 Szeged, Pf.: 1167 Tel.: (06-62) 441-028

Június 4-től a legjobb videotékákban!

A TEREMTŐ

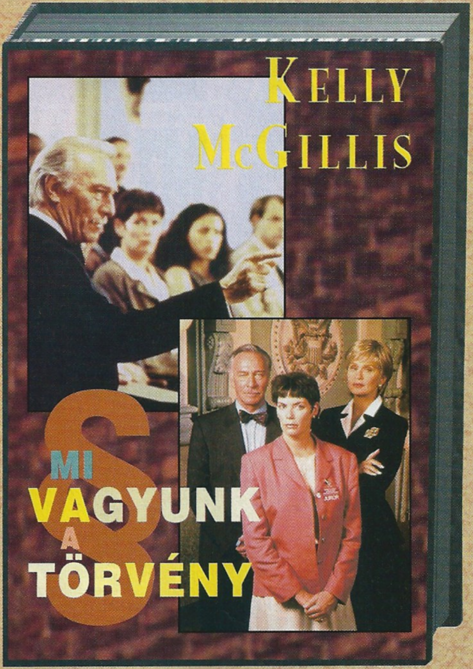
Josht és Waltert örökbefogadja a Millen házaspár, amikor szüleik autóbalesetben meghalnak. Josh jó tanuló, ambiciózus fiú. Hamarosan azonban minden megváltozik, amikor Josh tizennyolcadik születésnapján Walter váratlanul megjelenik. Olyan titkokat fed fel, melyek teljesen felborítják a fiú életét. Ahhoz, hogy visszatérjen a normális életbe, szembe kell néznie és le kell számolnia a múlttal. Még ha ez fájdalmas veszteséggel is jár...

Színes, szinkronizált
amerikai akciófilm
Főszereplők: MATTHEW MODINE,
MARY LOUISE PARKER, MICHAEL MADSEN
Rendezte: TIM HUNTER
© NU IMAGE 1996
98 perc

MI VAGYUNK A TÖRVÉNY

Wynne Adamsot a népszerű televíziós műsorvezetőnőt férje meggyilkolásával vádolják. A csinos és inteligens vádlott beismeri szerepét a gyilkosságban, de tettét indokoltnak tartja, mivel férje hűtlenségét és brutalitását nem tudta már elviselni. Az esküdtek eleinte együttérzően hallgatják, ám a kihallgatások során felmerülő bizonyítékok megrendítik bizalmukat a vádlottban.

Színes, szinkronizált amerikai krimi
Főszereplők: KELLY McGILLIS,
CHRISTOPHER PLUMMER,
LAUREN HUTTON
90 perc

1123 Budapest XII. ker., Győri út 18. fsz. 1. Tel.: 202-14-49
6701 Szeged, Pf.: 1167 Tel.: (06-62) 441-028

MI VAGYUNK A TÖRVÉNY

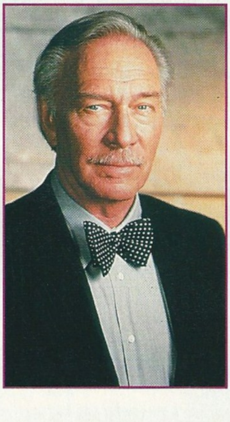
Az ember fantáziáját mindig megmozgatja egy bűntény. Különösen, ha megvan a feltételezett tettes. Vajon ő volt-e valóban a bűntett elkövetője? Ha igen, milyen indítékok vezették? Ha nem, miként derülhet ki ártatlansága? Az amerikai igazságszolgáltatás érdekessége az esküdtszék-rendszer, mely már számos filmalkotót megihletett. (Lásd bővebben: *Tekintetes esküdtszék,* Video Magazin, 1996. 11.) A kifogyhatatlan filmek közül e tárgyban máris itt a videótékákban a legújabb, mely a korábbi művektől eltérő módon enged bepillantást az esküdtek gondolatvilágába.

A *Mi vagyunk a törvény* (We The Jury) című amerikai film egy ismert televíziós személyiségről, egy talk-show házigazda-asszonyról szól, akit férje meggyilkolásával vádolnak. Azzal, hogy lelőtte férjét, szeretője lakásában. A vonzó személyiségű, megbecsült, szeretett tv-s sztár *(Lauren Hutton)* ráadásul be is vallja, hogy lelőtte férjét, bár védője *(Christopher Plummer)* kifejti: védence a bűnt hosszú évek megaláztatásai nyomán követte el. Emiatt kéri az esküdtek megértését, s mérsékelt büntetésre számít.

Előbb azonban a bíróságnak ki kell választani a tizenkét esküdtet. A védő esküdtszéki szakértők véleményét kéri ki, mivel gondolja, inkább nőkből álló esküdtszék lenne számukra elfogadható, akik megértik a vádlott tettét és elítélik azt a durva bánásmódot, amit az ismert asszonynak házasságában át kellett élnie az elmúlt évek során. Az ügyvédek és a vádlók sorra egyeznek meg az esküdtek személyében. Közöttük akad elkötelezett feleség és anya *(Kelly McGillis)*, egy ötvenes éveiben járó özvegyasszony, egy csinos, de felszínes nő, egy lenyűgöző diáklány, egy középkorú színes bőrű asszony, egy Kelet-Európából származó nő, egy éles nyelvű író, egy idős úriember és egy macho.

A tárgyaláson a vádlók szemtanúkat hívnak, hogy bebizonyítsák: a vádlott előre kitervelte a gyilkosságot azért, hogy válás esetén elkerülje a vagyonmegosztást, mivel ő mint népszerű műsorvezető férjénél jóval több pénzt keresett. A védelem viszont tanúként hív meg egy pszichológust, aki jó néhányszor beszélgetett a vádlottal a börtönben, s meggyőződése, az asszony a rossz bánásmód áldozata. Hivatkozik egy kutatásra is, mely szerint azoknak a feleségeknek a lelkiállapota, akik túlélik házasságuk megaláztatásait, hasonlít a börtönt megjárt és túlélt asszonyok lelkiállapotához. A férj folyamatosan féltékeny volt felesége sikereire, szinte rabként tartotta őt saját otthonában: megfenyegette fegyverrel, szexre kényszerítette őt, olykor más nőkkel is. A gyilkosság éjszakája előtt a feleség már hetek óta nem aludt, csak arra emlékszik, hogy kivette férje fegyverét a szekrényből és elment férje szeretőjének házába.

Miután mindkét fél kifejtette álláspontját, az esküdtek visszavonulnak, hogy megvitassák a hallottakat és meghozzák értékítéletüket. Szószólójuknak az írót választják, aki a tárgyalás alatt folyamatosan jegyzetelt. Az esküdt férfiak úgy vélik, gyilkosság történt, míg a nők úgy látják, hirtelen felindulásból történt az emberölés, mely a törvény szerint és a bíróság szemében más kategória, s enyhébb ítéletet feltételez. Az esküdtek vitája a két tábor között többször is váratlan fordulatot vesz, s a csavaros történet új megoldást hoz az „esküdtszéki" filmek történetében.

A film főszereplőit jól ismerhetjük más alkotásokból is. *Christopher Plummer*nek például huszonhárom filmje található a magyar tékákban, így, a *Farkas*, az *Átverés*, a *Könnyen vedd a halált!* vagy a *Dolores Claiburne*.

A bájos arcú *Kelly McGillis* egyik legnagyobb sikerét egy évtizede *Tom Cruise* oldalán érte el a *Top Gun*ban. *Harrison Ford* mellett ő volt az amish aszony *A kis szemtanú*ban, *A vádlottak*ban pedig az Oscar-díjas *Jodie Foster* partnere. További idehaza ismert alakításai: *Keserves bosszú, Macskafogó kommandó, Mennyei szerelem, A vádlottak, Babe, Ház a Carol Streeten.*

Bruce Willis
Bruce Willis
Bruce Willis
AZ ÖTÖDIK ELEM
The Fifth Element
HAMAROSAN A MOZIKBAN!
Luc Besson
filmje

LOLITA DAVIDOVICH

Új filmjében: Holtomiglan-holtodiglan – Joe Manegnával

Michael Makeshift élete mélypontjára érkezett: barátnője elhagyta, s ezt a csapást igen nehezen viseli el. A videótékából kölcsönöz kutyás filmeket, hogy legalább az esti tévézés erejéig úgy érezhesse, társakra, igaz barátokra lelt. Ám ahogyan az lenni szokott, a mélypontot már nem lehet alulmúlni, a legrosszabbnál már csak jobb jöhet. Ez a jobb kisvártatva meg is jelenik, Michael bátyja kíséretében. Reggie ugyanis magával hozza menyasszonyát, a szépséges Valerie-t. De Valerie nem csupán szép, hanem nagyon szép, sőt a legszebb, de egyben a legkedvesebb, valamint a legrészegebb nő is, akit Michael valaha is látott. Alacsony, köpcös, kopaszodó, szóval igazi férfiszépségnek számító hősünk azonnal elköveti a legdrámaibb vétséget, beleszeret abba, akibe biztosan nem lenne szabad, édesbátyja nőjébe.
Ebből az igazi vígjátéki alaphelyzetből indul a mozikban nálunk nem játszott, de a hazai videótékák újdonságának számító komédia, a *Holtomiglan-holtodiglan*. A bonyodalmak okozóját, minden érzelmi vihar kavaróját, a NŐT a harminchat éves, de a huszonéveseket megszégyenítő szépségű *Lolita Davidovich* alakítja.
A jelenleg Chicagóban élő, Kanadában született színésznő le sem tagadhatná európai származását. Szülei Jugoszláviából emigráltak, s talán finom, szlávos vonásai teszik különlegessé a gyönyörű, vörös, s úgy tűnik, természetesen hullámos hajkoronával megáldott fejét, arcát. Aki látta már őt, biztosan nem felejti el, ennek ellenére Magyarországon a neve nem ugrik be elsőre minden filmrajongónak. Pedig már több mint egy tucatnyi filmjét láthattuk idehaza.
Azt tartják róla, hogy az 1989-ben bemutatott *Blamázs* című filmjével – melyben *Paul Newman* volt a partnere – az igazi sztárok közé emelkedett, ezt megelőzően pedig már hat moziban játszott. Leginkább talán az *Egy bébiszitter kalandjai*ban nyújtott alakítására emlékszünk legtöbben a színésznő e korai korszakából. A *Blamázs*t követően egy sor kisebb-nagyobb szerep, sőt nem egy főszerep következett, nem akárkik oldalán, nem akárkik filmjeiben. A *Fedezetlen szerelem*ben *John Malkovich* és *Andie McDowell* voltak a partnerei, a *Páratlan prédikátor* című, nem túl vidámra sikerült vígjátékban *Steve Martin* szokásos hülyülését ellensúlyozta. A *Legbelsőbb körök*ben *Tom Hulce* és *Bob Hoskins* oldalán tűnt fel. Játszott *Oliver Stone JFK* című alkotásában is, ami már önmagában egyfajta rangot jelent. Két, talán legemlékezetesebb alakítását a *Káin ébredése,* illetve az *Intersection – Vágyak vonzásában* című filmekben nyújtotta. Előbbit a thriller

Lolita Davidovich magyarországi videótékákban megtalálható filmjei:

Újoncok (Recruits, 1986) r.: Rafal Zielenski *(VICO)*
Egy bébiszitter kalandjai (Adventures in babysitting,1987) r.: Chris Columbus *(Buena Vista)*
A nagyváros (The Big Town, 1987) r.: Ben Bolt *(Intervideo)*
Leselkedő (Bindside,1987) r.: Paul Lynch *(Mokép Videókiadó)*
Blamázs (Blaze, 1989) r.: Ron Shelton (Buena Vista)
Legbelsőbb körök (The Inner Circle, 1991) r.: Adrej Koncsalovszkij *(Columbia TriStar)*
JFK (1991) r.: Oliver Stone *(InterCom)*
Fedezetlen szerelem (The Object Of Beauty, 1991) r.: Michael Lindsay-Logg *(Mirax)*
Mindent vagy semmit (Keep The Change, 1992) r.: Andy Tennant *(Zoom)*
Páratlan prédikátor (Leap Of Faith,1992) r.: Richard Pearce *(UIP-Duna Film)*
Káin ébredése (Raising Cain, 1992) r.: Brian De Palma *(UIP-Duna Film)*
Forráspont (Boiling point,1993) r.: James B. Hanis *(Guild)*
Örökifjú és társa (Younger And Younger, 1993) r.: Percy Adlon *(Flamex Video)*
Öreg harcos (Cobb, 1994) r.: Ron Shelton *(InterCom)*
Intersection – Vágyak vonzásában (Intersection, 1994) r.: Mark Rydell *(UIP-Duna film)*
Mentsük meg a jávorszarvast! (Salt Water Moose,1994) r.: Stewart Margolin *(Video Rent)*
Tegnap és ma (Now and Then, 1995) r.: Leslie Linka Glatter *(Flamex Video)*
Holtomiglan holtodiglan (For Better Or Worse, 1996) r.: Jason Alexander *(UIP-Duna Film)*

A VÖRÖS HAJÚ SZÉPSÉG

nagymestere, *Brian De Palma* jegyzi. Lolita egy elmebeteg, s a saját gyermekén kísérletező gyerekpszichológus mindebből sokáig mit sem sejtő feleségét játssza, oly meggyőző erővel, hogy *John Lithgow* méltó partnerének bizonyul. Ugyanígy felveszi a versenyt legismertebb filmjében, a *Vágyak vonzásában* című moziban napjaink első számú szexszimbólumával, *Sharon Stone*-nal. Mi több, éppen ez volt szerep szerint is a dolga, lévén ő játszotta a végzet asszonyát, azt a nőt, aki képes elcsábítani *Sharon*tól filmbéli férjét, akit *Richard Gere* személyesített meg. Érdekes módon eredetileg *Sharon Stone*-nak szánták a csábító hölgy szerepét és Lolita lett volna a példás, dolgozó, sikeres családanya, de éppen *Stone* kérte a producertől: cseréljék meg a két szerepet, nem akarja, hogy végleg beskastulyázzák, inkább lenne hű feleség, legyen csak Lolita az, aki elcsavarja a férj fejét...

Lolita Davidovich sem idehaza, sem Amerikában nem sorolható a legnagyobb sztárok közé. A producerek mégis kedvelik, gyakran kérik fel főszerepekre. Hogy hol húzódik a határvonal a megbecsült színésznő és az igazi sztárság között, az nehezen megfejthető. Talán még két-három *Vágyak vonzásában* szintű filmben kellene főszereplőként feltűnnie. Bár ki tudja. Van, akinek elég egyetlen szerep ahhoz, hogy nevét egy életre mindenki megjegyezze.

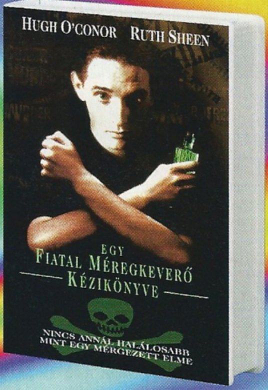
Karizs Tamás

Káin ébredlése: együtt John Lithgow-val

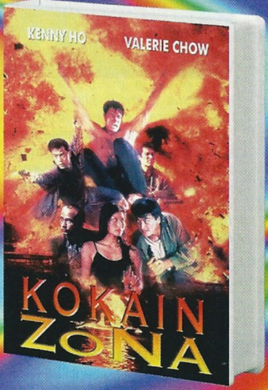

JÚNIUSTÓL A VIDEOTÉKÁKBAN

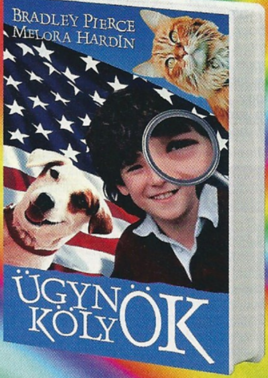
MIRAX
MIRAX Nemzetközi Filmforgalmazó és Multimédia Kiadó Kft. 1113 Budapest, Karolina út 34/a.
Tel./fax:(36-1) 209-2919, 209-2920 e-mail: mirax@mirax.hu
Keresse filmjeinket az interneten a „www.mirax.hu" címen!

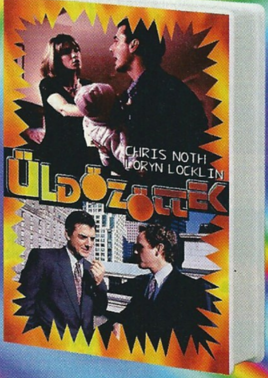
A 14 éves Graham London külvárosában él és mérgeket készít saját kezűleg gyártott vegyi berendezésein. A puding próbája az evés; tehát a szerek hatását le kell tesztelni! Graham kontrollcsoportnak saját családját választja, különös tekintettel mostohaanyjára. A kísérlet hatására a család fogyatkozni kezd, s Graham-et egy szigorúan őrzött elmegyógyintézetbe zárják. Nyolc év elteltével azonban gyógyultnak nyilvánítják és szabadon engedik. De mi erősebb vajon: nyolc évnyi kezelés vagy egy régi szerelem csábítása ...?

Bombamerénylet áldozata lesz a bíró, aki Ázsia legnagyobb drogbárójának ügyét tárgyalta volna. A rendőrség elit alakulatának több éves munkája kerül veszélybe, mert hiába van lakat alatt a madárka, hatalma és kapcsolatai révén keze messzire elér a börtön rácsain túl is. Valóságos háború kezdődik hát a rendőrség és a drogkereskedők szervezete között, s a tét már nem csupán egy bírósági ügy, hanem Hongkong biztonsága.

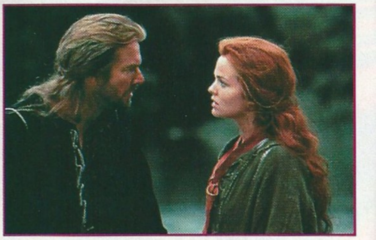
Max tizenegy éves és beszél az állatok nyelvén. Legalábbis ő ezt állítja! Amikor pedig azzal áll elő, hogy két kedvence, Bo kutya és Nellie a macska egy készülő terrorista akció tanúi, apja homlokán tovább szaporodnak a ráncok. Ráadásul a támadás célpontja nem más mint az Amerikai Egyesült Államok elnöke, akinek országos körútján épp Max szülővárosa a következő állomás. A kisfiú és négylábú barátai úgy döntenek; nem várnak a tehetetlen felnőttekre, inkább maguk próbálkoznak az elnök megmentésével!

Néha a gyermek nem az anyja mellett van a legjobb helyen. Larry Coster egy kislány apja s amikor rájön, hogy az anya elhanyagolja, sőt - agresszív élettársa révén - veszélynek teszi ki gyermekét, azonnal a törvényhez folyamodik. Ám mint kiderül a gyermeket mindaddig nem vehetik el anyjától míg az fizikai erőszakot nem követ el vele szemben. Coster nem hajlandó elfogadni ezt a helyzetet ezért úgy dönt; ha nincs más út, a törvénnyel szemben is megvédi gyermekét ...

Tehetsége, kedvessége, külleme szerint lehetne akár Richard Gere vagy Mel Gibson is, akikkel jóformán egykorú. Szerencséje, lehetőségei azonban mindmáig nem állították arra a csúcsra, mint említett színészkollégáit. A nagyvilágban a róla szóló írások többnyire azzal kezdik, hogy Dennisnek elragadó, kissé pimasz mosolya van, amit még most is, közel a negyvenötödik életévéhez, megőrzött. Dennis amolyan derűs, eleven és szemtelen fickónak tűnik, de belül mégis nyugis fajta.
Nem szívtipró, nem nyers brutalitással rendelkező szuperhős. Nem felülmúlhatatlan. Formásan izmos, arca a szabálytalan orr ellenére is vonzó. Még mindig fiatalos, amellett jól énekel, gitározik és bokszol. Minden képessége adott a csúcsra. Ennek ellenére hullámvölgyekkel gazdag pályát tudhat magáénak és az utóbbi években inkább hű felesége, a munkával agyonhalmozott *Meg Ryan* a családban az igazi sztár. Ezt valószínűleg nem könnyű elviselnie, de mégis frappáns felelete van erre: valakinek a gyerekkel is törődnie kell – utal négyéves közös fiukra, Jackre.

Sárkányszív

A *Sárkányszív* Quaid legújabb filmje, amely a mozikban osztatlan közönségsikert aratott. A kedves, de izgalmakban is bővelkedő mese arról szól, hogy a középkor hajnalán a legendákban hívő embereket miként veri át egy mitikus sárkány segítségével a furfangos, jóra törekvő, nemes lelkű lovag, akit a gonosz erő rútul felhasználva majdnem eltipor.

E filmben lovagi erény, hűség jellemzi, amíg a bosszú elő nem hozza belőle a ravaszkodást. Jelesen küzd egy gigantikus sárkánnyal, aki *Sean Connery* skót akcentusával beszél, és a felvételek alatt egy seprűnyélre bökött teniszlabda személyesítette meg. Bevallása szerint alig tudta a röhögést visszafojtani, amikor párbeszédet folytattak. De emellett megtanulta egy japán mestertől a botvívást és a fájdalom elviselését.

Egy srác Texasból

Dennis Quaid igazi Kos típus. 1954. április 9-én született a texasi Houstonban. Egy testvérbátyja van, a szintén színésszé lett *Randy Quaid,* akivel pályája során több filmben is találkozott. Az első amolyan statisztaszerep volt a *Missouri fejvadász*ban, a másik a „testvérfilmnek" elnevezett *Jesse James balladájá*ban. Az első film arra volt jó, hogy közelről megcsodálhassa *Jack Nicholson*t és *Marlon Brandó*t. Sőt a nagy Brandót tanította mandolinozni is. Ő volt az ideálja, de hamar túlesett a nagy rajongáson. Tudomásul vette, hogy ő is csak egy ember, ráadásul ki nem állhatták egymást Nicholsonnal.

A *Jesse James balladája* érdekessége a polgárháborúban vesztes déliek csapatából összeállt banda története. Ezek a fiúk eleinte hősiességből fosztogatták a győztes jenkik bankjait, postahivatalait és postakocsijait. Később egyszerű banditák, törvényenkívüliek lettek, sok halottat és áldozatot okozva mindkét oldalon. A szereposztás máig unikum. Együtt játszottak testvérek, fivérek. *James Keach* és öccse, *Stacy. David, Keith* és *Robert Carradine,* továbbá *Randy* és *Dennis Quaid.*

DENNIS

„A közös filmekig azonban hosszú volt az út. Apánk is egy elfuserált színész volt. Valamikor a II. világháború kitörése előtt kapott valamilyen szerepet valamilyen filmben, de Pearl Harbour megtámadása idején bevonult. A győzelem után már nem kapott lehetőséget, így a seregben tanultakat arra használta fel, hogy villanyszerelő legyen. Otthon szórakoztatott bennünket azzal, hogy utánozta Bing Crosbyt és Dean Martint, miközben úgy táncolt, mintha ő lenne Gene Kelly. Persze a nehéz lépéseket az ujjaival jelezte. Anyánk háztartásbeli volt, de a szüleim elválása után egy ingatlanügynökségen kapott állást" – fogalmaz az életéről íródott könyvben.

Dennis a szülők elválását nagyon megsínylette. Csonka családban nőtt fel. Apja később ismét megházasodott, és ebből a kapcsolatából születtek Dennis féltestvérei, még egy fiú és egy lány.

Egész életét meghatározza Texas szeretete. Csak ott él igazán. Amolyan tipikusan amerikai srác volt. Verekedett a fiúkkal s négy évvel idősebb, jóval magasabb testvérével, Randyvel is. Iskoláit sporttehetsége révén sikerült elvégeznie. Amerikaifutball-sztárok voltak Randyvel, aztán jött a baseball. Majd rock 'n' roll-őrült lett. Megtanult gitározni, füveket szívni. Lógott az iskolából a mozi meg

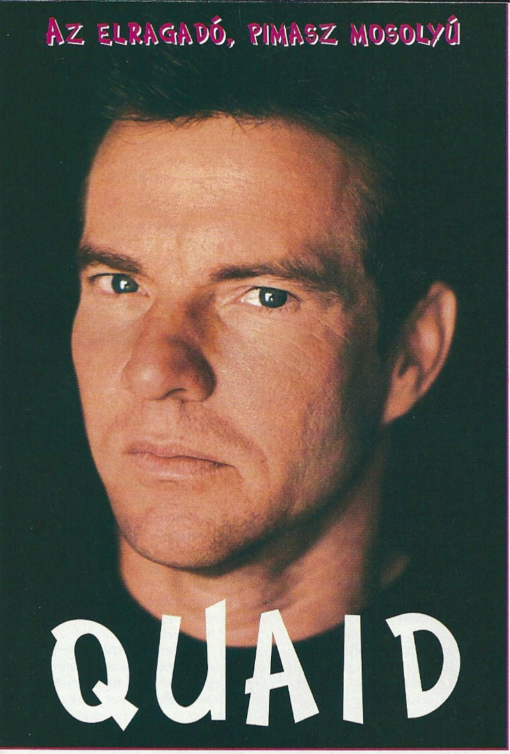

Dennis Quaid filmjei a videótékákban:

Jesse James balladája (The Long Riders, 1980) r.: Walter Hill *(Intervideo)*
Caveman (Barlangember, 1981) r.: Carl Gottlieb *(Intervideo)*
Cápa 3. (Jaws 3, 1982) r.: James A. Contner *(UIP–Duna Film)*
Az igazak (The Right Stuff, 1983) r.: Philip Kaufman *(InterCom)*
Álomküzdők (Dreamscape, 1983) r.: Joseph Ruben *(ZOOM)*
Balegyenes (Tough Enough, 1983) r.: Richard Fleischer *(Fox Video)*
Kedves ellenségem (Enemy Mine, 1985) r.: Wolfgang Petersen *(Guild)*
A nagy móka (The Big Easy, 1986) r.: Jim McBride *(VICO)*
Vérbeli hajsza (Inner Space, 1987) r.: Joe Dante *(Intervideo)*
Szép volt, fiú! (Everybody's All American, 1988) r.: Taylor Hackford *(Intervideo)*
A rock 'n' roll ördöge (Great Balls Of Fire, 1988) r.: Jom McBride *(Columbia TriStar)*
Holtan érkezett (D. O. A. – Dead On Arrival, 1988) r.: Rocky Morton *(InterCom)*
Gyertek el a mennyországba! (Come See the Paradise, 1990) r.: Alan Parker *(Guild)*
Képeslapok a szakadékból (Postcards From The Edge, 1990) r.: Mike Nichols *(Columbia TriStar)*
Lángra lobbant szerelem (Wilder Napalm, 1993) r.: Glenn Gordon Caron *(Columbia TriStar)*
2 és 1/2 kém (Undercover Blues, 1993) r.: Herbert Ross *(InterCom)*
Hús és vér (Flesh And Bone, 1993) r.: Steve Kloves *(UIP–Duna Film)*
Wyatt Earp (1994) r.: Lawrence Kasdan *(InterCom)*
Szóbeszéd (Something To Talk About, 1995) r.: Lasse Hallstrom *(InterCom)*
Sárkányszív (Dragonheart, 1996) r.: Rob Cohen *(UIP–Duna Film)*

AZ ELRAGADÓ, PIMASZ MOSOLYÚ

QUAID

a lányok miatt. Kipróbálta az alkoholt és a kocsilopást is. Mindez egyfajta védekezés volt: *„Rettenetesen magányos voltam 11 és 19 éves korom között"* – vallotta be.

Mindkét Quaid-fiú a houstoni középiskolában, majd az egyetemen tanult, ahová a sport révén kerülhettek be. Az egyetemen rendkívül színvonalas volt a színjátszás. Hamar kiderült, hogy mindkét fiú a drámai tagozat tehetsége, így aztán számtalan klasszikus angol és görög tragédiában játszottak. Randy hamarosan otthagyta az egyetemet Kalifornia kedvéért, ahol felfedezték a filmesek és jelentős sikereket ért el. Dennis húszévesen követte testvérét. Randy azonban nem segítette, el volt foglalva saját karrierje építésével, legfeljebb ágyat adott egy gumimatracon a szobájában, de Dennis nem keseredett el, volt önbizalma, hisz tudta: ő jóképűbb, mint bátyja. Dennis nappal pincérkedett, mosogatott, délután mozikban ücsörgött, aztán rohangált a producerek után. Pióca módjára tapadt egy-egy általa kiválasztott producer nyomába.

Balegyenes és jobb sors

James Bridges rábízza *Szeptember 30. 1955* című filmjének egyik kis epizódszerepét. A dátum a mítosszá vált *James Dean* halálának napja. A történet egy rakás fiatalkorú sztárimádatáról és kétségbeeséséről szól a nagy ideál elvesztése után. Mindenben utánozni próbálják James Deant: az autó, a rock 'n' roll és az alkoholmámor befolyása alatt vad dolgokat cselekednek. Amikor a rendező hosszú jelenetet vett fel Denisszel és a kamera egészen ráközelített, a kezdő színész szinte pánikba esett. A hetedik sikertelen felvételi kísérlet után aztán aztán megkérte a rendezőt, engedje ki a WC-re. Ott aztán üvöltözni kezdett. Kikiabálva kétségbeesését ment vissza a felvételre... A film éveken át dobozban pihent, csak 1978-ban mutatták be. Nem okozott feltűnést, csupán a később oly sikeres *Thomas Hulce* kapott néhány jó szót.

Ezt követően, a hetvenes évek végétől már nem volt megállás. Jöttek a szerepek. Kezdetben még csak az epizódalakítások (például *Barbra Streisand, Gene Hackman* oldalán – *All Night Long*). Egy forgatáson ismerkedett meg *Pamela Jayne Soles* kezdő színésznővel. Egymásba szerettek, összeházasodtak. Négyéves együttlét után békében váltak el.

Az itthon is ismerős *Barlangembert* 1981-ben forgatta. A film egy mulatságos burleszk az ősemberekről, akik megtanulnak beszélni, tüzet csinálni, kereket készíteni és rock 'n' rollt játszani. Sokkal érdekesebb, mint a mai Flintstone-s történetek és legalább annyira mulatságos. *Ringo Star* a főszereplő, de Dennis Quaid már utána következik a szereplőlistán. Dennis izmos Tarzanként küzd az őskori szörnyek ellen.

A *Balegyenes*ben (1983) ismét kidomboríthatja felsőtestét a mind ismertebbé váló színész. Kellemes, szórakoztató, finoman erotikus és lírai a film, melyben Quaid bemutathatja mindazt, ami rá oly jellemző: humor, izomerő, sőt énekel és gitározik is. Őszinte átéléssel párosult könnyedség. A reménytelenül karrierre vágyó rockzenész egy kocsmai verekedés után magára vonja a szórakoztatóipar nagymenőjének figyelmét. A nagyember a Kemény fiúk amatőr bokszversenyre keres jelölteket. Hősünk jelentkezik az 5000 dolláros fődíjjal kecsegtető küzdelemre. A menedzser némi turpisság után győzelemre juttatja kedvencét, akit elindít egy fantasztikus jövőkép reményével további, most már országos versenyekre...

A forgatás előtt bokszedzésekre járt. Tanulta a mozgást, az ütésfajtákat. Mint mesélte, a hajnali kelések, futások, kötélgyakorlatok és homokzsákokkal folytatott bunyózások után úgy kivolt, hogy hiába rohamozták meg a nők, csak a fürdőkád után érzett vonzalmat.

„Nos elmentem a címekre. Egy helyütt kerestek zenészt. Ottragadtam és játszani kezdtem. Az emberek otthagyták a táncparkettet... és kimentek a klubból. A tulaj mégsem zavart el. Naponta fejlődtem és mikorra a saját dalaimat kezdtem játszani, már felálltak táncolni és tapsolni nekem."

Amióta a *Balegyenes*ben kitűnt remek énektudása, a producerek számítottak arra a vonzerőre is, amit a színész külseje mellett énekhangja jelent. Unos-untalan gitárt nyomtak a kezébe, nem törődve a film műfajával. *A nagy móka* (1986) című, szerelmi szállal és erotikával színesített thrillerben is láthatjuk az izmos mellkasú Dennist, amint alsóneműben gitározik. Egy hányaveti zsaruhadnagy szerepében tűnik fel, aki a drogkereskedők és korrupt rendőrök, gyilkosok közt akar rendet teremteni. Nemcsak hogy megoldja a bonyodalmakat, de a város főügyésznője is behódol férfierejének. *Ellen Barkin* játssza az ügyésznőt. A színész ma úgy látja, annak idején megelőzték *Sharon Stone* és *Michael Douglas* szexjeleneteit. Igaz, nem hitték, hogy a cenzorok átengedik a meredek jeleneteket. A producer is úgy számított, hogy ezek a filmrészek a vágószoba padlóján végzik. Ennek tudatában az alkalmi páros a forgatáson tréfából beleadott apait-anyait. Legnagyobb megdöbbenésükre a szexmutatványok benne maradtak a filmben. Ellen a vetítésnél még el is zokogta magát, mondván, lesz mit magyaráznia otthon, mivel senki nem hiszi el majd neki, hogy ennek a tizede sem igaz.

A film dala, a *Closer To You* szerzője Dennis Quaid. A dal felkerült a poplistára is. Dennis a számot a felvételek szünetében, unalmában írta. Zenei tudását fejlesztette aztán tovább *A rock 'n' roll ördöge* (1988) című filmben, mely *Jerry Lee Lewis* életrajza alapján készült. Dennis mellett itt tűnik fel egy fiatal kislány, *Winona*

Gyertek el a menyországba!

Kedves ellenségem

Ryder. Szerepe szerint egy Jerry Lee Lewisért rajongó kislány, aki még serdülőkorban lesz a rocksztár felesége. A botrányhős Jerry szerepében Quaidet láthatjuk. A szerephez szükséges ének- és zongoragyakorlatot magától a nagy zenésztől szerezhette meg!

Máig egyik legsikeresebb filmjét, *Az igazakat* 1983-ban forgatta. A történet maga a valóság. Hanghatást átlépő pilóták és vadászrepülők küzdenek azért, hogy bekerüljenek az űrhajósjelöltek csapatába. Amikor ez néhánynak sikerül, a küzdelem azért folytatódik, ki legyen az első, aki körberepüli a Földet. A vetélkedés a két nagyhatalom között folyik és egyelőre a szovjetek vezetnek. *Gordon Cooper* máig megdönthetetlen rekordja, hogy 22-szer repülte körbe

a Mercury legénységéből a Földet. Dennis Quaid alakította Coopert. A Mercury űrhajósai bejártak a forgatásra és az egész stáb kedvenceivé váltak.

Meg Ryan, a megváltó

Dennis Quaid úgy érzi, mindent feleségének, *Meg Ryan*nek köszönhet. Miután első házassága a nyolcvanas évek derekán zátonyra futott, a már sztárrá vált Dennis Quaid belevetette magát az életbe. Két év alatt nyolc filmben vállalt munkát, melyek többnyire a pénzkeresethez és a sztári allűrök fenntartásához segítették Dennist. Családjától elkülönült. Randy maga is neves színésszé lett. Féltestvéreivel megszakította a kapcsolatot, szüleiről nem tudott. A rajongók, a haverok, kockázatos vállalkozások és az önmagába vetett hit odáig vezettek, hogy ezekben az években Dennis szinte kezelhetetlenné vált. Életrajzi kötete tapintatosan kikerüli ezt az időszakot. A bulvársajtó viszont hangos volt a botrányos

Vérbeli hajsza, balján Meg Ryan

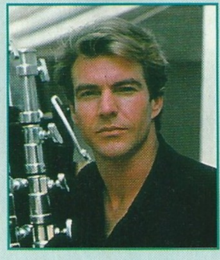
ügyeitől. Végül Meg Ryan ultimátumot nyújtott be: *„Vagy meggyógyulsz, vagy nem megyek hozzád feleségül."*

Először a *Vérbeli hajsza* (1986) forgatásán találkoztak. E mulatságos sci-fiben Dennis egy mikroméretre zsugorított tudóst alakít, akit tengeralattjárójával együtt egy beteg véráramába juttatnak a kór legyőzésére. Igen ám, de ellenséges erők a nagy felfedezést, a mikrosítást gonosz célra akarják felhasználni és a vérbe utazó tudós ellen egy ellenséges tengeralattjárót zsugorítanak. Már-már veszélyben hősünk újból emberméretűvé alakítása, amikor egy tüsszentéssel kiszabadul az anatomikus labirintusból. Meg Ryan játssza Dennis jövendőbelijét.

Ekkorra már nyílt titok civil szerelmük is. 1987-ben, Meg 26. születésnapjára Dennis egy középiskolai zenekart és felvonuló díszmenetet szervezett zászlókkal és hangszórókkal, akik Meg Ryan stúdiója előtt, a Paramount-díszletben ordibálták világgá az ekkor épp Lousianában filmező

Los Angeles-i interjú

Dennis Quaiddel

– Úgy mondják, ritkán ad interjút. Minek köszönhető, hogy most kivételt tett? – kérdeztük.

– Ha egy új filmemről beszélhetek, szívesen nyilatkozom – felelte. – *De arra is gondolok: ha az újságírók már nem kérnek interjút tőlem, talán a pályám lefelé tart... Igaz, attól egyelőre nem kell tartanom. Húsz éve forgatok és még mindig itt vagyok, miközben sok olyan pályatársamra, akikkel együtt kezdtem filmezni, már nem gondolnak a rendezők. Örülök, hogy így alakult az életem, hiszen csak kevesen művelhetik azt, amit szeretnek... én pedig kedvemre dolgozhatom és még sok pénzt is kapok érte. Elégedett vagyok azzal, amit eddig elértem, s nem próbálom a saját sikereimet máséval összemérni.*

– Miként vélekedik a kritikákról?

– Akárcsak az interjúimat, a kritikákat sem olvasom el, de ne gondolja, hogy ellenszenv vezérel. Csak ha a kritikusok nagyon jót írnak rólam, fejembe száll a dicsőség, ha viszont elmarasztalnak, oda az önbizalmam.

– Már pályakezdőként is így gondolkodott?

– Nem. De idővel ráébredtem, hogy számomra ez a legjobb hozzáállás. A teljességhez tartozik: a kritikusok véleményénél jobban érdekel, hogyan vélekednek rólam a nézők.

– S hogyan jön ki a producerekkel?

– Volt olyan film, amelyet azért hagytam félbe, mert nem jöttem ki a producerekkel. Mindenbe beleszóltak.

– Ki a kedvenc partnere?

– A nők közül kétségkívül Meg Ryan. A férfiak közül?... Nos, nincs második számú kedvenc partnerem.

– Terveznek újabb közös filmet az „első számú partnerével"?

– Mindketten szeretnénk ismét együtt játszani, de még nem találtunk megfelelő forgatókönyvet.

– Hogyan ismerkedtek meg?

– A Vérbeli hajsza forgatásán találkoztunk, majd a D.O.A. felvételei közben szerettünk egymásba. Ha nincs velem a feleségem, hiányzik. Ez így volt a Sárkányszív szlovákiai munkálatai közben is. Szerencsére Meg akkor Párizsban forgatta a Francia csókot, így ha salátát akartam enni, indultam hozzá. De sajnos kevés szabadidőm volt, s csak néha tudtam elszakadni a forgatástól, akkor is legfeljebb harminchat órára.

– A szomszédos nagyvárosokba is ellátogatott?

– Csak Bécsbe és Prágába jutottam el. Mindkettő nagyon szép város, sajnálom, hogy kevés idő jutott rájuk. Budapesti kirándulást is terveztem... de végül a párizsi salátázás mellett döntöttem.

– Kire bízták a gyermeküket, miközben mindketten Európában voltak?

– Jack, a négyéves fiunk velünk volt. Az egyik hetet Pozsonyban töltötte, a másikat Párizsban. Világlátott fiatalemberré vált.

– Sok amerikai színész nem szívesen forgat külföldön, mert magányosnak érzi magát...

– Mindig szívesen dolgozom más országban, mert így nemcsak azt a vidéket ismerem meg, ahol lakom. A Sárkányszív forgatása után még vakációztam is, elmentem a francia Riviérára. Csak egy baj volt ott: meghíztam.

– A Sárkányszív nemzetközi produkció, a stáblistán magyar nevekkel is találkozunk. Könnyen szót értettek?

– Először azt hittem, összedől az egész, mint a Bábel tornya. De már a forgatókönyv első olvasása közben mindenki segítette a másikat, tolmácsoltak, magyaráztak. Végül rendkívül közel kerültünk egymáshoz. Sok angol színész szerepelt a filmben, s én megpróbáltam beilleszkedni közéjük, hogy ne tűnjek túlságosan amerikainak.

– Pedig úgy hallottam, hogy ön a legvalódibb amerikaiak közé tartozik: az ősei indiánok voltak.

– Csak félig vagyok indián, félig pedig ír.

– Ismeri az indián rokonait?

– Sose találkoztunk. Attól tartok, ha felkeresném őket, nemigen törődnének azzal, hogy ki vagyok. Távoli rokonaim.

– S hogyan fogadták Szlovákiában?

– Annak ellenére, hogy Szlovákiában még egyetlen filmemet sem vetítették, nagyon kedvesek voltak hozzám. Szabad óráimban sétálgattam, s láttam, hogy milyen nehezen élnek ott. Forgatás közben az extra statiszták rendkívül lelkesek voltak, a harci jelenetekben igen aktívan részt vettek.

– Úgy hírlik, megsebesült. Valóban?

– A forgatás utolsó előtti hetében vívás közben eltörtem az egyik ujjamat.

– Ki tanította vívni?

– Egy japán kardvívó, egy öreg szamuráj volt a mesterem. A jelmezem is szamuráj jellegű. Az állatjeleneteket cirkuszi lovakkal gyakoroltam.

– A Sárkányszívben állatokkal is játszik. A négylábúak milyen partnerek?

– Szeretek állatokkal dolgozni. Néha jobb színészek, mint az emberek. Engedelmesebbek. A színészek gyakran nem tudják, mit kell csinálniuk, s csak akadékoskodnak, útban vannak.

– A film egyik legrokonszenvesebb figurája a sárkány, a mesékben viszont félünk e hétfejű szörnyektől...

– A nyugati kultúrákban valóban félnek a sárkánytól, Ázsiában viszont szent állatnak tekintik: a csodákat, a bölcsességet jelképezi. A mi sárkányunknak emberi tulajdonságai vannak: olykor szeretetreméltó, máskor kiszámíthatatlan. De hát minden emberben rejlik egy sárkány, gyakran önmagamat sem ismerem ki.

– A komputertechnikával készített Sárkányszív forgatásán nem vált másodlagossá a színészek szerepe?

– Szerintem nagyobb lett az ajtó, s kisebbek a barikádok.

– Ezt hogy értsem?

– A komputerizált filmekben éppen hogy több a színész játéklehetősége. Nem kell félni az új technikáktól. Gondoljon csak a King Kongra, amely a maga idejében technikai szenzációnak számított, de a film női főszereplőjéről, Fay Wrayről akkor derült ki, hogy milyen remek jellemábrázoló. A filmgyártásban a komputer kétségkívül a korábbitól eltérő technika, de ha megszokjuk, természetessé válik.

– Sok hölgy úgy vélekedik, hogy előnyös volt önnek a bajusz meg a szakáll...

– Amikor a Sárkányszív forgatását befejeztük, levágattam a hajamat, leborotváltam a szakállamat, és eldobtam magamtól a figurát, mint egy forró krumplit.

– Nem ragaszkodott egyetlen korábbi karakteréhez sem?

– Ha befejeztem egy filmet, miért éljek tovább a figurával?

– Milyen szerepeket szeretne eljátszani a jövőben?

– Nem gondolkodom szerepekben. Csak akkor vállalok el egy szerepet, ha úgy érzem, hogy a forgatókönyvből jó film készül. A jövőben sem csak egyféle karaktert szeretnék játszani.

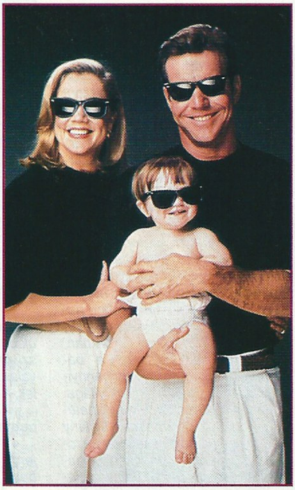
– S a zene? Van egy zenekara is, s úgy mondják, a tragikus sorsú rockmuzsikus, Jerry Lee Lewis életéről készült Great Balls of Fire! című filmben nemcsak imitálta a zongorajátékot.

– Zongorázom és gitározom is, de a zene hobbim csupán. Úgy gondolom, hogy két karrier túl sok lenne. Ha választanom kell, inkább színész vagyok.

Földes Tamás
(Los Angeles)

Dennis Quaid üzenetét: *„Szeretlek, Meg! Boldog szülinapot! Dennis”.* Még az év karácsonyán Washingtonban játszott saját együttesével Dennis egy vacsorán, amelynek bevételét négyezer hajléktalan ember megsegítésére ajánlották fel... Éppen az erre az alkalomra írt dalát, a *Homeless Frame of Mind*ot játszotta, amikor az égen egy repülőgép a következő mondatot karcolta az égre: *„Én is szeretlek, Dennis! Meg!”* Nos, ez igazán nagyvonalú válaszadás volt, s Dennis valóban meggyógyult.

A szerelmespár következő közös filmje a *Holtan érkezett* (1988) volt. Quaid alaposan megnyírva egy idős professzort játszik, akit gyilkos támadás ér és súlyosan sebesülten, ha úgy tetszik, holtan bejelenti a rendőrségen, hogy őt meggyilkolták.

A *Hús és vér*ben (1993) szerepeltek aztán újra együtt. Meg Ryan mellett övé a vezető férfiszerep. Dennis utazó ügynökként megismerkedik egy fiatal lánnyal. Kölcsönösen egymásba szeretnek. Szerelmük beteljesedésekor a férfi elárulja a lánynak, hogy harminc évvel ezelőtt, kisfiú korában ő is segített apjának a lány szüleinek legyilkolásában. E film azt bizonyította, hogy a házaspár nem csupán az életben és nem csupán vígjátékban méltó partnere egymásnak.

Meg és Dennis végül is 1991-ben házasodtak össze. A következő évben született meg kisfiuk.

Dennis problémáiról Meg sohasem beszélt, nem nyilatkozott még legszűkebb baráti körének sem. Nem így anyja, Dennis anyósa. Mindent kitalált a médiumoknak, no persze jó pénzért. Meg ezt sokáig nem bocsátotta meg anyjának. Egy ideig megszakított vele minden érintkezést.

Hős drámában, westernben, paródiában

A kilencvenes években a végleg megnyugodott színész sorra vállalta a filmfőszerepeket. A *Gyertek el a mennyországba* (1990) című alkotásban a rendező *Alan Parker* a legtöbbet és legjobbat hozta ki Quaidből. Kiderül, hogy Dennis nem csupán megnyerő mosolyú színész, nem csupán vidám fickó, de ha a szerep úgy kívánja, kitűnő drámai hős is. A második világháború előtti és alatti években az amerikai mennyország álomképe foszlóban. Kiderül, hogy mint a diktatúrákban, az amerikai demokráciában is jelen van a faji, vallási, nemzetiségi megkülönböztetés. Egy nem túl ügyes fiatalember, akinek egyetlen érdeme, hogy született amerikai fehér ember, beleszeret egy japán lányba. A lány ugyan szüleivel együtt amerikai állampolgár, de a háború miatt gyanús személyiséggé válik. A fiatalember becsülettel küzd szerelméért és a megélhetésért, sőt a hadbalépéskor jelentkezik a seregbe is, ezzel is remélve, hogy japán családját ezzel némi előnyhöz juttatja. Téved...

A *2 és 1/2 kém* (1993) kémparódia, melyben *Kathleen Turner*rel bohóckodja végig a kedves vígjátékot. Apró gyermeküket neveli a nyugdíjba vonult kémházaspár, mígnem a szakma ismét harcba szólítja őket.

A *Wyatt Earp*ben (1994) a felismerhetetlenségig lefogyott Dennis Quaid – 20 kilót adott le a súlyából – rendkívül jó Doc Hollydayt alakít. Igaz, a fogyókúra miatt annyira legyengült, hogy a felvételek közt nem tudott megállni a lábán. Le kellett feküdnie, mert összerogyott volna. Ennek ellenére szerepébe mindent beleadott.

A *Szóbeszéd*ben (1995) nem túl jelentős szerep jutott számára Julia Roberts mellett, egy félrelépő férjet alakít, annál jelentősebb a *Sárkányszív*ben, melyben újra reflektorfénybe került, s nemcsak *Meg Ryan* hűséges férjeként emlegeti a szakma, 43 éves korára már csaknem három tucat filmmel a háta mögött.

Tatár Eszter

Meryl Streeppel: Képeslapok a szakadékból

2 és1/2 kém: víg játék Kathleen Turnerrel és egy kisfiúval

Kara a Sárkány

Hollywood nem nélkülözheti az új arcokat. Ám az álomgyáraknak nem kell lámpással keresniük a tehetségeket – a színiiskolák évente tízezrével ontják a sikerre vágyó fiatalokat. A többi idő kérdése, a szerencsén is múlik, hogy kit mikor választ ki egy jó szemű producer. A huszonnyolc éves *Dina Meyer* – akit a magyar nézők a *Johnny Mnemonic* női főszerepében ismerhettek meg, most pedig a *Sárkányszív*ben a remekül vívó Kara alakítójaként láthatnak viszont – egyike az üstökösszerűen feltűnő ígéreteknek. Amikor a film amerikai bemutatóját követően beszélgetésünkre, a Los Angeles-i Four Season Szállodába megérkezett, nemcsak a feltűnően jó alakú lányt mustrálgatták a férfiak. A legtöbben a nevét említették. Ismerik.

– Az életben még karcsúbbnak tűnik, mint a filmen. Szerencsés alkat! – jegyzem meg a bemutatkozást követően.

– *Jaj, ne mondjon ilyet* – tiltakozik –, *eleget szenvedek, hogy tartsam a súlyomat. Az elmúlt három évben nem ettem se hamburget, se pizzát, tartózkodom a zsíros ételektől, s ahogy fölös dekáim vannak, rögtön kevesebb szénhidrátot fogyasztok.*

– Hogyan tudott vigyázni a vonalaira Szlovákiában, miközben a Sárkányszívet forgatták?

– *Látja, ott bajban voltam. Hat héten át hetente hat napot forgattunk, s esténként alig mozdultam ki a szállodából. Egyszer ugyan elmentem moziba,* Eddie Murphy *Beverly Hills-i kopójának a harmadik részét adták... de a film szinkronizált volt. Furcsa volt Eddie-t cseh nyelven hallgatnom... egy szót sem értettem az egészből. No és az étkezések! Kevés étel ízlett, s ha valami mégis jólesett, képtelen voltam megjegyezni a nevét a sok mássalhangzó miatt. Egy-két szlovák szót megtanultam, de nehéz volt kimondani őket. Hogy a kondíciómat tartsam, minden nap futottam a szállodám körül, vagy lementem a tornaterembe.*

– Szívesen sportol?

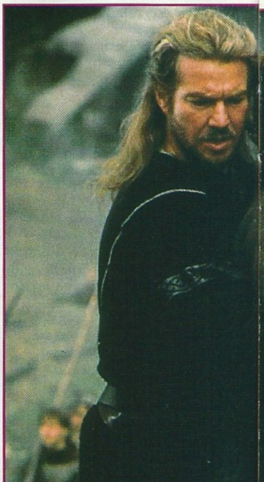
– *Életelemem a sport. Korcsolyázom, síelek, vízisízem, kerékpározom, hegyet mászom, súlyokat emelek és hetente hatszor tornatermi edzésem van. Imádom a fitnessszalonok masinált. Ha nem sportolnék, hamar elhíznék. Én viszont szeretek egészségesen élni, cigarettára is csak akkor gyújtok rá, ha napközben túl sok stresszhatás ér.*

– Könnyen indult színészi karrierje?

– *Könnyen folytatódott... de nehezen indult. Ötéves koromtól énekeltem, szavaltam, a középiskolában musicalekben szerepeltem, és tíz éven át táncolni tanultam. Amikor viszont pályát kellett választanom, a szüleim ellenezték, hogy a show-bizniszbe menjek. Apám autóalkatrészekkel kereskedik és autószervize van* New York*ban, édesanyám háziasszony, a bátyám tőzsdeügynök... valamennyiük számára idegen a film világa. Féltettek a kudarctól, a megélhetési gondoktól. Engedelmes kislány voltam, és az üzleti szakmát kezdtem tanulni. Úgy gondoltam, elhelyezkedem az ENSZ-ben, tolmácsolok és érdekes emberekkel ismerkedem meg. Másként alakult. Hat hónapon át egy cég alkalmazásában sokfelé utazhattam, és élveztem is azt az életet. Már saját üzleti vállalkozásra gondoltam... de huszonegy éves koromban úgy éreztem, mégis a színészet az igazi. Nagykorú lettem, és a szüleim nem akadályozhatták meg, hogy a vágyaim szerint formáljam a jövőmet. Beiratkoztam egy New York-i színiiskolába, s hamarosan kiválasztottak egy reklámszerepre.*

– Maga volt az a rendkívül csinos lány, aki a General Motors autóit kínálgatta a tévében?

– *Az volt az első reklámfilmem, majd három éven át hasonló feladatokat kaptam. Aztán meghívtak a* Beverly Hills 90210 *tévésorozatba, s azóta már válogathatok a szerepek között. Csupán tavaly hat forgatókönyv nem tetszett vagy nem szerettem a rendező korábbi munkáit... Egyelőre szünet nélkül dolgozom. Ahogy befejeztük a* Sárkányszív *forgatását, már újabb munkába kezdtem:* Paul Verhoeven *bízta rám a* Starship Troopers *főszerepét... De akkor se bizonytalanodnék el, ha egy ideig nem hívnának. Tudom, újabb szerepek várnak rám, s nem szívom mellre, ha egy rendező mást választ helyettem. Ha neki nem kellek, kellek majd valaki másnak.*

A Sárkányszívben Dennis Quaiddel

– Az önbizalmából kölcsönözhetne másoknak is...

– *Azt hiszem, helyén van a fejem. Soha nem gondolok arra, hogy mást kellene csinálnom.*

– Vagyis a későbbiekben is vívni meg verekedni akar a filmvásznon, mint a legutóbbi szerepében?

– *Nem erre gondoltam. Eddig erős lányokat kellett alakítanom. De szívesen játszanék romantikus hősnőt vagy bolond lányt, esetleg olyan összetett figurát, amilyet* Glenn Close *játszott a* Végzetes vonzerő*ben.*

– Szívesen alakította a csaknem fiúsan bátor és harcias lány szerepét?

– *Azért vállaltam el, mert kedvemre valónak találtam. Kara olyan önálló lány, aki nem szorul más segítségére, s nem várja, hogy más cselekedjék helyette. Megbosszulja apja halálát, azt, hogy őt is megerőszakolták, felszabadítja a rabbá tett embereket... szeretetre méltó személyiség.*

– Melyik a kedvenc jelenete?

– *Amelyik a disznófarmon játszódik. Amikor megdobálnak zöldséggel meg sárral. Az arcom meg a hajam is sáros lett ugyan, de az vidám jelenet.*

– A Sárkányszívben ismert

yszívből

Dina Meyer-interjú

sztárok partnere. Mennyire segítették forgatás közben?

– Dennis Quaidnek óriási gyakorlata van, s ha bármit kérdeztem tőle, jó tanáccsal segített. Bátorított, buzdított, nevettetett. Szuper partner! Sean Connery *csak a hangját kölcsönözte, ám a komputerizált sárkány még a szemöldökét is úgy vonja fel, a száját is úgy mozgatja, mint Sean, a legendás James Bond.*

– Forgatott már korábban is külföldön?

– Csupán egyszer, Kanadában. Európában viszont sokat utazgattam magánemberként is. Európát azért szeretem, mert történelme van. Szívesen csatangolok idegen országokban, ismeretlen városokban. Párizsban jó süteményeket ettem... ne nézzen így rám, tudom, hogy hízlal, de jólesett! Olaszországban remek főtt tészták vannak, Londonban pedig – legalábbis a mi amerikai fülünk számára – furcsán beszélnek angolul.

– A legtöbb amerikai az ír vagy angol őseire büszke. Mennyire ismeri a családfáját?

– Már a nagyszüleim is amerikaiak, de a dédszülők oroszok, lengyelek és litvánok voltak.

– Egyedül él?

– Még nem mentem férjhez.

– Kit tart ma Hollywood legférfiasabb színészének?

– Johnny Deppet. *Szívesen dolgoznék vele, de ez még nem jött össze...*

Földes Tamás
(Los Angeles)

A végzet és az asszonyok

A műfajok keverésével manapság jó néhányan próbálkoznak, és amióta tombol a Tarantino-láz, még büszkék is rá. Hagyományos film noirral kezdik, thrillert és maffia történetet adnak hozzá a történetet fülledt erotika lengi be, és végül az egészet hányaveti, önironikus humorral fűszerezik.

A recept nem új. Az újdonság inkább ott van, hogy a *Fülledtség* című filmben mindez sikerül. Valódi a krimi izgalma, miközben minden rémség egyszerre komoly és idézőjeles. Az irigylésre méltóan fiatal forgatókönyvíró-rendezők, húszas éveiknek megfelelő szemtelenséggel hágják át a műfaji korlátokat: van képük levágott ujjak és átlőtt fejek mellé burleszk jelenetet rendezni, és a férfi főszereplőt egy nővel helyettesíteni. Ami ebben a filmben szerepel, azt a szorgos moziba járók már majdnem mind láthatták. Csak éppen mindent egy kicsit másképpen és máshogyan. Itt minden csavarosabb. Van miben gyönyörködni (a női főszereplőkben és a film képvilágában egyaránt), de gondolkodni is muszáj. Aki nem siet, lemarad.

A *Wachowski* testvérpár a *Banderas–Stallone* kettős főszereplésével készült *Bérgyilkosok* forgatókönyvírójaként került Hollywoodba. A húszmilliós megasztárok természetesen sok mindenre nem volnának hajlandók, amire a kevésbé ismert színészek igen: hiszen ők inkább kész „arculatuk" megőrzésén fáradoznak, a kevésbé ismertek pedig játszani akarnak. Mindenesetre már a *Bérgyilkosok* történetvezetésében is felfedezhetjük a *Fülledtség* játékos kedvének nyomait. A forgatókönyv ugyanis ott sem elégedett meg a műfajtól elvárható szükséges minimummal. Humora volt (gondoljunk csak a kockázatos bevetésre induló *Julianne Moore*-ra, amint állatvédőként, ártatlan arccal összefestékez egy elegáns szőrmebundát), és még az utolsó pillanatban is meg tudta lepni nézőit.

De legyünk igazságosak: az utolsó pillanat előtt azért senkit sem ért olyan sok meglepetés. Nemhiába nyilatkozta a két Wachowski, hogy tudták, új forgatókönyvüket már nekik kell megrendezniük, ahhoz pedig, hogy jó filmet rendezhessenek, mindenképpen saját írásukra volt szükségük.

A tehetséghez néha szerencse is párosul: az igyekvő kezdőkre felfigyelt a szakma egyik legnagyobb örege, *Dino de Laurentiis*, aki bízik az alkotóban, és hagyja a rendezőt érvényesülni.

A *Fülledtség* pedig nagyon jellegzetes, erős stílussal rendelkező alkotás, ezt a film barátai és ellenségei is biztosan elismerik. Persze, ebből még nem következik, hogy csak soha nem látott újdonság lenne benne. Sőt ellenkezőleg. A figyelmes néző számos idézetet és utalást fedezhet fel. A legtöbb kritikus az idén Oscar-díjat nyert *Coen*-testvéreket emlegeti elsőfilmeseink kapcsán, és nem csupán azért, mert rajtuk kívül a szakmában igen ritka lehet a rendező-forgatókönyvíró testvérpár. Az abszurd helyzetek iránt érzett vonzalmuk, a horrorban, a véres jelenetekben is a groteszket, a furcsát, szokatlant kereső figyelmes tekintetük szintén közös; különösen *Joel* és *Ethan Coen* első filmje, a *Blood Simple* alapján feltűnő szellemi rokonságuk. De ideidézhetnénk még *Hitchkock*ot és *Verhoeven*t is. Hogy e rendezők stílusa és világképe olyan messze állt egymástól, mint Makó Hollywoodtól? Hát éppen ez a Wachowski-testvérek egyik legnagyobb érdeme: egymástól távol álló hangulatokat képesek könnyű kézzel összekeverni. És mindezt a negyvenes–ötvenes évek amerikai stílusa, a film noir keretein belül.

A történet középpontjában ugyanis két nő áll. Egyikük egy maffiózó elkényeztetett szeretője, a másik a börtönből éppen szabadult, a fegyencélettől megkeményedett tolvaj. Ha ők nem szeretnének egymásba, és nem határoznák el, hogy kettesben, férfiak nélkül, de az ő vagyonuk segítségével kezdenek új életet, nem indulna el a kalandok sorozata.

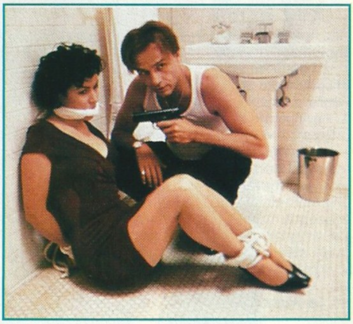
A nők közti szexjelenetek nem nevezhetők túl szemérmesnek. Mégsem tűnik úgy, hogy a szaftosabb részeket csupán közönségcsalogatónak paszírozták a krimibe. Egy pillanatra se felejtsük el: bonyolult krimit látunk, és semmi sem történik véletlenül. Jobb mindenütt csapdát sejteni!

A mélészájú férfiak (akik többnyire maffiózók, esetleg rendőrök) csak lövöldözni tudnak, ujjakat levágni, áldozataikat a vécébe fojtani. A nők (akik egyébként nem kevésbé harciasak és határozottak) viszont még egy kivételes képességet birtokolnak: a gondolkodását. Tervük bonyolult, és a siker másodpercnyi pontosságot igényel. Violet és Corky csak akkor szerezheti meg a maffia kétmillióját, ha az időzítésbe nem csúszik hiba, és a kirabolt áldozatok valóban úgy viselkednek majd, ahogy azt ők elképzelték. Természetesen semmi sem megy terv szerint, valami mindig közbejön. Rablók és megrabolottak újabb és újabb tervekkel próbálkoznak, és ezek csődje mindig valami bonyolultabb folytatást tesz szükségessé. A zavar a fordulatok számával együtt nő, és a végsőnek tűnő megoldás az utolsó pillanatig várat magára. Addig bele kell nyugodnunk az izgalmakba.

Abban, hogy *Gina Gershon* gyönyörű nő, valószínűleg mindkét nembeli kritikusok és nézők egyetértenek, de erről már a *Showgirls*-ben is volt alkalmunk alaposan megbizonyosodni. Arra a kérdésre, jó színésznő-e, már valószínűleg nem lennének ilyen egybehangzóak a válaszok. A legsportszerűbb talán azt mondanunk, hogy ezt még nem tudhatjuk. A szép Ginának mostanáig nem volt alkalma arra, hogy színészként mutatkozzék meg a vásznon. A *Verhoeven–Eszterhás*-opuszban a revüjelenetek és a csupasz bőr volt az igazi lényeg. A *Fülledtség*ben mintha az atmoszféra megteremtése, a lenyűgözően következetes képi stílus és a ravasz történet teljesen lefoglalta volna a rendezőpárost, a színészek instruálására már nem jutott idejük. Így aztán mindenki túljátszik egy kicsit, és a kulissza- (pontosabban gyöngyvászon-) hasogató játékban a főszereplő jár az élen. Vannak, akik erre azzal vághatnának vissza, hogy egy efféle ironikus műfajgúnyolásban ez is csak a rendezők egyik dupla csavarja lehet: csapda, melyet a nézőnek állítottak.

Annyi biztos, ebben a filmben minden lehetséges. A döntés pedig a nézőre vár.

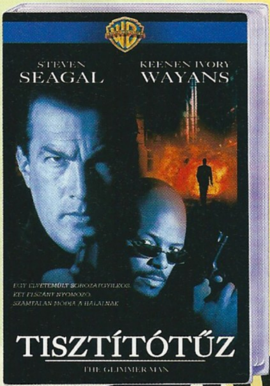
Deutch Andor

STEVEN SEAGAL • KEENEN IVORY WAYANS

TISZTÍTÓTŰZ

Egy elvetemült sorozatgyilkos.
Két elszánt nyomozó.
Számtalan módja a halálnak.

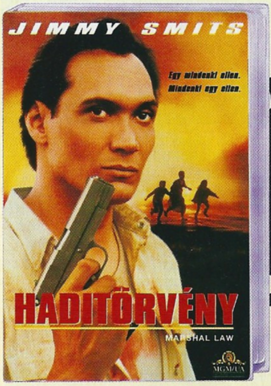
Jack Cole (Steven Seagal) és Jim Campbell (Keenen Ivory Wayans) a Los Angeles-i rendőrség nyomozói. Mindketten ugyanazon az ügyön dolgoznak: egy rettegett sorozatgyilkost kell elkapniuk. A lehetetlennek tűnő feladatot mostantól még valami nehezíti: a két zsarunak együtt kellene működnie.

KERESSE A VIDEOTÉKÁKBAN!

Video

Premier
június 19.

JIMMY SMITS

HADITÖRVÉNY

Jack Coleman ex-zsaru (Jimmy Smits) feleségével és két gyermekével békés életet él Los Angeles egyik legbiztonságosabb környékén. Amikor azonban egy földrengés elzárja a külvilágtól Highland Glent, egyszerre minden megváltozik. Hidegvérű gyilkosok bandája éjszakai „szórakozásuk" célpontjául szemeli ki a városrészt...

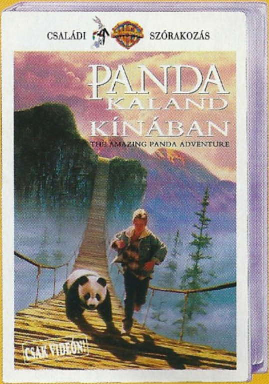
BOGARAS JOE

MTV 1. FILMJE

Szex, Csótány és Rock'n Roll

„A Babe után szívünkbe zártuk a malacokat. Most a csótányokon a sor."
- Larry Worth, NEW YORK POST

A Bogaras Joe a Music Television első egészestés mozifilmje. Benne is van minden, ami ott jó. Van tuti zene, bomba nők és kis őrület. Mert józan ésszel nehéz elképzelni, hogy egy lepusztult albérletben dalos kedvű, jólelkű és szerelempárti csótányok laknak, akik elhatározták, hogy védelmükbe veszik az új lakót. Most például mind az ötvenezren az első randira készülnek...

PANDA KALAND KÍNÁBAN

Egy kiránduláson Ryan elveszett egy bambuszerdőben. A dzsungel mesebeli világ: veszélyes és mindig valami sosem látott jön szembe. Ám legfélelmetesebb teremtményei az orvvadászok, akiknek a kihalófélben lévő pandákra fáj a foguk.
Legújabb áldozatuk egy kispanda, akit Ryan halált megvető bátorsággal ment meg a vadászok karmai közül...

Ryan, a tízéves kisfiú élete nagy kalandja előtt áll. Kínába utazik, hogy meglátogassa édesapját, akit már két éve nem látott. Papája természettudós, „aki" az óriás pandák megmentésén fáradozik a hegyek között, a bambusznáderdőkben. A távoli vidéken csatlakozik hozzá, akivel együtt tart egy kínai természettudós és egy kínai lány is. Együtt figyelnek egy óriáspanda anyát, aki nemrégiben született kicsinyével járja az erdőt. Rá kell azonban döbbenniük, hogy a két állat orvvadászok markába került. Tűzpárbajba is keverednek velük, s Ryan apja megsérül. Az óriáspanda megmentésére érkező helikopter csak a panda mamát és a sérült természettudóst tudja elsőként elvinni, Ryan a kínai tudóssal és a lánnyal az erdőben marad, és várják a helikopter visszatértét. Addig azonban a bébipanda felkutatására indulnak, mely az orvvadászok fogságában maradt...

Ez a rövid története a *Panda-kaland Kínában* című filmnek, június egyik érdekes tékaújdonságának. A produkció megvalósításának ötlete a dokumentumfilmkészítő *John Wilcox* fejében érlelődött meg, aki először 1984-ben, majd négy évvel később járt Kínában, hogy kifigyelje és megörökítse a kihalófélben lévő óriáspandák rejtett életét. Úgy gondolta, az amerikaiak nagyon kedvelik e helyes állatokat, szeretik a kalandos történeteket, miért ne lehetne akkor készíteni egy csodálatos játékfilmet, melyben az óriáspandák játsszák a főszerepet?

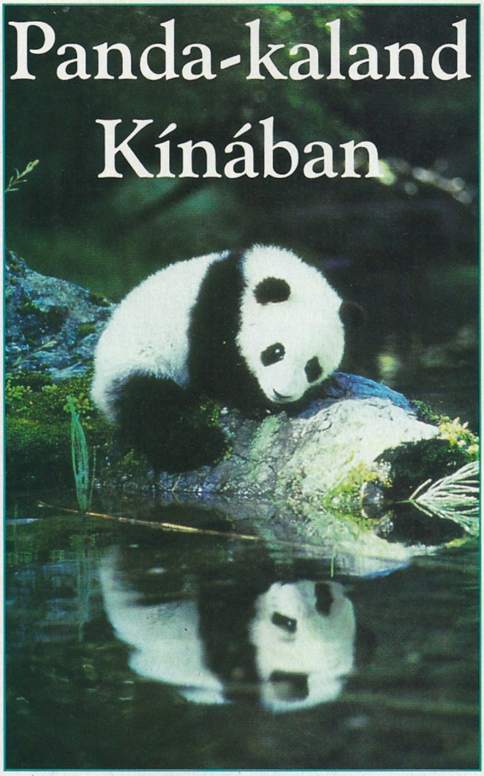

A forgatókönyv 1993-ban el is készült, s álmához sikerült alkotótársakat találnia.

A filmkészítők először Kína Szecsuán tartományába utaztak, hogy feltérképezzék a lehetséges forgatási helyszíneket. A tartomány, melynek százmillió lakója van, elsősorban erősen fűszerezett konyhájáról híres, területe valamivel nagyobb, mint Franciaországé. A kínai filmintézet és a Beiing Stúdió munkatársainak

Panda-kaland Kínában

segítségével az alkotók eljutottak a Wolong nemzeti parkba, amely óriáspandáiról híres, s melyet az UNESCO 1992 óta a világ természeti örökségeként tart számon. A filmkészítők elhatározták, e környezetben forgatják le a filmet, ráadásul a parkból kitűnő rálátás nyílt a közelben magasodó Himalájára is.

Christopher Cain rendező kezdetben nem gondolta, hogy maga a filmforgatás is csupa kaland lesz a stáb számára. Csaknem négyezer méter magasra kellett felköltöztetni a stábot, s a nagy távolságok miatt egy-egy utazás a forgatási helyszínekre tizenkét órától három napig is eltartott a hetven járművel közlekedő kétszáz tagú személyzetnek. Ennek ellenére közülük mindenki egyetértett azzal, hogy a világ e távoli pontjának szépségét feltétlenül meg kell osztaniuk a közönséggel.

Hollywoodi filmet először forgattak a Himalája lábainál, de az itteni forgatás fő oka mégis az óriáspanda volt. A filmben szereplő két bébipanda a Wolong parkban született. Összesen huszonegy óriáspanda lakója van e térségnek, ahol 1986 óta tizenegy kölyköt nevelkedett fel. Egy óriás panda-szereplő érkezett a nemzeti parkon kívülről is, a Wuhan cirkuszból. A forgatásnak szigorú határidőt kellett szabni. Mivel csak két bébipanda volt a parkban fellelhető, félő volt, ha elhúzódnak a felvételek, a két kis állat – Simo, a fiú és Moon, a lány – kinövi szerepét. Ugyanis hetente több mint egy kilót híztak... Ráadásul a két gyerekszínésznek cipelnie kellett Moont, „aki" a forgatás kezdetekor még csak tíz kilogramm volt, de bő két hónappal később már csaknem a dupláját nyomta, s már el sem bírták a gyerekszereplők. Ekkor az óriáspanda már szaladt a gyerekek mellett.

Mivel az állatok roppant értékesek, és Kína nemzeti kincsnek tekinti őket, két kínai miniszternek is el kellett nyerni a beleegyezését a forgatás megkezdéséhez. A bébi-óriáspandák „munkaidejét" két–két órára mérsékelték a reggeli, illetve a délutáni órákra, nehogy túlságosan is igénybe vegyék őket. Szívműködésüket külön állatorvos ellenőrizte, s ha az az átlagosnál gyorsabban kezdett verni, azonnal abba kellett hagyni a munkát. A bébikre hat szakember felügyelt, a nap huszonnégy órájában. A kis állatok, amikor éppen nem hánytak bukfencet, mindent megrágtak, ami csak a közelükben akadt, illetve minden függőleges tárgyra felmásztak, mint a macskák. Igéző, bájos kis szemükkel mindenkit megigéztek: aranyosak, viccesek voltak. Valójában egy állatidomár tette lehetővé, hogy hasznos felvételeket is lehessen készíteni bébiállatokról.

A felvételek időben elkészültek, s a táj varázslatos szépsége, valamint az kedves kis állatok elfeledtették az alkotókkal a nehézségeket, akik bíznak abban, hogy filmjük nézői nemcsak egy kalandos sztorit látnak művükben, hanem átérzik az ember felelősségét a természet és az állatok védelméért.

Amit az óriáspandáról tudni illik

Az egzotikus, fekete-fehér színű óriáspandák szigorúan védett emlősállatok, számuk mindössze az ezret éri el a Földön. Ma már csak Kínában élnek szabadon, ott is csupán hat különálló területen, az ország középső és délnyugati részén, magas hegyek között, bambuszerdőben. Műholdfelvételek alapján szakemberek megállapították, hogy életterük az elmúlt tizenöt évben a felére, mindössze 11 ezer km^2-re csökkent.

Egy panda általában 120–150 cm hosszú, súlya 75-től 150 kg-ig terjed. Bár sokan a medvék fajtájához sorolják, a szakemberek szerint az óriáspanda nem maci, önálló állatfajta. Hivatalosan a vörös macskamedvét nevezik az „óriás" szó nélkül pandának. Egy óriáspanda naponta általában 14 órát tölt táplálkozással. Elsősorban a táplálékban szegény bambusznádat eszi, 12–14 kilogrammot is elfogyaszt belőle naponta. Kézfejében van egy különleges járulékos csont, amelyet hasonlóan használ, mint az ember a hüvelykujját. Ennek segítségével ragadja meg ügyesen a növényeket. Ugyan néha kisebb emlősöket, madarakat is megfog, de előfordul, hogy éhezik, ha nem talál elegendő mennyiségű bambusznádat.

Szaporodási időszakban – késő tavasszal, kora nyáron – olykor csoportosan láthatók, ám általában magányosan, önállóan élnek. A panda mindig egy utódot hoz a világra. Ez sem igen segítette elterjedését, de a közhiedelemmel ellentétben nem elsősorban az ember vadászszenvedélye miatt jutott a kihalás szélére, hanem mert az utolsó jégkorszak óta a Föld éghajlata és növényzete alaposan megváltozott, mely nem kedvezett a kevéssé szaporodó óriáspandáknak. Átlagos életkoruk 10–15 év, de fogságban elérheti a 26 éves kort is.

Az óriáspandák megmentésére átfogó program indult a nyolcvanas évek közepén. Eddig 11 millió dollárt költöttek e kihalófélben lévő állatfaj életének kutatására, a szabadon élő állatok életkörülményeinek javítására.

Tékalista az Interneten is!

INGYEN KAPHATJA TÉKÁJÁBAN A VIDEO MAGAZINT!

Az a videózást szerető vendég, aki havonta legalább 20 alkalommal kölcsönöz videókazettát az alábbi tékák valamelyikében, a következő hónapban ingyen megkapja a videótékástól a Video Magazin legfrissebb számát, a tékások és a Video Magazin kiadójának közös akciója keretében. További kölcsönzők is bekapcsolódhatnak az akcióba! Az akcióban résztvevő tékák neve és címe rákerül az Internetre is! *(http.//www.fenypont.hu)*
Ha tetszik az ötlet vagy bővebb információkra kíváncsi, máris hívja a Video Magazin kiadóját a **161-3859**-es telefonszámon.
Az alábbi tékákban kaphatja ingyen a Video Magazint, ha havonta legalább 20 alkalommal kölcsönöz műsoros videókazettát:

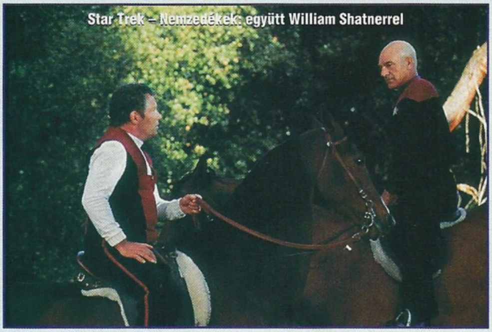
Aladdin Videotéka	Rákóczifalva, Rákóczi út 51.
Alien Videotéka	Zákány
Alien II.	Zalaszentbalázs, Kultúrház
Ani Videotéka	Jászladány, Kossuth út 127.
Ász Videotéka	Szendrő, Váralja út 10.
Bóbita Videotékák	Hajdúböszörmény, Harmat u. 7.
	Hajdúböszörmény, Tessedik út 3.
Bakony Videotéka	Kisbér, Széchenyi út 21.
Bonus Videotéka	Őcsény, Kazinczy u. 1.
BMK Videotéka	Budapest, Etele út 55.
Bucsku László	Nyíradony, Árpád tér 2.
Centrum Videotéka	Siófok, Fő u. 45.
City Videotéka	Székesfehérvár, Gyümölcs u. 18.
Czégény Sándor	Törökszentmiklós, Bajcsy-Zs. u. 58.
Csipke Videotéka	Zalaegerszeg, Tüttössy út 8.
Demeter Balázs	Sárbogárd, Köztársaság út 69.
Dino Videotéka	Kaposvár-Toponár, Kócsag u. 65.
Fox Videotéka	Rakamaz, Szent István út 122.
Griff Videotéka	Páty, Rákóczi út 11.
„HA-HO" Videotéka	Miskolc, Vasvári Pál út 6.
Happy End Videotéka	Tarján, Petőfi út 8.
Holdfény Videotéka	Mocsa, Igmándi út 26.
Holtpont Videókölcsönző	Szeged, Szerb u. 72.
Juno Videotéka	Veszprém, Cholnoky u. 23.
Kék Videotéka	Szentendre, HEMO, Dózsa Gy. u. 8.
Keletfilm Videotéka	Püspökladány, Bocskai út
	Budapest XIX., Temesvár u. 63.
	Hajdúsámson, Damjanich u. 6.
	Hajdúház, Széchenyi utca
	Nyírbátor
Másik Kft.	Kalocsa, Obermayer tér 7.
Kikli Videotéka	Budapest, Hernád u. 31.
Körös Mozi Videotéka	Kunszentmárton, Köztársaság tér 9.
Kukkancs Videotéka	Adony, Rákóczi út 10.
Malibu Videotéka	Budapest, Marabu u. 1.
Manóka Videotéka	Hódmezővásárhely, Bocskai út 1.
Marshall Videotékák	Dunaharaszti, Kiss Ernő u. 5.
	Dunaharaszti, Fő út 78.
Menő Manó Videotéka	Sarkad, Kossuth u. 1.
Misztikum Vidotéka	Székesfehérvár, öreghegyi postával szemben
Monte Videotéka	Budapest, Berda József u. 44.
Neo Modell Bt.	Budapest, Kétújfalu u. 131.
Orsi Videotéka	Seregélyes, Fő út 92.
Paksi Istvánné	Bogyiszló, Bajcsy-Zs. u. 2/a
Pince Videotéka	Budapest, Zengő u. 1/b
Play Videotéka	Hajdúböszörmény, Bem J. u. 44.
Premier Videotékák	Győr, Földes Gábor út 16.
	Győr, Lepke út 30.
	Győr, József Attila út 165.
Premier Center	Sopron, Torma u. 8.
Premier Videotéka	Túrkeve, Kossuth L. u. 26.
Privát Videotéka	Kiskunhalas, Kanizsa tér
Rasek Sándor	Tét, Dr. Kapuy Miksa u. 4.
Rocky Videotéka	Pacsa, Kisfaludy út 1.
Sali–Venczi Videotéka	Dunabogdány, Kossuth L. u. 97.
Sanyó Videotéka	Tiszavasvári, Attila tér 2/A
Stop Videotékák	Leányfalu, Móricz Zs. u. 126.
	Vác, Dr. Csányi László krt. 29.
Story Videotéka	Mezőhegyes, II. József krt. 30.
Tisza Videotékák	Hatvan, Rákóczi út 9.
	Hatvan, Horváth Mihály út 20.
Tisza Videotéka	Újfehértó, Debreceni út 4.
Tiszafilm Videotéka	Kaposfüred, Pavilon sor 2.
Tiszafilm Videotéka	Nagybajom, Fő u. 42.
Tiszafilm Videotéka	Sóstóhegy, Csaba u. 9.
Thomas Videotéka	Győr, Jereváni út 32.
Tomi Videotéka	Agárd, Török Bálint u. 23.
Top Videoshop	Szarvas, Szabadság út 28/2
	Békésszentandrás, Hunyadi u. 7.
Top Ten Videotékák	Budapest Villányi út 62.
	Budaörs-Kamaraerdő, Kismartoni út 45.
Top–X Videotéka	Sopron, Teleki Pál utcai pavilonsor
Tök Jó Videotéka	Budapest XX., Jókai Mór u. 93.
Videohajó	Pécs, Zsolnay Vilmos u. 47/c
Videoház	Budapest XI., Bocskai út 23.
Videobarlang	Kiszombor, Ubébai út 7.
Videocentrum	Cegléd, Rákóczi út 34–36.
Videoland	Érd, Emma u. 5/a
Vidra Videotéka	Túrkeve, Széchenyi u. 2/2.
Virág Gábor	Győr, Rónay u. 6.
Viktor Imre	Székesfehérvár, Királysor 41.
Videotéka	Aszód, Falujárók útja 5/1
Videotéka	Győr, Kodály Zoltán út 28.
Videotéka	Encs, Petőfi út 48/A
Videotéka	Maglód, Széchenyi út 7.
Videotéka	Budapest XII., Hegyvidék Üzletközpont
Videotéka	Budapest XII., Márvány u. 48.
Videotéka	Tét, Széchenyi út 21.
Videotéka	Kisújszállás
Wekerlei Videotéka	Budapest XIX., Guttenberg krt. 5.
Zóna Videotéka	Enying, Szabadság tér 12.
ZEFI Videotéka	Mátészalka, Szalkai út 14.

COMET
Professzionális VHS
videókazetták profi
felhasználók részére
5-től 210-percig, 5 percenként
tetszés szerinti hosszban
Standardtól a csúcsminőségig
1000 db-ig 24 órán belül
NTSC szabvány szerint is
– műsoros kazettához
– oktatókazettához
– reklámkazettához
– VHS-kamerákhoz
Megrendelés:
Tel.: 06-26-326-226
Fax: 06-26-325-102
Minőségi fokozatok:
BASF Super High Grade Back Coated
BASF High Grade Back Coated
BASF High Grade
BASF Super Grade
Added Value by BASF
BASF
COMET
COMET
COMET

Patrick Stewart

v á l t o z á s a i

A filmek, tévésorozatok főszereplőit a rajongók általában jobban ismerik, mint tulajdon rokonságukat. Mindent tudnak róluk, tisztában vannak kedvenc ételükkel, hobbijukkal és öltözködési szokásaikkal. Akad azonban egy kivétel: Patrick Stewart, a *Star Trek: The Next Generation* sorozat Picard kapitánya szigorúan őrzi magánélete titkait. Alakításairól bármikor szívesen nyilatkozik, ám a többi – néma csend.

Star Trek – Nemzedékek: együtt William Shatnerrel

Star Trek: Kapcsolatfelvétel

1940. július 13-án született az angliai Mirfieldben. Tizenöt évesen otthagyta az iskolát és úgy döntött, hogy színész lesz. Csatlakozott a liverpooli, majd a sheffieldi színtársulathoz, majd részt vett az Old Vic Theatre School néhány szemeszterén. 1967-ben ausztráliai és délamerikai turnéra indult az Old Vickel, amelynek többek között *Vivien Leigh* is a tagja volt. 1967-ben a Royal Shakespeare Company tagja lett, majd a *Peter Brook* által rendezett *Szentivánéji álom*ban Orrondi, az üstfoldozó szerepében lépett fel a Broadwayn. A tévések is felfigyeltek rá: nagy sikert aratott a BBC produkciójában készült *Én, Claudius* című minisorozatban a gaz Sejanus szerepében.

1985-ben jelent meg egy tanulmánya, amelyben a velencei kalmár, Shylock alakját elemezte. *„Nem tudományos dolgozatnak szántam, csupán egy színész meditációja volt egy szereppel kapcsolatban, amelynek eljátszása nagy örömöt szerzett"* – meséli. *„Formálisan alulképzettnek tartom magam, hiszen tizenöt évesen otthagytam az iskolát és sohasem tettem semmilyen vizsgát, kivéve persze az autóvezetéshez szükségest. Érdekes módon több egyetemről is megkerestek és felkértek, hogy tartsak előadásokat náluk és cseppet sem érdekelte őket, hogy nincs semmiféle diplomám."*

Ez persze nem akadályozta abban, hogy egyre többet szerepeljen a színpadon. Eljátszotta IV. Henriket, Oberont és *Peter Schaeffer Yonadab* című darabjának címszerepét. Az *Antonius és Cleopátrá*ban nyújtott alakításáért *Laurence Olivier*-díjat kapott, majd a *Nem félünk a farkastól* című filmben nyújtott alakításáért elnyerte a legjobb színésznek járó London Fringe díjat.

David Lynch kívánsága

Kisebb szerepekben feltűnt a filmvásznon is. *Glenda Jackson* partnereként a mániákusan romantikus Eiler Lovborgot alakította az *Ibsen*-dráma feldolgozásában, a *Hedda*ban, majd a *Lady Jane*-ben Henry Greyt, a zord nemesembert játszotta, aki ráerőlteti lányát, hogy az uralkodó hitvese legyen. VIII. Henrik nejeként az ifjú Jane mindössze kilenc napig volt királyné...

Ezután ismét kosztümös szerep következett, Leodegranz az *Excalibur*ban. Majd egy véletlennek köszönhetően, Gurney Halleck a *Dűné*ben. Eredetileg másra osztották Gurney Halleck szerepét, de alig kezdődött el a forgatás, *David Lynch* rendező úgy döntött, másra van szüksége. Stewart éppen Kaliforniában ücsörgött egy szállodai szobában és egy forgatókönyvet olvasott. Egy japán származású amerikai rendező küldte neki, aki látta az *Excalibur*ban és felajánlott neki egy szerepet, mely érdekesnek tűnt. A filmet Németországban kezdték forgatni, s az egyik szünetben Patrickot telefonhoz hívták. Ügynöke jelentkezett, hogy felajánlottak neki egy szerepet a *Dűné*ben, de azonnal kezdenie kellene. Hosszas telefontárgyalások után a két film producere megegyezett, és Patrick Stewart az elkövetkező öt hétben Berlin és Mexikó között repkedett, ugyanis ott forgatták a *Frank Herbert* művéből készülő mozit. Később derült ki, hogy került előtérbe a színész. David Lynch megkérdezte *Raffaella De Laurentiis* producert, emlékszik-e arra a pasasra, aki ott állt sorban a Royal Shakespeare Company Zöld Termében? Hát az az ember kellene...

A kész filmben kicsit megnyirbálták Gurney alakját. *„Két jelenet, amit felvettünk, sajnos kimaradt a végső változatból. Az egyik az volt, amikor baliszeten játszom – ez amolyan nagyméretű gitárféle –, pedig heteken át vettem leckéket a filmben szintén szereplő Stingtől a húrok leszorításáról. A másik jelenetben verset rögtönzök. Gurney Halleck ugyanis muzsikus, költő és harcos. E jelenetek jobban megmutatják a személyiségét, ám a filmben csupán harcosként látható."*

Stewart összebarátkozott a film operatőrével, *Freddie Francis*szel, s ennek köszönhette következő filmszerepét. A *The Doctor and the Devils*ben anatómiaprofesszort játszott, aki megkérdőjelezi a *Timothy Dalton* által alakított sebész hajmeresztő kísérleteit. Az *Életerő*ben hamar végeznek vele a földönkívüli energiavámpírok, Stewart mégis kedvelte ezt a szerepet.

Picard, a kapitány

1986 októberében a híres Los Angeles-i egyetemen, a UCLA-n tartott előadást, amikor összetalálkozott a *Star Trek*-sorozat legendás producerével, *Gene Roddenberry*vel. Pár szót váltottak, s kiderült, hogy már körvonalazódnak egy új sorozat, a *The Next Generation* tervei. Aztán 1987 áprilisában próbafelvételre hívták, s meglepetten hallotta, hogy a kapitány szerepét szánták neki. Egy Los Angeles-i barátja meg is kérdezte tőle: milyen érzés, hogy egy amerikai bálványt fog

Patrick Stewart filmjei:

Hedda (Hedda, 1975) r.: Trevor Nunn
Hennessy (1975) r.: Don Sharp
Excalibur – Vér és mágia (Excalibur, 1981) r.: John Boorman *(InterCom)*
The Plague Dogs (1982) r: Martin Rosen
Uindii/Races (1984) r.:
Dűne (1984) r.: David Lynch *(Mokép Videókiadó)*
Code Name: Emerald (1985)
The Doctor and the Devils (1985) r.: Freddie Francis
Lady Jane (1985) r.: Trevor Nunn
Lifeforce (1985) r.: Tobe Hooper
Vadlibák II. – Rudolf Hess elrablása (Wild Geese II., 1985) r.: Peter Hunt *(InterCom)*
L. A. Story – Az őrült város (L. A. Story, 1991) r.: Mick Jackson *(InterCom)*
Halálvonat (Death Train, 1993) r.: David S. Jackson *(Best Hollywood)*
Robin Hood, a fuszeklik fejedelme (Robin Hood: Men in Tights, 1993) r.: Mel Brooks *(InterCom)*
Fenegyerekek (Gunmen, 1993) r.: Deran Sarafian *(Flamex InterStar)*
Űrszekerek – Nemzedékek (Star Trek – Generations, 1994) r.: David Carson *(UIP Duna Film)*
Jeffrey – Valami más (Jeffrey, 1995) r.: Christopher Ashley *(InterCom)*
Kapcsolatfelvétel (Star Trek – First Contact, 1997) r.: Jonathan Frakes *(jön előbb moziban: UIP–Duna Film)*

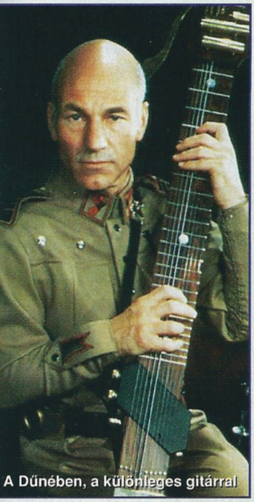

Jeffrey – Valami más

Star Trek-tévésorozat:

A Borg hatalma (The Best of Both Worlds I–II. 74–75. rész, 1990) r.: Cliff Bole *(UIP–Duna Film)*
Egyesítés (Unification I-II., 107–108. rész, 1991) r.: Cliff Bole *(UIP–Duna Film)*
Jóvátétel (Redemption I-II., 100–101. rész, 1992) r.: David Carson *(UIP–Duna Film)*

játszani? Patrick csak vállat vont, akkor még nem érintette meg a sorozat szelleme, bár bevallása szerint gyermekei lelkes nézői voltak Kirk kapitány és legénysége űrbeli kalandjainak. Amint azonban megkapta Jean-Luc Picard szerepét, máris elkezdődtek az összehasonlítgatások az előző sorozatban *William Shatner* által játszott James T. Kirk és Patrick Stewart között. Ez egy kicsit felmérgesítette. *„A The Next Generationben nem helyettesítünk senkit, mi egyszerűen azok vagyunk, akiket játszunk. A korábban történtek még mindig érvényesek, senkit sem töröltünk le a színről. Majd harminc éve játszom olyan Shakespeare-szerepeket, amelyeket már négyszáz évvel ezelőtt is megformáltak és ha már régen halott leszek, akkor is alakítani fogják őket. Ezért nem értem, miért ez a nagy izgalom az új kapitány kapcsán."*

A Dűnében, a különleges gitárral

Robert Justman producer egyébként elmesélte, hogy a Picard név tisztelgés *Jacques Piccard* francia oceanográfus előtt, aki felfedezte a Föld legmélyebb pontját, a Mariana árkot. Patrick Stewarttal ellentétben Jean-Luc Picardról sok mindent lehet tudni. Például az Enterprise űrhajó holodeckjén – a hely, ahol holoprojekció segítségével tájakat, élőlényeket és tárgyakat lehet megjeleníteni, amelyek az adott erőtérben, úgymond, materializálódnak – a kapitány legszívesebben Dixon Hill, a negyvenes évek amerikai magándetektívje szerepében kalandozik. Stewart nagyon örült ennek, mivel jó harminc éve nagy *Raymond Chandler*-rajongó, s ez az alak roppant emlékeztet Philip Marlowe-ra, az író kedvenc hősére. *„Amikor 1968-ban először jártam Kaliforniában, azonnal elmentem La Jollába, ahol Chandler élt és alkotott. Ez egyfajta zarándoklat volt."*

Király, galád terrorista, homoszexuális építész

A *Star Trek*-epizódok forgatása mellett persze másra is maradt ideje. Kisebb szerepet vállalt a *Vadlibák II.*-ben és az *L. A. Story*ban, majd a *Halálvonat*ban *Pierce Brosnan* ellenlábasaként galád terroristát alakított. A *Robin Hood, a fuszeklik fejedelmé*ben Richard királyt játszotta, s persze nem kímélte a nézők nevetőizmait.

1994-ben a lelkes nézők nagy bánatára befejeződött a *The Next Generation* folyama, amelynek néhány epizódját Patrick Stewart rendezte, ám elkezdődött a *Nemzedékek* forgatása, amelyben a két kapitány, Kirk és Picard együtt menti meg a fél világegyetemet a gaz dr. Soran mesterkedései ellenében, igaz, ez James T. Kirk halálával jár, a rajongók nem kis felháborodására. Picard azonban életben marad...

Stewart ezután a sci-fi-ből más műfajba lépett át. A *Jeffrey – Valami más* című júniusi videófilm-újdonságban egy homoszexuális belsőépítészt alakít, aki annyira fel az AIDS-től, hogy még a szexről is lemond. Azaz nem igazán tudja betartani a fogadalmát, sőt váratlan meglepetések is érik...

A Star Trek csapata, a középpontban Picard kapitányként

Többen megkérdezték tőle, nem tart-e attól, hogy ez a szerep veszélyezteti a karrierjét. *„Két éven keresztül játszottam Shylockot, a velencei kalmárt, aki megkísérli kitépni egy eleven ember dobogó szívét. Aztán Leontészt alakítottam, aki megkísérli eltenni láb alól az egyik gyermekét. Nem értem, hogy gondolhatják az emberek azt, hogy egy homoszexuális figurát eljátszani ártalmas lehet? Nyilvánvaló, hogy nem a színész lett meleg, hanem az általa játszott szereplő kedveli a saját nemét"* – magyarázta.

A filmezés mellett – képzett artikulációjának és kellemes hangjának köszönhetően – számos dokumentumfilmnek is narrátora volt, többek között a Metro Goldwyn Mayer filmstúdió történetét bemutató *Amikor az oroszlán elbődül* című négyrészes sorozatnak. *Prokofjev Péter és a farkas* című zeneművének narrátoraként Grammy-díjat nyert. *Dickens Karácsonyi ének*ét monodrámává dolgozta fel, egyedül alakított benne több, mint harminc szerepet, s a közönségsiker mellett kiérdemelte a Laurence Olivier-díjat is. A New York-i Central Park Delacorte színházában pedig eljátszotta a *Vihar* Prosperóját.

Újra Star Trek

És még nem tűnt el a színről Picard kapitány sem! A sorozat másik főszereplője, a Riker első tisztet alakító *Jonathan Frakes* rendezésében elkészült a *Kapcsolatfelvétel*. *„A Borg hatalma című részben a kapitányt hatalmukba kerítik a Borgok, ezek a félig ember, félig gép teremtmények. Testébe és agyába különös szerkezeteket ültetnek be, s csak a XXIV. század orvostudományának, no meg az android Datának köszönhetően lesz újra ember. De a „borgosítás" szörnyű emlékei megmaradnak benne, s most eljött az idő, hogy leszámoljon velük Saját szempontjából még meg is érti őket, tudja, kicsodák és mit akarnak, ezért ő az ideális személy arra, hogy vezesse a támadást ellenük"* – elemezte a színész a művet. *„Jó érzés volt egy olyan filmet csinálni, amelyből kiderül, hogy civilizációnk tovább él, és az emberiség legjobb képességei végül meghatározóak lesznek az egyénekben is"* – tette hozzá.

Patrick Stewart további terveiben a rendezés is szerepel. Jelenleg a *Smart Alec* című akció-vígjátékot forgatja Kanadában. Ebben egy zseniális szuperbűnözőt alakít, akinek legfőbb ellenfele egy tizenéves srác. A színész újabb dramatizálásokon is töri a fejét. Nem hanyagolja el persze Bela(!) nevű nőstény macskáját sem és arra is szakít időt, hogy beugorjon a Sesame Streetre, ahol a B betűvel kapcsolatos varázslatok előállításában segédkezik...

Trethon Judit

JIŘI MENZEL BUDAPESTEN

„...sznobizmus uralkodik rajtunk..."

Budapest vendége volt Jiři Menzel abból az alkalomból, hogy bemutatták a filmszemlén szép sikert aratott *Franciska vasárnapjai* című filmet. Csütörtök reggel a budai várbeli Caffé Miróba szervezett sajtóreggelin megjelenve két dologban vagyok biztos. Az egyik, hogy egy óránál többet élő ember alfele nem bír ki az amúgy mutatós, ámde a névadóhoz dizájnolt székeken. A másik, hogy tutira felteszik Menzelnek az elmés kérdést: miért maradt agglegény?

Diszkrét presszózaj, kávéscsészék, rongyos kiflik, percegő tollak és kattogó fotómasinák közepette nem tűnik boldognak Jiři Menzel. Vagy később szeretett volna kelni, vagy ő is előre tudja, már megint mesélhet arról, hogy úszta meg a nősülést, esetleg őt is gondolkodóba ejtik a mirósra kacirnyált székecskék, de az is meglehet, gondolatban odahaza jár, s el-eltűnődik, hol tartanak a munkában a mesteremberek. Ugyanis, amint arról minden egybegyűlt értesülhet, Menzel lakását épp szétverik, összerakják, egyszóval renoválják, s mi itt, Európa keleti közepén eme témakörben félszavakból is megértjük egymás idegi lemerülését.

Bemelegítésül a bennfentesebbekkel megvitatja a csehországi kulturális és politikai viszonyokat és változásokat, a televíziós csatornák egy kaptafára készült amerikai és nyugat-európai produkcióit. Majd elhangzik az első igazán izgalmas kérdés: lehet-e darkot dobálni a prágai kocsmákban? Menzel tétován körbenéz, meglátja az igyekvő pincérnőt, hálásan a kávéért nyúl. Nem érti: mit lehet dobálni Prágában? Elmagyarázzák, elmutogatják, mi az a dark (célbadobósdi, tollas szögecsekkel), de hiába, Menzel nem tudja, mert nem jár kocsmába. Állítása szerint a kérdező sem, de ő viszont nézte a tévét, abban meg azt látta, hogy valakinek kidobták a szemét, s ebből számára logikusan következik, hogy igenis lehet darkozni a prágai kocsmákban.

Miután ez tisztázódott, az is kiderül, hogy hősünk igenis gyakran feltűnik egy bizonyos kocsmában, amelyet egy maszek tévé „üzemeltet": a show-műsor címe *Kocsma*. Menzel elüldögél egy korsó sör mellett, és kollégái – ahogy ő mondja – hülye dumáit hallgatja, s ezért elég jól megfizetik. Ráadásul ettől igen megnőtt a tekintélye a lakásában dolgozó melósok előtt, plusz a közlekedési rendőrök is sokkal kedvesebbek vele. Az értelmiségi barátai pedig fintorognak. Egyébként Hrabal is leszidta ezért. Ez bántotta, nagyon is bántotta, de ettől még megmaradtak az egzisztenciális gondjai.

Miután épp Oscar-átadás után vagyunk, elkerülhetetlenül szóba kerül a díjazott cseh film, a *Kolja*. Mégpedig némiképp hízelgő felhanggal, hogy bezzeg a *Szigorúan ellenőrzött vonatok!* Hogy a legendás filmmel ellentétben a *Kolja* már a tervezőasztalon Oscarra készült, mert van benne minden, amire az amerikaiak buknak, kisgyerek stb. Menzel megvédi a cseh kolléga becsületét önmagával szemben is: *„Nekem annak idején szerencsém volt, az én filmemet az olaszok juttatták el Amerikába, ahol biztosították a forgalmazását. A Kolja jó film, nemcsak a cseh valóságról szól, hanem egy átélhető emberi történetet mesél el."* Mindazonáltal udvariasan leszólja az Oscart: *„A díj véletlenen és a szerencsén múlik. Sok függ a kampánytól. Kelet-európai film nem érhet el nemzetközi sikert, ha nincs előre biztosítva a forgalmazása, reklámozása. És tudomásul kell venni, hogy a sznobizmus uralkodik rajtunk. Ha a szomszédos mozik egyike román filmet vetít, a másik meg franciát, automatikusan az utóbbira ül be a nép. Ahhoz, hogy a románt válassza, sokat kell hallania a filmről. Ugyanígy és csak akkor választanak minket Amerikában és nyugaton a nézők, ha már reklámozták a kelet-európai mozit."*

Simó Sándor filmje egyébként bizonyos szempontból unikum a magyar filmek történetében, ugyanis mint azt a rendező szellemesen megjegyezi: *„ez az első magyar film, amelyben két Oscar-díjas játszik".* (A másik Szabó István filmrendező, aki egy elmeorvos nyúlfarknyi szerepében tűnik fel.) *Simó* nem titkolja Menzel iránti rajongását, de azt sem, hogy: *„Kicsit félve kérdeztem, elvállalná-e ezt a kis szerepet, mire Menzel azt felelte, a főszerepet szívesebben játszaná, de ha csak ez van, hát legyen. Némileg tartottam attól, hogy el leszek látva fantasztikus tanácsokkal, hogy is kell filmet rendezni, de a lehető legkollegiálisabb viszony alakult ki köztünk. Menzel tette a dolgát."*

Ezen a dramaturgiai ponton dönt úgy a Caffé Miró nem sajtós közönsége is, hogy tenné a dolgát. Az alagsorban, a toiletten. Csakhogy ehhez át kell araszolnia az éppen hogy elkülönülő helyiségen, táskákon, újságírókon, fotósokon. Kezdetben még csak gondolategységenként, később már mondatonként érkeznek. Jövet-menet megbámulják Menzelt, aki érdeklődő tekintettel mér végig minden újabb érkezőt. Egy külföldi pár udvariasan, ámde érthetően feszengve megáll, tanácstalanul üres székek felé pillantgatnak: vajh mennyi időbe telik, míg e rengeteg ember után sora kerülnek? Burleszkbe hajló jelenet. Az ő szemszögükből úgy tűnik, az asztal mögött zsűriként trónoló Menzel–Simó–Tolmács Árnyékszékfelügyelőségi Triumvirátus kegyelmétől függ, ki, mikor és mennyi időre juthat be a vágyott kuckóba. A vicc az, hogy igazándiból még csak nem is csodálkoznak. Azon sem, hogy harsány vakuvillogás kíséri be- és kivonulásukat, miután az empatikus kollégák tisztázzák a félreértést és elirányítják a szorongó külföldieket a vécére. Menzel majdhogynem megvidámodik. Olyan igazi kelet-európai filingje van a dolognak: sajtógyűlés a klotyó mellett...

Aztán már csak a születési dátumát említi pontatlanul valaki, mire megjegyzi, ő nem olyan öreg, ámbár néha mintha nem is magát látná a vásznon, hanem az apját.

Egyébiránt meg Menzel tényleg agglegény. Komolyan. De nem ezért szeretjük.

Garamvölgyi Katalin

Színészként a Franciska vasárnapjai című filmben

Jiři Menzel filmjei a kölcsönzőkben:

– rendezőként:

Szigorúan ellenőrzött vonatok (1966) ***(Mokép Videókiadó)***
Sörgyári cappriccio (1980) ***(Mokép Videókiadó)***
Iván Csonkin közkatona élete... (1994) ***(Odeon)***

– színészként:

Szigorúan ellenőrzött vonatok (1966) ***(Mokép Videókiadó)***
Szívzűr (1981) r.: Böszörményi Géza (1983) ***(Mokép Videókiadó)***
Felhőjáték (1983) r.: Maár Gyula ***(Mokép Videókiadó)***

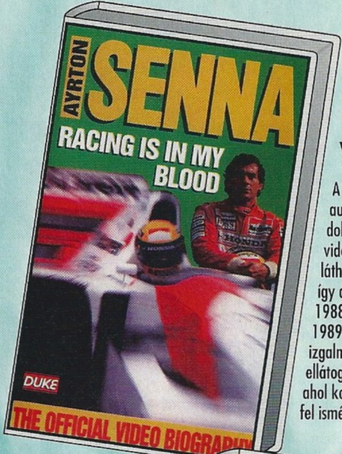
AZ AUTÓ- ÉS MOTORSPORT SZERELMESEINEK!

Milliós rajongótábora van a nagyvilágban az autó- és motorsportnak. Magyarországon is százezreket igéz meg a lóerő világa. Szemükben nincs szebb, mint egy gyönyörű, formatervezett versenyautó, nincs örömtelíbb pillanat, mint amikor egy tűzpiros Ferrari megelőzi vetélytársát, amikor egy pilóta versenymotorjával bedől a kanyarban, amikor egy rally-kocsi kerekeivel porfelhőt hagyva maga után viharzik el a távolba.
Száguldás, verseny, izgalom, a szépség, a forma, az erő küzdelme.
Most mindez otthonunkban, videókazettán is megelevenedhet!

Viszlát, Senna!

Az 1994-es esztendő a Formula-1 világának tragikus éve volt. Ekkor vesztette életét a versenypályán a legnagyobb pilótaegyéniségek egyike, a brazil Ayrton Senna. Végzetes balesetét is megnézhetjük ezen az 1994-es versenyév eseményeit összefoglaló videófilmen.

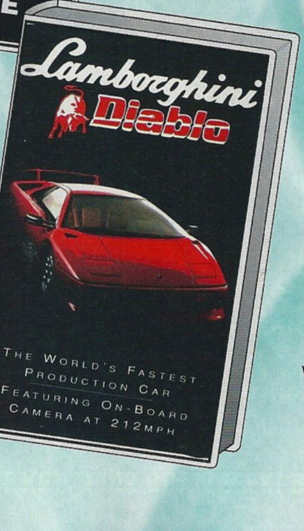

Senna: A versenyzés a véremben van!

A tragikusan elhunyt autóversenyző életét dolgozza fel e videóéletrajz, melyben láthatjuk nagy versenyeit, így az 1985-ös portugál, az 1988-as monacói és az 1989-es japán nagydíj izgalmas pillanatait. De ellátogathatunk otthonába is, ahol korábbi interjúiból tűnik fel ismét legendás alakja.

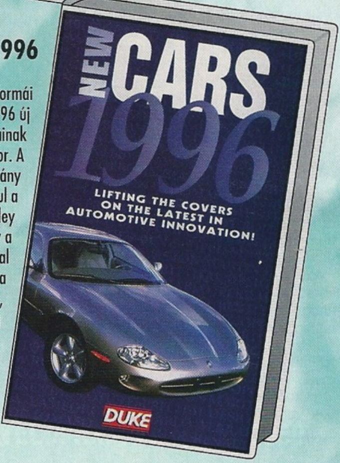
Lamborghini Diablo

A forma, az erő, a sebesség, a stílus fantasztikus egyesülése: Mindez a világ leggyorsabb és legkedveltebb sportautója, a Lamborghini Diablo. Fedélzeti kamerával mi is ott érezhetjük magunkat a száguldó autóban, mely 340 km/óra sebességgel robog a pályán és az országúton.

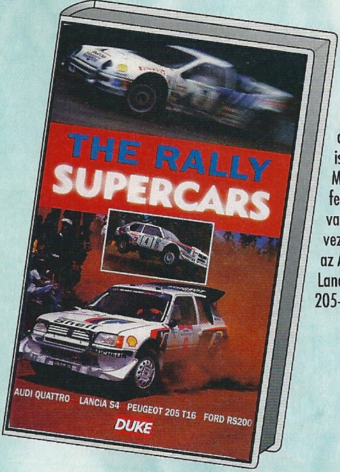

Új autók 1996

Már a XXI. század autóformái jelentek meg 1996 új autótípusainak megtervezésekor. A végeredmény, a látvány pedig lenyűgöző. Például a Jaguár XK8-é, a Bentley Continental T-é vagy a Renault Fiftie-é. Ezúttal nem kell kilátogatnunk a genovai autószalonra, videón csodálhatjuk meg a jövő autóit, melyek valójában már a jelen gépkocsijai.

Rally-szuperkocsik

A világ legjobb rally-autóival s kiváló pilótáikkal ismerkedhetünk meg. Megcsodálhatjuk a 600 lóerő feletti fenevadakat, s a varázslatos, utánozhatatlan vezetési technikákat. Láthatjuk az Audi Quattro Sportot, a Lancia Delta S4-et, a Peugeot 205-öt és a Ford RS200-at.

Amerika leggyorsabb autói

Az Egyesült Államok autókonstruktőrei ma is ott vannak a világ élvonalában. Azon dolgoznak, hogy megálmodott autóik egyszerre legyenek csodaszép formatervezett gépek, s a lehető leggyorsabbak. Amerika leggyorsabb autói pedig egyben a világ legjobban száguldó kocsijai közé is tartoznak. Például a Chevrolettől a Corvette vagy a Camaro, a Fordtól a Mustang Cobra GT vagy a varázslatos Dodge Viper.

Országúti motorverseny

A világ leggyorsabb közúti motorversenyének lehetünk szem- és fültanúi. A fedélzeti kamera képe félelmetes látványt közvetít a nézőhöz. Gyorsaság, bátorság, kitartás jellemzi a pilótákat, akik fantasztikus gépeiken csaknem háromszáz km/óra sebességgel száguldanak csodás Kawasaki- Honda-paripájukon. A szenzációs felvételek az 1995-ös és 1996-os versenyeken készültek.

Rally-világbajnokság 1995

A földkerekség legjobb rallyversenyzői az év tizenegy hónapján át a világ legkülönbözőbb pontjain mérik össze erejüket és tudásukat. Az 1995-ös esztendőben a Subaru, a Toyota és a Mitsubishi nagyszerű pilótái küzdöttek a bajnoki címért Monte Carlótól Svédországon át Portugáliáig, Ausztráliáig. A világbajnokság történetének legizgalmasabb pillanatai elevenednek meg a vb e hivatalos videójában.

ROCKY

ROCKY Műsoros Videókazetta Nagy- és Kiskereskedés
1132 Budapest XIII., Visegrádi u. 31.
Tel.:/Fax: 270-2936, Tel.: 30/432-226

ROCKY CD-, Audio- és Videókazetta Nagykereskedés
4400 Nyíregyháza, Bujtos u. 19.
Tel./Fax: 42/410-033
Tel.: 30/356-090

TOP 40

MEGVÁSÁROLHATÓ VIDEÓKAZETTÁK

ROCKY — PREMIER VIDEOHÁZ

1997. JÚNIUS

1	A hálózat csapdájában	21	Az UFÓ-k mégis léteznek III–IV.
2	A világ hét csodája I–IV.	22	Goldeneye – Aranyszem
3	Asterix nagy csatája	23	Vastyúk is talál szeget 1–3.
4	Tökéletes másolat	24	Cindy Crawford – Szépség és egészség
5	Thelma és Louise	25	Aladdin és a tolvajok fejedelme
6	Asterix és Kleopátra	26	A Nazareth-i Jézus I–II.
7	Toy Story – Játékháború	27	Dredd bíró
8	Bérgyilkosok	28	A delfinek élete és titkai
9	Cindy Crawford – Fitness csak neked	29	A Notre Dame-i toronyőr
10	Tengeri erőd	30	Evita Peron
11	Timon és Pumba	31	Mr. Bean kockázatos küldetései
12	Végzetes pillanatok	32	Féktelenül
13	Sivatagi show	33	Bíró Ica: Testszépítés
14	Cops – Zsaruk	34	Az ismeretlen Galapagos
15	Málta	35	Ponyvaregény
16	Ayrton Senna	36	Piroska és a farkas
17	Asterix, a gall	37	Lányom nélkül soha
18	Az esőerdő szellemei	38	A tiltott város
19	A rettenthetetlen	39	Az UFÓ-k mégis léteznek I–II.
20	Az Angyal 2.	40	Schindler listája

A Toplista a Premier Video Üzlethálózat és a Rocky Műsoros Videókazetta Nagy- és Kiskereskedés eladási statisztikája alapján készült.

FELVÉTEL-KÉSZÍTÉS VÍZ ALATT I.

Amikor vízparton töltjük a szabadságunkat, egészen természetes, hogy felvételeket készítünk a strandon. A partról filmezzük lubickoló családtagjainkat, a szörfözőket, a hajókat. A bátrabbak csónakba, vízibiciklire is felmerészkednek kamkorderükkel. A legtöbben ellenben visszarettennek attól, hogy víz alatt kamerázzanak, bármennyire is vonzó témákat sejtenek a víztükör alatt (ezt egyébként jól teszik, ha nincs speciális tok a birtokukban). A német *VIDEOaktiv* című lapban megjelent cikk alapján készült írásunkban a vízfelszín alatti kamerázásra invitáljuk azokat, akik otthonosan mozognak a víz alatt is, és akik anyagi áldozatot is hajlandóak vállalni azért, hogy különleges felvételekkel őrizzék meg nyári élményeiket.

TOKKÍNÁLAT

Magyarországon több mint egy tucat búvárbolt kínál (vagy kívánságra külföldről is behozat) olyan tokokat, amelyek lehetővé teszik, hogy víz alá is magunkkal vihessük a kamerát. A „védőburok" egy része kemény műanyagból, illetve fémből készül és 50–75 méter mélységig garantálja a vízhatlanságot, de néhányuk 100 méteres mélységben is biztonságot nyújt. Az ilyen tokokra – gondolva arra, hogy minél mélyebbre merülünk, annál kevesebb színt látunk – lámpák is szerelhetők, amelyek nélkül semmi esélyünk nem lenne a víz alatti világ eredeti színpompájának megörökítésére. Három–öt méter után eltűnik a vörös szín, húsz métertől már egyre kevésbé látszik a sárga, majd a kék, négyszáz méter mélységben pedig már teljes sötétség honol. Természetesen a pancsolgató, búvárszemüveggel, légzőpipával éppen csak a felszín alatt cirkáló amatőröknek nincs szükségük ilyen komoly (és persze jó drága) felszerelésre. Az ő számukra bőven elegendő például egy kétméteres határig használható kemény tok vagy a leginkább átlátszó nejlonzacskóra emlékeztető „védőruha", ami tíz méterig szavatolja a beletett készülék vízmentességét.

A VÍZHATLANSÁG ELLENŐRZÉSE

Ha megvettük a tokot, mindenképpen ajánlatos otthon, a fürdőkádban kipróbálni. Aki a kemény műanyagból készült ház mellett döntött, annak különös figyelmet kell fordítania a gumi szigetelésekre. A tömítésen egy-egy hajszál vagy néhány homokszemcse elegendő arra, hogy alámerülve beszivárogjon a víz. És gondoljunk bele: ha csak kis mélységekbe merészkedünk, ahol kisebb a víz nyomása, nem préselődik össze annyira a „minibőrön" két fele, tehát nagyobb a beszivárgás veszélye.

A vastag, átlátszó műanyag ház legkritikusabb része a fölül lévő zárósín. Ennek ellenőrzésekor víz alá nyomjuk a lezárt nejlontasakot, majd két kézzel oldalról erősen összenyomjuk. Ha nem jönnek buborékok belőle, akkor megnyugodhatunk, a sín jól zár.

A kipróbálás után törülközővel gondosan töröljük szárazra a tokot. Ezt ajánlatos minden forgatás után is megtenni, ugyanis a véletlenül belülre került nedvességet nehéz eltávolítani és gondatlanságunknak a készülék látja kárát. Még kockázatosabb, ha homokszemcse kerül belülre, mert ez az objektív összekarcolódásához vezethet, a kamkorderbe bejutva pedig a mechanika károsodását okozhatja.

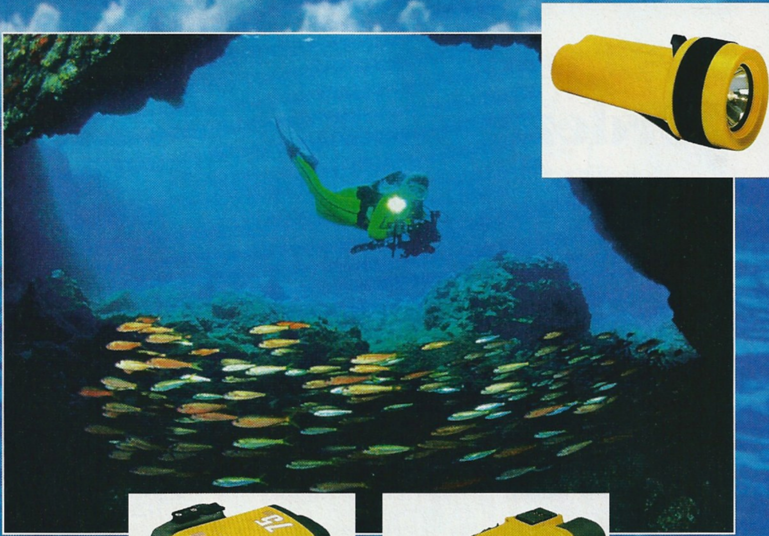
MINDEN VÍZBE MÁRTOTT TEST...

A felhajtóerő olyan nehézzé teszi a víz alatti filmezést, hogy mindenképpen tennünk kell ellene. Ha nem gondoskodunk az ellensúlyozásról, rövid idő után az amúgy sem egyszerű víz alatti forgatás szinte lehetetlenné válik. Átlátszó zacskószerű tokoknál a kamkorder alá ólomsúlyokat kell elhelyeznünk, melyekkel ideális esetben a súlytalanság állapotához hasonló lebegés érhető el a víz alatt. Ilyen súlyokat magunk is fabrikálhatunk, de szaküzletben is hozzá lehet jutni. Ha tenger mellé készülünk, számítsunk rá: sós vízben a felhajtóerő mintegy tizenöt százalékkal nagyobb, mint édesvízben, tehát plusz súlyok is legyenek nálunk! A felhajtóerőt némileg csökkenthetjük azzal is, ha a tok zárószerkezetének végső meghúzása előtt kipréseljük a levegőt.

Ha túl macerásnak tűnik az ólmokkal való játszadozás, vi-

gasztalódjunk azzal, hogy azoknak sem könnyebb a dolguk, akik profi, igen drága fémtokot vásároltak. Ezek, ha beletesszük a készüléket, elsüllyednek. Itt tehát a víznél könnyebb, hurkaszerű segédeszközök rászerelésével mintegy segíteni kell a víz felhajtóerejének, de ritka az olyan tok, amelynek külső részén rögzítésre szolgáló tartókat találunk.

A KAMERA KEZELÉSE, A KÉPKIVÁGÁS

A víz alatti kamerázás során a bekapcsoló gombon (Standby) és a felvételt indító és megállító gombon kívül nem nagyon van másra szükség. Ennek megfelelően a műanyag kamkordertokon ezek a funkciók, esetleg a kézi fókuszálás vezérelhető kívülről. A plasztiktokon elviekben több funkció kezelhető, de nagy gyakorlat szükséges ahhoz, hogy a vastag műanyagon át időben megnyomjuk a megfelelő gombot. Ha a legfontosabb gombokat élénk színű cédulákkal megjelöljük, megkönnyíthetjük a dolgunkat.

A képkivágás, azaz hogy mi is fér bele a képbe, nem egykönnyen ellenőrizhető a keresőben, mert a búvárszemüveg és a tok miatt nem lehet tíz centiméternél közelebb férkőzni a kamkorder keresőjéhez (kivételek ez alól azok a modellek, amelyeknek jól látható nagyméretű LC-kijelzőjük van). További nehézséget jelentenek a tükröződések, valamint a kamkorder és a felvételkészítő állandó mozgása. Szerencsére vannak azért szituációk, amikor bőven van időnk arra, hogy pontosan ráálljunk a témára, mielőtt megnyomjuk a felvételt elindító gombot (például ha tengeri csillagról vagy növényekről akarunk felvételt készíteni). Mivel a fénytörések miatt nagyon csalóka az érzésre történő beállítás (nagyobbnak látjuk a halat, mint amilyen a valóságban), tudatosan törekedjünk arra, hogy minél közelebb ússzunk a felvenni kívánt témához (ha cápa kerül elénk, akkor természetesen tegyünk kivételt).

Sajnos vannak olyan kamkorderek, amelyeknél csak a keresőbe nézve tudjuk megállapítani, hogy megy-e a felvétel. Ezt időről időre kontrollálnunk is kell, mert különben könnyen pórul járhatunk. Például abban a tudatban várunk egy jó témára, hogy áll a szalag, valójában pedig megy a felvétel; aztán ha beúszik a képbe a régen várt „zsákmány" és megnyomjuk a start/stop gombot, éppenhogy megállítjuk a rögzítést.

AZ ÉLESÉG BEÁLLÍTÁSA

Az átlátszó műanyag tokban úgy kell elhelyezni a kamkordert, hogy az objektív minél közelebb legyen a tok elejéhez és párhuzamos legyen vele. Ha a kamera hátoldala és a tok belső fala közé hungarocellt teszünk, akkor a kamera nem tud elcsúszni e pozícióból.

Sokan autofókusz állásban használják a készüléket. Ennek megvan az a veszélye, hogy a közvetlenül az objektív előtt felszálló légbuborékok vagy a vízben lebegő részecskék megtévesztik az automatikát, és hol ezek, hol a felvenni kívánt téma lesz éles. Éppen ezért tanácsos a kézi fókuszt használni: az élességgel körülbelül kétméteres távolságra beállva nagyon jó képeket lehet készíteni.

Közvetlenül a víztükör alatt elegendő fény van ahhoz, hogy nagy látószögű beállításban jó mélységélességű felvételeket készítsünk. Ilyenkor célszerű kerülni nemhogy a tele, de még a normál gyújtótávolságot is, mert ez utóbbi a víz fénytörési tulajdonságai miatt tele-beállításnak fog megfelelni.

ELŐKÉSZÜLETEK, ÓVINTÉZKEDÉSEK

A víz alatti filmezésre legnyugodtabban, legkörültekintőbben a szálláshelyünkön tudunk felkészülni, ahol minden tartozék kéznyújtásnyira van, és minimális az eshetősége annak, hogy víz, homok vagy egyéb szennyeződés kerül a tokba. Gondoljunk arra is, hogy amikor a vízben lehűlt kamkorderrel kijövünk a meleg partra, akkor a tok belső falán pára csapódik le, ezért ajánlatos szilikagél zacskót tenni a készülék mellé, ami képes lekötni ezt a nedvességet.

Nagyon fontos a rögzítés is, nehogy a túlságosan sok ólomnehezéket tartalmazó tok a készülékkel együtt eltűnjön a mélyben. Ezt megelőzendő kössünk övet a derekunkra, és ne szégyelljük jobb híján spárgával odakötni a tokot.

MIÉRT NEM ÚSSZUK MEG SZÁRAZON?

A gyakorlati tapasztalatok szerint két-három merülés mindenképpen szükséges ahhoz, hogy a filmezés víz alatti technikáját valamennyire elsajátítsuk. Ne veszítsük kedvünket tehát, ha a víz alatti forgatásunknak eleinte csak a tíz százaléka lesz nézhető, illetve felhasználható az utómunkálatok során. Ha több tapasztalatot szerzünk, rövid időn belül harminc, sőt ötven százalékra is feltornászhatjuk magunkat. Erre a szárazon nem lehetnénk büszkék, de a víz alatt ez elismerésre méltó.

(Folytatjuk: Tippek, témák, trükkök)

Jogi kérdezz-felelek!

Erotika és pornográfia I.

Állandó jogi szakértőnk, dr. Kiss Zoltán ezúttal az erotikus és pornográf tartalmú termékek bemutatására, árusítására, reklámozására vonatkozó jogszabályi előírásokat veszi sorra, melyek kihatnak a videóforgalmazásra is.

A Büntető Törvénykönyv legutóbbi módosítása kapcsán – amely szigorúbban bünteti a gyermekkorú sértettek terhére elkövetett nemi erkölcs elleni bűncselekményeket – ismét fellángolt a vita a hazai pornópiac korlátozása, esetleges betiltása körül. Kereskedői körökben pedig elterjedt, hogy a benzinkutaknál működő shopok nem árusíthatnak pornókazettákat.

Előljáróban hangsúlyozni kell, hogy a vonatkozó hatályos jogszabályok egyike sem mondja ki egyértelműen a pornográfia (mint ipar vagy mint üzletág) legalitását, de olyan jogszabály sincs, amely kifejezetten tiltaná. Korlátozó, a tevékenység gyakorlását szűkítő, meghatározott keretek közé szorító jogszabályi rendelkezések viszont léteznek. Ebben az írásban és a következő (júliusi) számunkban bemutatjuk azokat a fontosabb jogszabályokat, amelyek – közvetlenül vagy közvetve – érintik a pornográfiát, illetve az erotikát.

1. Alkotmány

A Magyar Köztársaság Alkotmánya külön fejezetben foglalkozik az állampolgárok alapvető jogaival és kötelezettségeivel. A 60. §-ba rögzítettek szerint mindenkinek joga van a szabad véleménynyilvánításra. A következő pont szerint a Magyar Köztársaság elismeri és védi a sajtó szabadságát.

Konkrétabb rendelkezés híján a fentiekből az következik, hogy minden olyan vélemény közölhető, minden olyan sajtótermék terjeszthető, amely nem ellentétes az Alkotmány előírásaival, továbbá nem valósít meg bűncselekményt stb. Az Alkotmány jelenlegi szövegéből tehát nem vezethető le a pornográf vagy erotikus (sajtó)termékek nyilvánosságra hozatalának tilalma.

2. A Sajtótörvény

A sajtóról szóló 1986. évi II. törvényt kell alkalmazni a Magyar Köztársaság területén folytatott sajtótevékenységre. A törvény értelmében sajtótevékenység: a sajtótermék előállításával, kiadásával és nyilvános közlésével kapcsolatos tevékenység. Sajtóterméknek minősül – többek között – az időszaki lapon kívül a nyilvános közlésre szánt műsoros filmszalag, videókazetta és videólemez is.

A törvény bevezetője szerint mindenkinek joga van sajtó útján közölni nézeteit, alkotásait, amennyiben azok nem sértik a Magyar Köztársaság alkotmányos rendjét. A sajtószabadság gyakorlása ugyanakkor nem valósíthat meg bűncselekményt vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívást, nem sérheti a közerkölcsöt, valamint nem járhat mások személyhez fűződő jogainak sérelmével. (A Büntető Törvénykönyvbe ütköző szabályokra a Btk-t érintő 4. pontban térünk ki.)

A személyhez fűződő jogokról a Polgári Törvénykönyv rendelkezik. A témakra vonatkozóan itt is csak áttételes szabályokat találunk, például a személyhez fűződő jogokat nem sérti az a magatartás, amelyhez a jogosult hozzájárult; a személyhez fűződő jogok sérelmét jelenti különösen a magánszemélyek bármilyen hátrányos megkülönböztetése nemük, fajuk, nemzetiségük vagy felekezetük szerint, továbbá a lelkiismereti szabadság sérelme és a személyes szabadság jogellenes korlátozása, a testi épség, az egészség, valamint a becsület és az emberi méltóság megsértése; a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jó hírnév védelmére; a személyhez fűződő jogok megsértését jelenti a más képmásával vagy hangfelvételével kapcsolatos bármiféle visszaélés stb. Szeméremsértő megjelenítésre vagy pornográf közlésre utaló kitétel itt sem fordul elő.

A sajtótörvény 17. §-a nyilvános közlés tilalmának eseteit sorolja fel. Lényegében csak a hatóságok által elkobzott vagy lefoglalt, illetve az adathiányos sajtótermékek nyilvánosságra hozatala tilos, vagyis tartalmi, műfaji korlát ez a törvényi szakasz sem állít fel.

Jelezni kell azt is, hogy a filmek, műsoros videókazetták nyilvános közlésére a sajtótörvény csak közvetve terjed ki, tekintettel arra, hogy 1989-ben megszűnt a művek – bemutatás előtti – egyedi engedélyezése, és csak az időszaki lapok alapítására maradt fenn a nyilvántartásba vétel.

3. Tevékenységi engedélyezés

Az egyes kulturális tevékenységek folytatásáról szóló 46/1990. (III. 13.) MT rendelet szerint jogi személy, magánszemély vagy magánszemélyek jogi személyiséggel nem rendelkező társasága bejelentési kötelezettség mellett gyakorolhatja üzletszerűen a jogszabályban felsorolt tevékenységeket. Műsoros filmszalag- és videókazetta-gyártási, -sokszorosítási és -kiadói tevékenység gyakorlása esetén a Művelődési és Közoktatási Minisztériumhoz kell a tevékenységet végzőnek a bejelentést megtennie.

A bejelentés, illetve a bejelentés nyilvántartásba vétele nincs semmilyen műfaji vagy tematikai korlátozáshoz kötve, vagyis ez a jogszabály sem tiltja a pornográf, erotikus filmek gyártását, sokszorosítását, kiadását.

4. Büntető törvényi rendelkezések

A hatályos Büntető Törvénykönyv (1978. évi IV. törvény) külön fejezetben foglalja össze a nemi erkölcs elleni bűncselekményeket. Ezek a szabályok viszonylag stabilnak tekinthetők; az utóbbi évek egyetlen jelentős változása, hogy kikerült a bűncselekmények közül az üzletszerű kéjelgés, vagyis ma már nem büntetendő a haszonszerzés céljából történő közösülés. (Köztudott, hogy vannak tervek, szabályozási koncepciók a prostitúció legalizálására, ellenőrzött keretek közé szorítására.)

Éppen most van az Országgyűlés előtt a Btk. módosítása, ezen belül a gyermekkorúak szexuális zaklatásának, valamint a házaságon belüli nemi erőszak kimondása, de ezek lényegesen nem változtatják meg a törvény szellemét.

A fentiekből az következik, hogy mindaz megengedett, amit a Btk. jelzett §-ai nem tiltanak. A nemi erkölcs elleni bűncselekmények többségének ugyanis lényeges tényállási eleme, hogy az egyik felet erőszakkal kényszerítik az aktusra (például erőszakos nemi közösülés, szemérem elleni erőszak, természet elleni erőszakos fajtalanság). Kivéve természetesen a fiatalkorúak vagy gyermekkorúak sérelmére elkövetett bűncselekményeket, amelyeknél nem feltétel az erőszak, tehát a sértett beleegyezése esetén is megvalósul a tényállás (természet elleni fajtalanság, megrontás).

Mindebből az is következik, hogy egy erotikus vagy egy pornográf film elkészítése nem üldözendő cselekmény, ha nem valósítja meg a fenti tényállások egyikét sem, vagyis a társadalmilag, törvényileg, erkölcsileg elfogadott keretek között marad. (Ebbe a felnőttkori azonos neműek szeretkezése is belefér!) Ha viszont valamelyik szereplőt láthatóan erőszakkal kényszerítenének közösülésre vagy gyermekkorú szereplőt alkalmaznának, akkor már közvádas bűncselekmény valósulna meg. (Emlékezetes eset volt 1996-ben az egri gyermekpornóügy, amelyben a rendőrség azonnal intézkedett is.)

Végül értelmezésre szorul a fajtalanság mint büntetőjogi kategória. A Btk. értelmező rendelkezése szerint fajtalanság a közösülés kivételével minden súlyosan szeméremsértő cselekmény, amely a nemi vágy felkeltésére vagy kielégítésére szolgál. Ugyanakkor még egyszer hangsúlyozandó: a magyar jog ezt akkor bünteti, ha az elkövető 18. életévét be nem töltött személyt vesz rá erre vagy ha azonos neműt erőszakkal kényszerít fajtalanságra.

A végkövetkeztetésem az, hogy a büntetőjog oldaláról nem lehet megközelíteni a természetes szexust, normális erotikát, pornográfiát bemutató filmalkotásokat. Ilyen filmek tehát engedély nélkül készíthetők, leforgathatók.

(Az elkészült filmek reklámozására, bemutatására, árusítására értelemszerűen külön szabályok vonatkoznak. Ezeket a Video Magazin következő számában ismertetjük.)

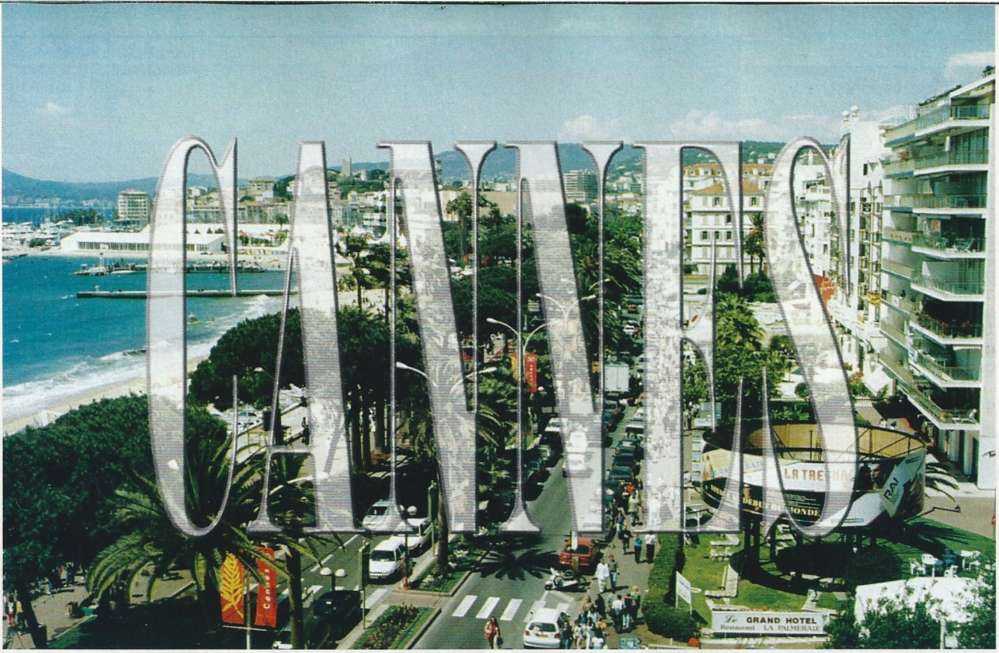
KERES–KÍNÁL

Rovatunkban ingyen tesszük közzé magánszemélyek 100 szónál nem hosszabb szövegű hirdetéseit. Felhívjuk a Kedves Olvasó figyelmét, hogy e rovatban nem áll módunkban közölni olyan hirdetéseket, amelyekben megvételre ajánlanak vagy díjazás ellenében keresnek szerzői jogvédelem alatt álló műsorokat.

Philips VR–813 S–VHS teletextes videómagnó és Panasonic NV–HD700 (S–VHS-lejátszás) beépített editálós videómagnó eladó. Mindkét készülék új és hifi sztereó. Lukács András, 3534 Miskolc, Bodrogi Zs. u. 11. Tel.: 46-333-674 (este).

◆

Az Új Videotechnika című lap összes száma eladó. Érdeklődni lehet: 1569-585, 06-(22)-357-398.

CANNES ÜNNEPELT

A híres Croisette sugárúton két héten át csúcsforgalom volt. Folyamatosan hömpölygött a kíváncsi tömeg mindkét irányba a tengerparti sétányon és a szállodák előtti járdasoron. A fesztiválpalota oldalbejáratánál hosszú sorok kígyóztak, hogy bejussanak egy-egy film vetítésére, a főlépcső előtt pedig sokszor gombostűt sem lehetett volna leejteni, annyian szorongtak, hogy legalább egy pillantást vethessenek a sztárokra, akik a piros szőnyeggel borított főlépcsőn igyekeztek a vetítésekre vagy fogadásokra.

Legalább százezer érdeklődő turista, filmbarát és több mint négyezer újságíró lepte el Cannes-t, a francia Riviéra kis ékszerdobozát, hogy szemtanúja és részese legyen a filmtörténeti eseménynek. Hiszen jubileumot ünnepelt idén a kisváros: ötvenedik filmfesztiváljának adott otthont május 7-től 18-ig. Hogy nem ötven esztendővel ezelőtt rendezték meg az első fesztivált, s hogy ez a seregszemle sorrendben csak a negyvenkilencedik volt? Sebaj. Az első próbálkozás ugyanis még 1939-ben történt, ám a húsznaposra tervezett rendezvény nyitónapján Németország lerohanta Lengyelországot, kitört a világháború, mely elfeledtette a béke művészetét. 1946-ban, a sötétség évei után élesztették újjá a fesztivál gondolatát, s egy évvel később már az épülő fesztiválpalota fogadta a filmbarátokat. Igaz, a sebtiben összetákolt tetőt egy vetítés során a nézők feje fölül elfújta a szél. 1948-ban és 1950-ben anyagi okok miatt elmaradt Cannes-ban a filmünnep. 1966-ban és '67-ben egyaránt a 20. filmfesztivált tartották, 1968-ban pedig a diáklázadás szakította félbe az eseménysorozatot. 1970-ben már 23-nak nevezték a fesztivált, az 1971-est pedig 25-ként tartották meg. Hogy miért, erre talán a franciák közül is kevesen tudják a választ. Csak egy a biztos: ezúttal az ötvenediket rendezték.

Kitettek magukért a szervezők, s ezúttal Cannes ismét régi dicsőségét idézte. A filmvilág jelenlegi legnagyobb rendezői, sztárjai Európából és Amerikából úgy érezték, itt és most ez az a hely és alkalom, amikor érdemes megfürödni a sikerben. Úgy vélték, most valóban Cannes-ra figyel a film- és rajongóvilág. De a cannes-i szervezők is örülhettek, mert a jubileumi csaknem két hét fényét még csillogóbbá tette a sztárok jelenléte. Igaz, ezért ők is tettek egy s mást. Ünnepi fogadásra hívták az elmúlt harminc év Arany Pálma-díjas rendezőit, színészeit, zsűrielnökeit. Akik természetesen nemcsak a május 11-i ünnepségre ruccantak át Cannes-ba, hanem jó néhány napot is a városkában töltöttek. Nem túlzás állítani: még egyetlen városban sem gyűlt össze filmes rendezvényre annyi neves alkotó, mint most Cannes-ban. Mert minek lehet nevezni azt a csodát, hogy egy színpadon gyűlik össze *Francis Ford Coppola, Emir Kusturica, Bille August* – ők hárman kétszer is elnyerték az Arany Pálmát – *Michelangelo Antonioni, Claude Lelouch, Mike Leigh, Andrzej Wajda, Constantin Costa-Gavras, David Lynch, Jane Campion, Martin*

Csendélet a Croisette-en

Scorsese – és még lehetne sorolni, hiszen összesen huszonnyolcan álltak egymás mellett meghatódva a tapsviharban. Az Arany Pálmák Pálmája kitüntetést a 78 éves *Ingmar Bergman*nak ítélték oda, aki zsűrielnök ugyan már volt Cannes-ban, de soha nem kapott Arany Pálmát. A svéd rendező idős korára és félénkségére hivatkozva nem utazott el az ünnepségre. Helyette meghatódva *Linn Ullmann, Liv Ullmann* és *Bergman* közös gyermeke vette át a különleges díjat.

Nem véletlenül álltak rajongók százai órákon át a neves szállodák bejárata előtt: biztosak voltak abban, hogy a fesztiválvárosba érkezett filmsztárok közül valakit látni fognak. Ellátogatott Cannes-ba *Robert de Niro,* hogy átvegye a becsületrendet a francia külügyminisztertől. Új filmjét népszerűsíteni jött át Európába *Dennis Hopper* – aki 1969-ben a *Szelíd motorosokkal* robbantott Cannes-ban is – *Bruce Willis Demi Moore*-ral, *Sylvester Stallone, Robin Williams, James Woods, Charlie Sheen, Kim Basinger, Sigourney Weaver, Sean Young, Woody Harrelson, Andie McDowell, Anjelica Huston, Johnny Depp, Kevin Kline, Geena Davis, Jane Fonda, Leonardo Di Caprio* és még több tucatnyian. Az öreg kontinens nagyságai közül *Hugh Grant, Gérard Depardieu* mellett eljöttek az elmúlt évtizedek nagy kedvencei is, mint például *Gina Lollobrigida* vagy *Claudia Cardinale.*

A többnyire borús, esőbe

A fesztiválpalota bejárata előtt mindig tömeg várta az érkező sztárokat

Élő szobor: csak akkor mozog, ha csörög a kassza...

Zajlott az élet a piacon is

Egy profi utcazenész a sok közül

Cannes-i Arany Pálma-díjas filmek a magyar videókölcsönzőkben:

Titkok és hazugságok (Secrets and Lies, 1996, UK) r.: Mike Leigh *(Jön nyáron: Odeon–Mirax)*
Underground (1995, FR) r.: Emir Kusturica *(Odeon)*
Ponyvaregény (Pulp Fiction, 1994, US) r.: Quentin Tarantino
Zongoralecke (The Piano, 1993, New Z.) r.: Jane Campion *(Mokép Videókiadó)*
Hollywoodi lidércnyomás (Barton Fink, 1991 US) r.: Joel and Ethan Coen *(Mokép Videókiadó)*
Vesztett a világ (Wild At Heart, 1990, US) r.: David Lynch *(Mokép Videókiadó)*
Szex, hazugság, videó (sex, lies and videotape, 1989 US) r.: Steven Soderberg *(Mokép Videókiadó)*
A misszió (The Mission, 1986, UK) r.: Roland Joffe *(Flamex InterStar)*
Párizs, Texas (Paris, Texas 1984, GER) r.: Wim Wenders *(Mokép Videókiadó és Flamex Video)*
Narajama balladája (The Ballad Of Naramaja, 1983 J) r.: Shoei Imamura
A márványember (Man Of Iron, 1981, P) r.: Andrzej Wajda *(Mokép Videókiadó)*
Apokalipszis most (Apocalypse Now, 1979, US) r.: Francis Ford Coppola *(UIP– Duna Film)*
A bádogdob (The Tin Drum 1979, GER) r.: Volker Schlöndorff *(Odeon)*
Apámuram (Padre padrone, 1977) r.: Paolo és Vittorio Taviani *(Mokép Videókiadó)*
Taxisofőr (Taxi driver, 1976) r.: Martin Scorsese *(jön ősszel: Columbia TriStar)*
Madárijesztő (Scarecrow, 1973, US) r.: Jerry Schatzberg *(Intervideo)*
A közvetítő (The Go-Between, 1971, UK) r.: Joseph Losey *(Mokép Videókiadó)*
Egy férfi és egy nő (A Man and A Woman, 1966 FR) r.: Claude Lelouch *(Intervideo)*
Viridiana (1961 SP) r.: Luis Bunuel *(Odeon)*
Édes élet (La dolce vita, 1960, I) r.: Federico Fellini *(Mokép Videókiadó)*
Szállnak a darvak (The Cranes are Flying, 1958, USSR) r.: Mikhail Kalatozov *(Mokép Videókiadó)*

hajló nappalok déli fogadásai után felvirradt az ideje azoknak, akik a hajnalokba nyúló éjszakai partik hívei. A kései sötétedést követő éjszakákon egymást követték a filmforgalmazók látványos rendezvényei, melyek rangját a vendégként érkező sztárok száma emelte magasabbra. A naponta megjelenő filmes szaklapok egyike a martinis poharak számával értékelte a partikat. A legtöbb poharat – négy és felet – mindjárt az első nap szuperrendezvénye érdemelte ki: a fesztivál nyitóelőadása a versenyen kívül vetített francia film, a *The Fifth Element* (Az ötödik elem) volt, melynek partijára a tengerparton húzták fel a sci-fiben szereplő űrhajó mását. Az estélyi ruhás fogadáson ott volt a 77 millió dolláros produkció rendezője, *Luc Besson* és a főszereplősztár *Bruce Willis* is.

Sztár volt az idei filmfesztivál zsűriasszonya, *Isabelle Adjani* is. Társaival – köztük *Tim Burton*nel, *Mike Leigh*-vel, *Mira Sorvinó*val, *Michael Ondaatjé*vel (*Az angol beteg* írója) – tizenkilenc versenyfilm közül kellett kiválasztania az Arany Pálma-díjra érdemeset. Öt francia, hat amerikai alkotás, köztük két francia-amerikai produkció versengett a dicsőségért, egyebek mellett osztrák, hongkongi, kínai, brit, olasz, kanadai, ausztrál alkotásokkal. Versenyen kívül kilenc filmet mutattak be, *Luc Besson* sci-fijén kívül például *Kenneth Branagh Hamlet*jét,

Sátortetők alatt fotókiállítás idézte az elmúlt évtizedek fesztiválhangulatát

Ha néha kisütött a nap, a turisták azonnal napfürdőt vettek

A Carlton előtt már a nagy nyári premiert hirdették: Féktelenül 2.

Vásárközponttá alakult át Noga Hilton szálloda is

A Carlton szálloda idén is a sztárok otthona volt

A Jubileumi, 50. Cannes-i Nemzetközi Filmfesztivál díjazottjai:

A fődíjat, az Arany Pálmát megosztva nyerte: az *Unagi* (The Eel) című japán film, rendezte: **Shoei Imamura,**
és a *The Taste of Cherry* című iráni alkotás, rendezte: **Abbas Kiarostami**
A legjobb férfi főszereplő: **Sean Penn** *(She's So Lovely)*
A legjobb női főszereplő: **Kathy Burke** *(Nil by Mouth)*
A zsűri nagydíját kapta: a *The Sweet Hereafter* című kanadai film, rendezte: **Atom Egoyam**
Az 50. évforduló díját kapta: az Al Massir *(The Destiny)* című egyiptomi mű, rendezte: **Youssef Chahine**
A zsűri különdíját kapta: a *Western* című francia film, rendezte: **Michel Poirier**
A legjobb rendező: **Wong Kar-Wai** *(Happy Together)*
A legjobb operatőr: **Naomi Kawase** *(Suzaku)*
A legjobb forgatókönyv: **James Schamus** *(The Ice Storm)*
A technikai nagydíjat nyerte: **Thierry Arbogast**
(a *She's So Lovely* és a *The Fifth Element* című filmekért)
A legjobb rövidfilm díját nyerte: **Tessa Sheridan**
Is It the Design on the Wrapper)

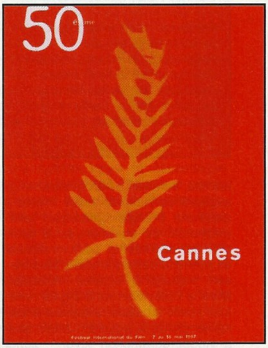
Az Arany Pálmák Pálmája díjat **Ingmar Bergman** filmrendezőnek ítélték.

zárófilmként pedig *Clint Eastwood* moziját, az *Absolute Power*t. Emellett további huszonkét film premierje szerepelt a hivatalos programban, köztük *Szász János* rendezése a *Witman fiúk.* A rendezők két hete és a kritikusok hete sorozatban további két tucat művet mutattak be.

A filmfesztivál ideje alatt, szokás szerint, a tengerparti szállodákban és a fesztiválpalotában zajlott a hagyományos film- és videóvásár, mely ezúttal mintha háttérbe szorult volna a nagy parádéban. A két hét alatt több száz forgalmazó ajánlataként háromszáznál több filmet vetítettek a környező mozikban, s vagy harminc alkotásnak Cannes-ban volt a világpremierje. Tizenegy magyar forgalmazó járta a szállodákat és látogatta szorgosan az irodává átalakított apartmanokat, hogy kiválassza, milyen alkotásokkal is lepje meg a magyar közönséget a következő hónapokban.

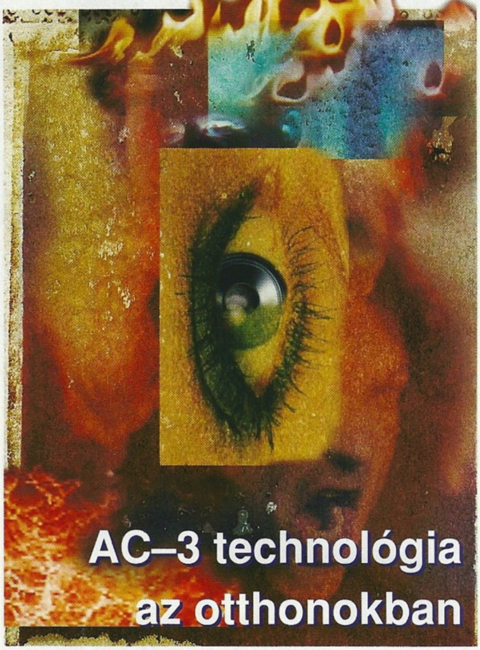
Cannes idén a ritkán kisütő nap ellenére régi fényében csillogott, s az igazi eső mellett valóságos sztáresőt hullatott a film szerelmeseire. A festői szépségű díszletváros idén kinőtte magát, az érdeklődők szó szerint ellepték a települést. De talán éppen ez a nagy forgatag adott további varázst a rendezvénynek. Annak a jubileumi filmfesztiválnak, melyet – úgy tűnik – legközelebb csak egy újabb jubileum ürügyén lehet majd felülmúlni.

Fotó és szöveg: Falus Tamás

A HÁZIMOZI II.

Májusi számunkban megismerkedtünk a házimozi fogalmával, fejlődési irányával, a házimozizás kislexikonát pedig a *Fogalommagyarázat* fejezetben találhatta meg az olvasó. Ezúttal egy újabb forradalmi lépéssel ismerkedhetünk meg, melynek végeredménye, az otthonokba jutó fejlett videótechnika, a DVD-lejátszók forgalomba kerülésével teljessé teszi a mai modern házimozivarázslatot.

Az AC–3 technológián alapuló Dolby Surround AC–3 rendszer a Dolby Stereo Digital filmhang otthoni változata, amely a filmgyártók és az otthoni felhasználók közötti összekötő híd utolsó elemét képezi. A mozifilmekhez hasonlóan ebben a rendszerben is külön csatornákra (bal, jobb és középső) oszlik az elölről szóló hang; a két hátsó (surround) sugárzó a néző két oldalán helyezkedik el; ezen kívül egy mélyhangsugárzó is csatlakoztatható – a felhasználó igényei szerint.

Az analóg Dolby Surround technológia egyetlen hangsávra korlátozódó surround csatornájával szemben (amelyet rendszerint két hangsugárzón keresztül játszanak le), a Dolby Surround Digital két, egymástól teljesen független surround csatornát alkalmaz, amelyek a három első hangsugárzóhoz hasonló teljes frekvenciasávval (hangtartománnyal) jellemezhetők. Ez eredményezi a fokozott mélységérzettel, pozícionálással és jelenlétérzettel párosuló, tökéletesen valósághű sztereó térhatást. Mivel a Dolby Surround Digital rendszer kiváló áthallási csillapítási értékkel rendelkezik, egyaránt alkalmas – a videóprogramokon kívül – zenei műsorok és élő közvetítések hangjának kódolására is.

Míg a Dolby Stereo Digital rendszer a filmszínházakban meglehetősen azonos hangsugárzó elrendezéssel, szabványosított lejátszási technológiával és teljes dinamikatartománnyal működik, addig a házimozizás körülményei rendkívül változatosak lehetnek. Éppen ezért az AC–3 rendszer otthoni felhasználásra tervezett változata (Dolby Surround Digital) a legváltozatosabb követelményeket is kielégíti.

A Dolby Surround Digital hangkódolás drámai előrelépést hozott az otthoni videózás élménygazdagságában és valósághűségében. Ez a rendszer páratlan lehetőséget nyújt a producerek, direktorok, felvételvezetők és előadók számára kreativitásuk maximális kihasználásához.

A videótékákból kölcsönözhető Dolby Surround-filmek:

A Mirax kínálatából:
Út a csúcsra, Stephen King: Kárhozottak, Vacak, a hetedik testvér, Halloween – Az átok beteljesül, Szellemek háza, Irány a Mississippi, Loch Ness, Robotzsaru, Szédült hétvége, Trükkös halál, Robotharcosok.

A Flamex Video kínálatából:
Hetedik, Hegylakó 2., Hegylakó 3., A maszk, Játssz a túlélésért, Dumb és Dumber, Pajzs a résen, Mortal Kombat, Dr. Jekyll Junior, Tiszta románc, Jefferson Párizsban, Felejthetetlen.

CSUPAFÜL KÉRDEZZ–FELELEK

Mit kell tudni a Dolby Surround AC–3-ról? Mit jelent a Dolby „5.1" jelölés?

A Dolby Surround AC–3 hat egymástól teljesen független (elkülönített) hangcsatornát használ. A Dolby Surround Pro Logichoz hasonlóan a hangtér első részét itt is a bal, a középső és a jobb csatorna építi fel. A Dolby Surround Pro Logic rendszerben a hátsó hangteret képező – monó – surround csatorna korlátozott sávszélességű (100 Hz–7000 Hz), amely egy tipikus házimozi-elrendezés esetén két erősített csatornán keresztül jut el a két hátsó hangsugárzóhoz. Ehhez képest a Dolby Surround AC–3 rendszerben két, egymástól elkülönített – bal és jobb hátsó – csatorna nyújtja a hangok precízebb pozicionálását és a meggyőzőbb, élethűbb térhatást. Ezenkívül a Dolby Surround AC–3-nak mind az öt fő hangcsatornája teljes sávszélességű (3 Hz–20 000 Hz). Ha szükséges, bármelyik csatornához lehet külön mélyhangsugárzót is csatlakoztatni.

A hatodik csatorna – az alacsony frekvenciájú effektuscsatorna – esetenként kiegészítő mélyhanginformációkat tartalmaz a speciális jelenetek (például robbanás, ütközés, stb.) hatásának fokozása érdekében. Mivel e csatorna korlátozott sávszélességgel rendelkezik (3 Hz–120 Hz), gyakran csak „1" csatornaként emlegetik. Ha ezt hozzáadjuk az 5 teljes sávszélességű csatornához, megkapjuk az „5.1" csatornával jellemezhető Dolby Surround AC–3 rendszert.

A Dolby Surround AC–3 rendszerben mind a hat csatorna digitális, ami azt jelenti, hogy külön hangkeverés nélkül – így a hangveszteségek elkerülésével –, közvetlenül lejátszható az otthoni házimozi-berendezéseken. A Dolby Surround AC–3 speciális csomagolási eljárása révén a hat csatorna kevesebb helyet foglal el, mind a kompaktlemezek (CD) egyetlen csatornája. A digitális információk kezelésének e forradalmian új megközelítése teszi lehetővé azt, hogy a Dolby Surround AC–3 hangsávot gond nélkül el lehet helyezni a hagyományos képlemezeken, illetve számos egyéb hanghordozón. Hosszú évekig a Dolby AC–3 nyújtotta kivételes hangélményt (Dolby Digital néven) csak a filmszínházakban lehetett élvezni (napjainkig több mint kétszáz Dolby Digital-filmet forgattak). A Dolby Surround AC–3 képlemezek kifejlesztésével azonban a mozivarázst már az otthonokban is átélhetjük. A hangzás egyedülálló minőségét pedig a Dolby Laboratories cég neve fémjelzi.

A Dolby Surround AC–3 sok új berendezést igényel?

Ha most kezdi felépíteni házimozirendszerét, olyan képlemezlejátszók, erősítők és hangsugárzók közül választhat, amelyek képesek a Dolby Pro Logic jelek dekódolására, és melyeket előkészítettek az AC–3 rendszerre is. Szüksége lesz egy olyan új képlemezlejátszóra, amely – AC–3 adatáramlást bonyolító – AC–3 RF-kimenettel rendelkezik. Ami a rendszerben új, az a Dolby Surround AC–3 demodulátor/dekóder (az AC–3 jelek dekódolását végző egység). Ha Ön már korábban vásárolt egy Dolby Surround Pro Logic berendezést, akkor bizonyára rendelkezik a szükséges öt erősített csatornával és az öt hangsugárzóval. Ehhez még egy mélyhang sugárzó használata javasolt.

Hová helyezték el az AC–3 hangsávot a képlemezen? Nem veszítünk el ezzel valamilyen audio-információt a lemezről?

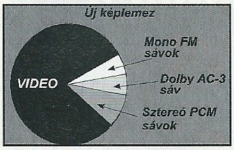
A „hagyományos" és az AC–3 hangsávot tartalmazó „új" képlemezek között több a hasonlóság, mint a különbség (lásd az ábrát). Az új képlemezek tökéletesen kompatibilisek a jelenleg forgalomban lévő képlemezlejátszókkal. A két digitális sztereó PCM hangsáv érintetlen marad, így a Dolby Surround Pro Logic térhatás nyújtotta izgalmakat és kiváló hangminőséget továbbra is élvezheti ezeken az „új" kompatibilis lemezeken is. A Dolby Surround AC–3 hangsá-

A fülünk és a mély hangok

A házimozirendszereknél a mélynyomó hangsugárzó a film hangjainak reprodukálása során sokkal nagyobb szerepet tölt be, mint a hagyományos sztereó zenéknél. A filmekben használt mély és drámai basszust inkább érezni kell, mint csupán hallani. E hangsugárzók elhelyezése a legegyszerűbb, hiszen az emberi fül a mély hangokkal szemben irányérzéketlen.
E gondolattal pontosítjuk sorozatunk első részének utolsó bekezdését.

vot a lemez jobb oldali FM analóg hangsávjának helyén kódolják. A fennmaradó bal oldali FM analóg sávon a monó hangú verziót vagy egyéb audio anyagot lehet elhelyezni.

Az utolsó olyan képlemezlejátszót, amely kizárólag az FM analóg hangsávról olvassa le az információkat, tíz évvel ezelőtt gyártották. Azóta szinte mindenki áttért a PCM digitális hangsáv használatára, amely kiváló hangminőséget nyújt a sztereó zenei, illetve a Dolby Surround kódolású egyéb műsorok lejátszásához. Az új AC–3 kompatibilis képlemez lejátszók természetesen képesek lesznek a régebbi, akár PCM, akár analóg hangsávokat tartalmazó képlemezek lejátszására is.

Az AC–3 bevezetésével elavul-e a Pro Logic?

Semmi esetre sem. A Dolby Surround Pro Logic még sokáig itt lesz közöttünk. A Dolby Surround Pro Logic mátrixrendszer négy csatornát (bal, középső, jobb és korlátozott sávszélességű hátsó csatorna) „csomagol” össze úgy, hogy két hangcsatornán lehessen továbbítani. Monó rendszereknél e csatornák információi lejátszás közben „összeadódnak”. Az összes szükséges információ (a két csatorna hanganyaga) sztereó leképzés esetén is maradéktalanul olvasható. Ha azonban e két csatornát egy Dolby Surround Pro Logic dekóderbe tápláljuk, a rendszer „kicsomagolja” a mátrixot és így mind a négy csatorna rendelkezésre áll (a korlátozott sávszélességű hátsó csatorna hanganyaga a bal és jobb hátsó hangsugárzókon keresztül hallható). A Dolby Surround Pro Logic rendszer azért lenyűgöző, mert a mátrixba „csomagolt” jelet bármilyen normál sztereó jelre ráültethetik, legyen az sztereó tv-közvetítés, sztereó műholdas adás (C-sáv, DSS vagy PrimeStar), sztereó kábeltv-adás, sztereó FM rádióadás, sztereó képlemez, sztereó videókazetta vagy akár sztereó videójáték.

Napjainkban tucatnyi Dolby Surround hanggal felvett televíziós műsor, növekvő számú CD és csaknem ötezer – Dolby Stereo[1] VHS kazettán vagy képlemezen kiadott – mozifilm közül válogathatunk. Amíg a sztereofónia fennmarad, addig a Dolby Surround Pro Logic dekóderek létjogosultsága is biztosított és ez az, amiért az összes Dolby Surround AC-3 dekódert ellátják digitális Dolby Pro Logic dekóderrel is.

Mi az, ami az AC–3 rendszert ilyen rugalmassá és egyben ilyen kiválóvá teszi?

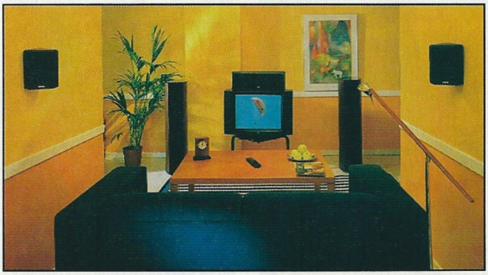
Az AC–3 a Dolby Laboratories harmadik kódolási rendszere. Mindhárom rendszer a jelfeldolgozási technológia harmonikus kombinációján alapul.

A Dolby AC–3 az első olyan, érzékelésen alapuló kódolási eljárás, amelyet kifejezetten a többcsatornás hangrendszerek számára hoztak létre. A Dolby Laboratories kivételes tapasztalata a hangfrekvenciás zajcsökkentés terén kulcsfontosságú szerepet játszik az AC–3 adatátviteli hatékonyságának növelésében, hiszen minél kevesebb bitet használunk egy audio jel definiálására, annál magasabb lesz a zajszint.

A Dolby zajcsökkentő a hangfrekvenciás jelek nélküli műsorrészletekben csökkenti a zajt, egyéb esetekben pedig lehetővé teszi, hogy a magas jelszintű hangok (audio jelek) elfedjék a zajokat. E jelek azonban csak azokat a zajokat képesek elfedni, amelyek a közeli frekvenciatartományban lépnek fel. Az AC-3 rendszer ezért mindegyik csatorna hangfrekvenciás spektrumát olyan szűk frekvenciasávokra osztja, amelyek nagyjából megfelelnek az emberi fül frekvenciaérzékenységének. Ezzel lehetővé válik, hogy a kódolási zajokat olyan pontosan szűrjük, hogy azok a kódolás alatt álló frekvenciához a lehető legközelebb essenek. Így a hangfrekvenciás jelek olyan hatékonyan képesek a zajok elfedésére, hogy azok gyakorlatilag érzékelhetetlenek lesznek. Azokon a szakaszokon, ahol nincsenek audio jelek, az AC–3 kizárólag a kódolási zajok csökkentését vagy megszüntetését végzi. Az AC–3 a zajcsökkentés egy rendkívül szelektív és hatásos formája, és az eredmény olyan hangminőség, amely hihetetlenül közel áll az eredeti jelhez.

Az AC–3 egy ún. „felosztott bitállományos” elrendezést, illetve az emberi hallás zajelfedési mechanizmusának egy modelljét alkalmazza az adatátvitel hatékonyságának maximalizálása érdekében. A rendszer a fentebb leírt szűk frekvenciasávok között osztja fel a biteket. Ez a felosztás azonban – a kódolandó műsor dinamikai és frekvenciasáv-jellemzőihez igazodva – minden esetben eltérő. Ezt követően az emberi hallás zajelfedési mechanizmusának egy modelljét alkalmazva kiszámítja azt, hogy hány bit szükséges frekvenciasávonként az audio jel leképzéséhez. Ugyanezen modell alapján

A nagy alakú képlemezen kívüli új, AC–3 kódolású médiumok:

Az AC–3 szépsége, hogy rendkívül rugalmas hangkódolási eljárást takar. Műszakilag egy sor Dolby Surround AC–3 formátumú hanghordozó elkészítése lehetséges, melyek közül jó néhány megjelenése várható az évtized végéig:

• A DVD lemezformátum az AC–3 rendszert foglalja magában. (A DVD-ről és a Magyarországon is megjelenő DVD-lejátszókról lásd e havi Teszt-rovatunkat!)

• A HDTV (nagyfelbontású tv) egyike az olyan szórakoztatóipari szabványoknak, amelyek elsőként választották elsődleges hangrendszerüknek az AC–3-at.

• A DBS (közvetlen műsorsugárzó műhold) rendszer már élvezi az AC–3 kiváló hangminőséget és könnyű műsorszórást nyújtó előnyeit.: a „DMX for Business” például az AC–3 használatával 120 sztereó rádióműsort sugároz üzleti és kereskedelmi létesítményeknek, egyetlen transzponderen keresztül.

• A digitális kábeltévéállomások egyrészt teljesítménybeli megfontolások miatt, másrészt a jövőbeni HDTV-szabványhoz történő igazodás miatt alkalmazzák az AC–3 rendszert.

A műszaki adatok tükrében

A Dolby Surround AC–3 rendszer a legalább 20 bites dinamikájú digitális audio jelek feldolgozására képes a 20 Hz–20 000 Hz 0.5 dB (3 Hz-en és 20300 Hz-en 3 dB) átviteli tartományban. Az effektus mélyhangsugárzó frekvenciaátvitele 20–120 Hz ± 0.5 dB (3 Hz-en és 124 Hz-en 3 dB). Támogatja a 32, 44.1 és 48 kHz-es mintavételezési frekvenciákat. Az adatátvitel sebessége a 32 kb/s értéktől egészen 640 kb/s értékig terjed, így számos követelménynek megfelel. Jellemző alkalmazásai a 384 kb/s sebességű 5.1 csatornás Dolby Surround AC–3 házimozi rendszer és a 192 kb/s-os kétcsatornás műsorszórás.

történik a bitek csatornánkénti megosztása is, mégpedig úgy, hogy a magasabb jeltartalmú csatorna több bitet kapjon, mint a csekély jeltartalmú csatornák, illetve hogy az a csatorna, amelyik nagyobb jelszintű hangokat továbbít, elfedje a többi csatornán fellépő zajokat. Mindez azt eredményezi, hogy az AC–3 az átvitt jelinformáció arányosan több részét képes a hang előállítására felhasználni, és így jobb hangminőséget kapunk. Lehetővé válik továbbá az is, hogy a többcsatornás surround hangot alacsonyabb bitsebességgel lehessen kódolni, mint amennyi a CD egyetlen csatornájához szükséges.

A Dolby Surround AC–3 technológiában az „AC” a hangfrekvenciás kódolást (audio coding) jelöli. A Digital Audio Coding rendszert gyakran „érzékelésen alapuló kódolásnak” is nevezik. Az elnevezés hátterében az áll, hogy a kódolás során – a hallható információk megőrzése mellett – az emberi fül számára nem hallható adatokat a rendszer kiszűri. Az „érzékelésen alapuló kódolás” célja az, hogy a rendelkezésre álló frekvenciatartomány (spektrum) információgazdagságát növelje. Vegyünk egy példát:

Tételezzük fel, hogy 4000 embert (szállítandó információ) 1 órán belül át kell szállítani egy másik helyre. Az autópályán (spektrum) azonban csak 1000 autó haladhat át óránként. Ha a 4000 embert (szállítandó információ) 1000 autóba ültetjük bele, a felesleges információkat a rendszer kiszűri (3000 autó otthon marad). Ez a nagy hatékonyságú jelátviteli rendszer az AC–3 lényege.

A kompakt lemezek kiváló hangminőségének egyik fő összetevője az, hogy hatalmas információ-mennyiséggel dolgoznak (másodpercenként 44 100-szor vesznek 16 bites mintákat a jelből, mindkét csatornán). Ez másodpercenként 1 411 200 bit információt jelent. A kompaktlemezek hatalmas tárolókapacitását jellemzi az a tény, hogy egyetlen CD-lemez 74 percnyi, kétcsatornás zeneanyagot képes tárolni.

[1] A „Dolby Stereo” jelölés a házimozizásban elterjedt „Dolby Surround” térhatású hang filmszínházi megfelelője.

HÁZIMOZI HÁZ

JÖJJÖN EL ÉS PRÓBÁLJA KI!

Nálunk meghallgathatja a DOLBY SURROUND® technikával készült kazettáját! Tudja meg, miből marad ki, ha nem használja HÁZIMOZI rendszerünket!

Ha telefonon vagy személyesen bejelentkezik, az Önnek megfelelő időpontban bemutatót szervez a cég a „varázsteremben”.

Sőt! Hozza magával ezt a szelvényt, és 1997. június 30-ig **10% kedvezménnyel** vásárolhatja meg **HÁZIMOZI** rendszereinket, melyeket szakemberek térítésmentesen helyeznek üzembe az **Ön otthonában!**

INFOCOMP PLUSZ

INFOCOMP PLUSZ KFT.

1075 Budapest VII. ker., Dohány u. 37.
Tel.: 267-9361, 322-7846, 322-2232.

Ha VHS videókazettát akar sokszorosítani, forduljon bizalommal a HVS STÚDIÓHOZ!

220 darab Panasonic hifi sztereó géppel és Macrovision másolásvédelemmel várjuk!
Teljes szolgáltatás:
VHS-kazetta+tok, sokszorosítás, fóliázás, csomagolás (szállítás is megoldható)!

Az Ön feladata már „csak” az eladás!

HVS Stúdió új címe:
1145 Budapest, Várna u. 12–14.
Tel.: 384-2117, 364-2068

teszt

Az első fecskék: Panasonic és Thomson

Bemutatkoznak a DVD-lejátszók!

Januári számunkban a közeljövő képlemezéről szólva magunk sem gondoltuk, hogy rövidesen a DVD-lejátszók szinte az európai premierrel egy időben bővítik idehaza is a szórakoztatóelektronikai kínálatot. Mivel a Video Magazin mind a *Panasonic DVD–A 100*-as, mind a *Thomson DTH 1000* típusát megkapta tesztelésre, vélhetően e szám megjelenésekor már a kereskedelemben is kaphatók lesznek e vadonatúj készülékek.

Mindkét berendezés február–márciusban jelent meg a német piacon 1400 márkás áron, s ez alkalomból a német Video című újság közölt áttekintést a további modellek megjelenéséről is. Ebből úgy tűnik, hogy szeptemberig már egy tucat PAL-rendszerben működő típus fogja gazdagítani a kínálatot, így *Akai, Denon, Philips, Pioneer, Samsung, Sony* gyártmányok, több-kevesebb szolgáltatással, vagyis olcsóbb és drágább készülék is megjelennek majd a piacon. Mindez azt sejteti, jóval többről van szó, mint annak idején a képlemezek esetében. Bár különösen a kísérőhang rögzítési eljárásában az egyes cégek eltérő utakat járhatnak, mégis megvannak azok a közös pontok vagy kiegészítő egységekhez a csatlakozási lehetőségek, melyek ezt az új technikát feljogosítják arra, hogy polgárjogot nyerjen a házi stúdiórendszerekben.

Gigabyte-ok a lemezen

A DVD- – Digital Video Disk – -lemez igen nagy tárolókapacitással rendelkezik, bár első ránézésre – egyszerűbb kivitelében – szinte semmiben sem különbözik a hang-CD-től, vagyis átmérője 12 centiméter, ugyanolyan vastag (1,2 mm), és a tárolt információkat is az audio-CD-hez hasonlóan egy lézersugár tapogatja le. Mégis alapvető különbség, hogy ezek az ezüstösen csillogó korongok a hangjeleken kívül képjeleket is tartalmaznak. A DVD-lejátszók pedig zenei CD-ket és videó-CD-ket is le tudnak játszani, éppen ezért a *Panasonic* anyagaiban a Digital Versatile Disc elnevezéssel is találkozhatunk, ami éppen e rendszer sokoldalúságára utal.

Az előbbiekből sejthető: ahhoz, hogy a hang-CD-vel azonos méretek mellett egy kétórás film teljes hang- és képanyagát egy korongra fel lehessen vinni, bővíteni kellett a tárolókapacitást. A DVD információsűrűsége 13-szor(!) nagyobb, mint a hagyományos CD-lemezeké.

Magán a műanyag lemezen egy spirális mentén úgynevezett *pit*ek formájában tárolható az információ, melyek valójában parányi bemélyedések. E piteknek a hosszúsága, valamint az egyes pitek közötti távolsága egy soros digitális kódot képez, s végeredményben ez adja a tárolt információt. A DVD-lemezeknél számottevően csökkentek a pitek méretei, és jelentősen megnőtt a spirális pálya mentén felírt sorok sűrűsége. A pitsávot lézersugár tapogatja le, belülről kifelé. A lézersugarat optikai rendszer fókuszálja és irányítja a pitsáv közepére. A hagyományos CD-játszóknál a letapogatás a CD alsó oldalán történik, s az információ a lemez felületéről visszavert lézersugárból nyerhető vissza, ami tulajdonképpen egy digitális jelsorozat, melyet megfelelő analóg jelekké a készülék további áramkörei dolgoznak fel. A pitméretek csökkentésével és a sávok sűrítésével – no és az ehhez tartozó finomabban fókuszált lézersugárral – első lépésben hétszeresre nőtt a DVD tárolókapacitása, azonban egy ügyes ötlettel ez tovább növelhető egy félig áteresztő tulajdonságú második réteg segítségével, mely a 135 perces játékidőt 240 percesre emeli. Mindez azonban megduplázható, ha a DVD mindkét oldalára felvisznek adatokat. Eljátszva a számokkal, egy CD kapacitása 650 Megabyte (MB), egy egyrétegű DVD-jé 4,7 Gigabyte, mindez két rétegben 8,5 GB. Ebből következik, hogy mindkét oldal kihasználása esetén 17 GB információ tárolható egyetlen korongon.

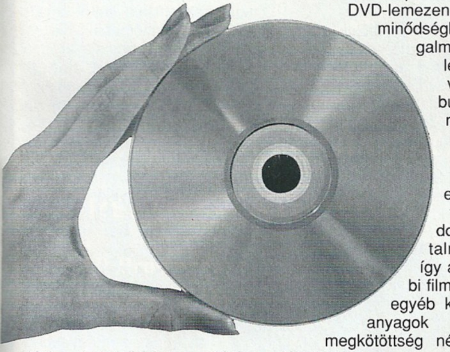

A mérések a **Magyar Elektrotechnikai Ellenőrző Intézet** laboratóriumaiban készültek. A tesztet készítette és összeállította: **Géczy Géza.**

Újrafelosztott világ

Mindez azonban még így is igen kevés lenne, ha egy film valamennyi képének minden egyes analóg képpontját digitalizálni kellene. Létezik azonban egy MPEG–2 nevű komprimálási (adatsűrítési) eljárás, mellyel az adatmennyiség úgy csökkenthető, hogy az átviendő információban nincs veszteség. Lényege, hogy mindig csak azokat a képadatokat digitalizálja újra, melyek az előző képhez megváltoztak. Így például ha egy esemény változatlan háttér előtt zajlik, akkor a következő képeken csak ennek változásait kell újradolgozni és a háttér részére nem kell újabb információkat rögzíteni. Rendszerét tekintve az MPEG–2 rendszer igen nagy flexibilitással rendelkezik, vagyis a képtartalomnak megfelelően képes arra, hogy ha a kép megköveteli a sok mozgás és változó részlet visszaadását, azt közvetíteni tudja. Gyakorlatban a DVD a felvételi technikától, s nem kevésbé a „mesterszalagtól" függően közel stúdiószintű képminőséget képes nyújtani.

Nem véletlen tehát, hogy a filmipar szakemberei egyöntetű követelményként fogalmazták meg: az új technikához hatásos másolásvédelmet is ki kell fejleszteni. Szintén a filmforgalmazók követelésére további különlegességgel is rendelkeznek a DVD-lejátszók, az úgynevezett regionális vagy területi kódokkal. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a lejátszó csak akkor tud kommunikálni a lemezzel, ha kódjaik megfelelnek egymásnak. Jelenleg hat területi kód létezik: az 1-es felel meg az Egyesült Államoknak és Kanadának, a 2-es kódú DVD-játszó csak olyan lemezt tud lejátszani, amelyet Európa országainak, Japánnak, a Dél-afrikai Köztársaságnak szántak, s így folytathatnánk a sort, egészen Kínáig, mely a hatos számot kapta. Az amerikai filmipar így akarja megakadályozni, hogy az új filmek még az adott kontinens premiere előtt DVD-lemezen, kiváló minőségben forgalmazhatók legyenek vagy felbukkanjanak a feketepiacon. Mivel egy-egy DVD több kódot is tartalmazhat, így a régebbi filmek vagy egyéb kulturális anyagok minden megkötöttség nélkül lejátszhatók lesznek a világ bármely pontján.

Hangújdonságok

Az új rendszer természetesen a hangban is tartalmaz újdonságokat, bár mondhatnánk úgy is, hogy (jelenleg) három különböző előírást céloz meg. Így a lineáris PCM szabvány szerinti rendszert, mely hasonló, mint az audio-CD-ké. Ez Dolby Surround formátumra kódolható, mint például a digitális hanggal rendelkező lézerlemezeken. Ez fényvezetőn keresztül külső D/A (digital/analog) konverteren vagy már analóg sztereó jellé alakítva hallgatható.

A második eljárás az MPEG–Audio, hasonlóan az MPEG–Videóhoz, adatkomprimáló eljárás, mely két variánst ajánl: egyrészt a sztereó hangú MPEG–1-Audiót, mely kevesebb helyre tart igényt, mint a komprimálatlan PCM-jel, adatigénye csekély, viszont hangminősége is valamivel a CD hangminősége alatt van. ProLogiec-kompatibilis és D/A konverteren keresztül vagy analóg jellé alakítva a sztereó kimeneten keresztül hallgatható. Az MPEG–2-Audio egy újabb eljárás, a filmhang kódolását öt csatornára képes elvégezni (ezért is hívják 5.1-es hangnak): így jobb oldal elöl, közép és bal oldal, valamint hátul bal és jobb oldal, végül egy külön csatorna a mélytartománynak. Bár ilyen felvétellel, illetve készülékkel nem volt módunk találkozni, de a német teszt szerint hangminősége érezhetően jobb, mint az analóg ProLogic. Külső MPEG–2 dekóderen át játszható le (mely még nincs piacon, s ez is utal újdonság ízére), illetve a DVD-lejátszókba épített MPEG–1 dekóderrel hagyományos Dolby Surround-berendezések számára normál jelként is kiadható analóg vagy digitális formában.

A harmadik eljárás az AC–3, melynek elve hasonló az MPEG–2-Audióhoz, pontosabban ennek 5.1 csatornás változata, ez is komprimált digitális jellel dolgozik, hangminősége, hasonlóan az MPEG–2-Audióhoz, nagyon jó. Egy, a DVD-lejátszóba épített átalakító a jeleket kétcsatornás Surround-jelként is ki tudja adni, míg a digitális csatlakoztatás szolgál az AC–3 5.1 dekódérhez történő csatlakoztatáshoz. (Megjegyezzük – s megint csak a német Videóra hivatkozunk –, hogy néhány készüléknél létezik az AC–3-nak egyszerűsített kétcsatornás változata is, mely ismételten összehasonlítva a kisebb adatigényű MPEG–1 dekódolással, kisebb adatigényű és szerényebb hangú.)

Válasszunk képet, hangot!

A DVD-technológia egyébként a producerek elképzelésétől függően a lehetőségek igen-csak széles tárházát vonultatja fel. Míg a képnél lehetőség van ugyanannak az eseménynek különböző szemszögből történő nézésére, addig a hangnál is több változatot (maximum 8) hallgathatunk vagy 32 feliratozást követhetünk. A képnél ez azt jelenti, hogy például egy gombnyomással úgy dönthetünk, hogy nem az énekest, hanem valamelyik zenészt akarjuk figyelemmel kísérni, vagy a sporteseményen a cselekményt más szemszögből akarjuk szemlélni. Amennyiben a felvétel során a rendező is így érezte és egyidejűleg a zenei felvételnél vagy a sporteseményen több kamerával dolgozva ezek jeleit is rögzítették a DVD-re, úgy ezt megtehetjük. Minden azon múlik, hogy mennyi információ került (tudott rákerülni) a korongra. Ez igaz a hangra, a képre és a feliratozásra is. Ha a lemez készítésekor több nyelvre szinkronizálták a filmet, úgy van választási lehetőség is. Meg kell azonban jegyezni, hogy ez olyan sok plusz adatot jelent – például egy 5.1 csatornás hangú játékfilmnél –, hogy kérdéses, mennyire fognak a gyártók élni e lehetőséggel.

Így kezeld!

Az említett januári számunkban már írtunk a *Panasonic DVD–A100* típusú lejátszójáról, igaz akkor még csak német tapasztalatok alapján, mi több, az akkori modell még NTSC-rendszerű volt. Mára azonban a készülék szó szerint kézzel fogható közelségbe került. Maga a berendezés első ránézésre nemes egyszerűséget sugall, az előlap síkjába simuló gombok túl sok tudományt sem sejtetnek, bár mindazoknak, akik szeretik a zenét fejhallgatón hallgatni, kellemesen hathat az aranyozott fejhallgató feletti hangerőszabályozási lehetőség, s mindazoknak is biztató a

láthatóan csak leegyszerűsített lejátszásra utaló néhány gomb, akik nem szeretik a bonyolult kezelést. A távvezérlő azonban már sokkal többet árul el a várható sokoldalúságból. A *Panasonic DVD–A100* jóval többet tud, hiszen a készülékházban CD videó–CD- és DVD-lejátszó is van, ráadásul a lejátszó nagyon sok specialitást nyújt, persze csak akkor, ha a belehelyezett lemez is úgy akarja: vagyis rendelkezik mindazokkal az információkkal, melyeket a lejátszó képes előcsalogatni belőle. Ez vonatkozik a különböző kamerapozíció-beállításokra (amit másik látószögnek is nevezhetünk) csakúgy, mint a nyelvek vagy feliratok közötti átváltásokra. Az egész először elég önfejűnek tűnt: hiába nyomogattuk a gombokat, nem történt semmi, viszont a képernyő bal felső sarkában általában egy vagy két felkiáltójel jelent meg. Az előbbinél valamilyen okból a készülék nem tudta teljesíteni a parancsot (például hibás kezelési sorrend miatt), míg az utóbbinál a kívánt információ (a kért nyelv vagy szöveg) nem volt rajta a lemezen. Ezzel együtt ha csupán egy filmet akartunk megnézni a világ legegyszerűbb módján, csak be kellett tennünk a lemezt, megnyomnunk az „open/close" gombot, erre a lemez becsúszott a házba, majd a lejátszás gombot is megnyomva hátradőlhettünk a fotelban.

Nem okozott gondot az állókép- vagy gyorsképkeresés sem, egyszóval mindaz, amit egy átlag videónéző megkíván, egyszerűen működtethető. A lemeznek ráadásul a „filmfalók" szempontjából van egy óriási előnye: mivel felületének sértetlensége szemmel is ellenőrizhető, így elkerülhetők a kikölcsönzött és szakadt, sérült kazetták körüli viták.

A *Panasonic DVD–A100* és a *Thomson DTH–1000* között sem szolgáltatásban, sem csatlakoztatások szempontjából nincs említendő különbség, mindkét készülék ugyanazon kódolású lemezeket tudja fogadni 12 vagy 8 cm-es átmérővel, s mindkettő a PAL-rendszer mellett az NTSC-anyagokat is le tudja játszani. Míg a *Panasonic*nál a hagyományos eleganciáról szóltunk, addig a *Thomson* formatervezése – mint azt az elmúlt idők más modelljeinél láttuk – sajátosabb, bár itt sem kellett az előlapnál a formatervezőnek túl sok gomb elhelyezésével bíbelődnie, a frontoldalon ugyanúgy csak a legalapvetőbb funkciók találhatók, s minden további maradt a távvezérlőre.

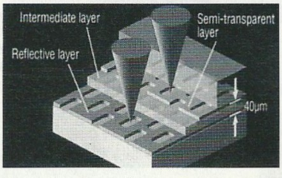
Külön menü szolgál egyes funkciók ki-be kapcsolására, így arra, hogy a képernyőn eltüntessük a parancsokat (OSD) vagy a feliratot, hogy a csatlakoztatott televíziónak megfelelő formátumot (4:3 vagy 16:9) állítsunk-e be. Szintén a menü szolgál a disc nyelvezetének hangban és feliratban történő változtatására. Egy szabadon választható (négyszámjegyű) kóddal itt lehet beállítani az életkor szerinti hozzáférés-letiltást, s ez esetben például a felnőtteknek szóló (vagy pontosabban engedélyezett) lemezeket a gyerekek elől letiltja, ha a lemezen is rajta van a felnőtt műsorok kódja. Mindkét készülék tud fejezetek és részek szerint vagy időre keresni, ha a lemez tartalmazza az időkódokat.

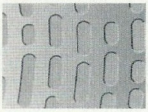
Hangban is van lehetőség a választásra, az optikai digitális kimeneten mindkét típusnál a DVD felvett formátumának megfelelően valamennyi jelenleg előforduló kódolás megjelenhet, természetesen az 5.1 csatornás Surround-jelek is AC–3-ban. Ehhez a kimenetet egy megfelelő AC–3 dekóderű erősítőhöz kell csatlakoztatni és igazi mozihangzást kaphatunk.

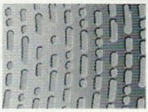
Az RCA-aljzatokon vagy a Scart-csatlakozón viszont a kétcsatornás jelek analóg formában jelennek meg. A jelenleg alkalmazott hangrendszerek közül természetesen a CD digitális hangja és az adatredukált MPEG–1-Audio számára is van átalakító, viszont a *Philips* által favorizált MPEG–2-Audio még nyitott kérdés mind a *Panasonic*, mind a *Thomson* számára, s úgy tűnik, még más modellek tervezésekor is várakozó álláspunton vannak a fejlesztők.

Tapasztalatok, mérések

Áttekintve a készülék csatlakoztatási lehetőségeit, a képjelekhez csak analóg formában lehet hozzáférni. Egyrészt két Scart-csatlakozón keresztül, az egyik egy televízió, a másik egy képmagnó részére szolgáltat jeleket, de van egy RCA-rendszerű videócsatlakozó és S–VHS készülékekre Y/C jelű

Hosiden aljzat is, ahonnan valóban nagyon jó minőségben nyerhető a különválasztott világosság,- és színjel. Ez utóbbin vizsgálva a képminőséget, igazán szép látványban volt részünk, bár műsorválaszték hiányában egyelőre a Panasonic és a Thomson demo-lemezére kellett hagyatkoznunk, illetve a COM–SER Kft. jóvoltából már kapható videó-CD-választékból a *Megint tanú* című filmet néztük meg.

Bár ez utóbbinál is érezhető volt a videószalaghoz képesti jobb minőség, a jobb jel–zaj-arány, a nagyobb részletgazdagság, az igazi élményt a DVD-képei jelentették. A felületek plasztikusak és tiszták voltak, zajt, havazást egyáltalán nem láttunk, a telítettség, a színek „helyükön" voltak, a bőrszínt szinte tökéletesnek éreztük, a haj csillogott, a képeknek szinte mélysége, drámaisága volt. Emellett a kontrasztátfogás, a kép dinamikája igen jó, röviden az egész összhatás, részletgazdagság nyilvánvalóan jobb, mint a videókazettáké. Az viszont tény, hogy mérőlemezek hiányában számszerűsíteni még kevésbé tudjuk a látottakat. Tájékoztatásul ezért a német teszt számszerű adatait említjük: mind a világosságjelnél, mind a színjelnél 72 dB körüli jel–zaj-értékeket mértek, felbontás tekintetében 5 MHz-nél csupán –2 dB volt a szintesés, lézerdiscnél ez –4 dB körül van, míg VHS-videóknál ekkora frekvenciaátvitelről egyáltalán nem beszélhetünk, hiszen a határ 3 MHz körül alakul.

Amint azt a képnél láttuk, a hang értékelésekor is egyformán muzsikált a *Panasonic* és a *Thomson.* A lényeg, hogy míg igazi hatásukat a filmek, az egyéb képes anyagok háttérhangjaként produkálják, önálló CD-játszóként egyelőre nem jelentenek sikert a hifi-rajongók körében. Bár tudják a specifikációt, az igazi gondok a meghallgatáskor keletkeztek. Hiányzott a magashang-tartományból a levegősség, az egész keményebben szólt, s a mélyek sem úgy voltak a helyükön, mint azt vártuk.

Mikor lesznek lemezek?

A végére marad a nagy kérdés, hogyan alakul a lemezkínálat az új technikához. Előzetes ismereteink szerint erről is folynak már tárgyalások, egyre több film jelenik meg DVD-n, melyek európai ára 50 DM körül alakul, s nem számottevően haladják meg a műsoros kazetták árát. Idén már legalább száz ilyen lemez jelenik meg Európában is, de ezzel együtt az igazi hazai terjedésre, a magyar szinkronnal vagy felirattal megjelenő DVD-filmekre még legjobb esetben is őszig várnunk kell. Az új technika azon az áron debütál, mint egy jó hifi sztereó videó, s ez azért mégsem kevés. Ahhoz pedig, hogy szolgáltatásait ki tudjuk használni, szükséges lenne egy AC–3-as dekóderes erősítő, néhány hangfal és nem kevés tér, hogy mindez jól is szóljon. A televízióról nem is beszéltünk, hiszen feltételezzük, hogy a kabáthoz már megvan a gomb. Ezzel együtt drukkolunk a DVD-nek, s mégiscsak hisszük, hogy ha lassabban is, de e vadonatúj videózási rendszer Magyarországon is mihamarabb el fog terjedni és méltó helye lesz az otthonokban a hifi–audio-videótoronyban.

UFO-K, UFONAUTÁK, FÖLDÖNKÍVÜLIEK, PARAJELENSÉGEK, MARS- és ŰRKUTATÁS, CSILLAGÁSZAT, PALEOASZTRONAUTIKA, A MÚLT ÜZENETEI, TUDOMÁNY, TERMÉSZETGYÓGYÁSZAT, SZÁMÍTÁSTECHNIKA, INFORMATIKA, VIRTUÁLIS VALÓSÁG, FILM, VIDEÓ, MOZI

NEMZETKÖZI UFO KIÁLLÍTÁS
és
RENDEZVÉNYSOROZAT
a
2010 Producer Iroda szervezésében.
1997. augusztus 9-24.
BUDAPEST, Petőfi Csarnok

X TALÁLKOZÁS®

Több, mint 1000 négyzetméteren, 500 fotó és dokumentum, 200 órányi program, 100 külföldi és hazai előadó előadása, 75 életnagyságú ufonauta, 50 játék-, és dokumentumfilm, 30 életnagyságú dioráma, az ufonauták földi tevékenységének bemutatására, egy 10 m átmérőjű "valódi" UFO, Lézershow, X-Találkozó, X-akták party, virtuális valóság bemutató, UFOCON '97, UFO-Hajó és UFO-show, nonstop videóvetítés Nulladik Típusú Találkozások, nagyszabású vásár, rejtvények, játékos vetélkedők értékes nyereményekkel és még számtalan meglepetés várja az 1997.augusztus 9-24 között a budapesi Petőfi Csarnokba ellátogató vendégeinket.

Részletes információ havonta
a Színes UFO Ismeretterjesztő Képeslapban,
valamint a 2010 PRODUCER IRODA címén
1126 Budapest, Böszörményi út 16/b.
Telefon/fax.:1553-422 Telefon: 06-60-327-690

S&L Design

X TALÁLKOZÁS

a

video magazin

standján!

Mi is ott leszünk
1997 augusztusában
a Petőfi Csarnokban
az X Találkozás
rendezvénysorozaton!
Izgalmas előadásokat hallgathat,
az aktuális ufó- és sci-fi-videófilmek
részleteibe pillanthat be!

Csomagban, kedvezményes áron
juthat hozzá a témába vágó műsoros
videókazettákhoz!

Érdemes felkeresnie standunkat!

a

video magazin

az

X TALÁLKOZÁS

rendezvény támogatója

JÚNIUSI KONCERTÁRADAT

A június 5-i *Kiss* koncertet követően e hónapban valóságos koncertáradatnak örvendhetnek a magyar pop-rockkedvelők, idősek és fiatalok egyaránt. Június 20-án a Kisstadionban lép fel az ismét összeállt *Emerson Lake and Palmer* trió. Az együttes, melynek történetét videófilm is őrzi, a hetvenes évek meghatározó zenekara volt, s valósággal forradalmasította a progresszív rockzenét, melybe a fiúk ügyesen átcsempészték a klasszikus zenét is. A három zenész egy évtizeden át játszott együtt, majd szétváltak útjaik. A kilencvenes években találkoztak újra, hogy felidézzék a jeles napokat. Legismertebb, rocktörténetet meghatározó albumaik közé tartozik a *Pictures At An Exibition – Muszorgszkij: Egy kiállítás képei* című művének feldolgozása – (1971), a *Tarkus* (1971), a *Trilogy* (1972), és a *Brain Salad Surgery* (1973). Érdekesség, hogy a koncert előtt láthatjuk a legendás folk-énekesnőt, a most 56 éves *Joan Baezt* is. A legendás személyiség még az ötvenes évek végén tűnt fel a newporti folkfesztiválon. A hatvanas évek politikai ihletésű dalai után a hetvenes évektől szerzeményeit már nem a napi politika ihleti.

A 49 esztendős francia zeneszerző-szintetizátorvarázsló *Jean-Michel Jarre* fantasztikus méretű párizsi vagy kínai koncertjeiről eddig legfeljebb olvashattunk, lemezfelvételeket hallhattunk vagy videón láthattunk belőle részleteket, ám most személyesen is ott lehetünk élő előadásán, mert június 24-én a Budapest Sportcsarnok vendége lesz.

Egy nappal később *Sheryl Crow* és *David Byrne* látogat a Petőfi Csarnok szabadtéri színpadára, vendégzenekar a *Quimby (A dzsungel könyve)*. A Grammy-díjas Sheryl az *All I Want To Do* című című szerzeményével tört be a világ pop élvonalába 1994-ben *David Byrne*-t pedig a *Talking Heads* frontembereként ismerhettük meg. 1991-től építi szólókarrierjét. Június 27-én a polgárpukkasztó nagy öreg, *Alice Cooper* a Petőfi Csarnok vendége, három nappal később ugyanitt lép fel a legendás soul-funky zenekar, az *Earth Wind and Fire*. Hetvenes évekbeli számaikat, mint amilyen a *Celebration* vagy a *Fantasy*, ma is gyakran játsszák a magyar kereskedelmi rádióállomások is.

Jean-Michel Jarre

Az Emerson Lake and Palmer télen – nyáron jönnek

Bruce Willis ötödik eleme

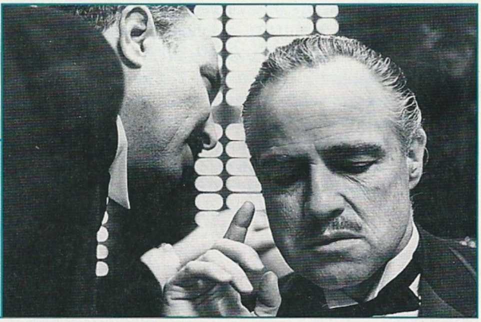

Ősszel, várhatóan októberben kerül a magyar mozikba *Luc Besson* legújabb filmje, *Az ötödik elem* (The Fifth Element) – jelentette be minapi sajtótájékoztatóján a Best Hollywood kiadóvezetője. A *Bruce Willis* főszereplésével 77 millió dolláros költségvetéssel készült alkotás a cannes-i filmfesztivál nyitóelőadása volt, s a magyar forgalmazó a francia Riviérán, a fesztivállal egy időben zajló filmvásáron vette meg Magyarországra a fogalmazási jogokat. A sci-fi a XXIII. században játszódik, s *Bruce Willis* egy különleges város különleges taxisofőrjét alakítja. A *Nikita*, a *Leon, a profi* rendezője minden idők legdrágább francia és egyben európai filmjét készítette el, melyet csaknem két éven át forgattak. A mű 2 millió dolláros rekordbevétellel nyitott Franciaországban, s a szintén májusi amerikai premiert követően az óceán túlpartján két hét alatt *Az ötödik elem*ért 35 millió dollárt hagytak a mozipénztárakban a nézők.

A film hazai videópremierje várhatóan a jövő év első negyedévben lesz.

Jönnek A keresztapák

Ősztől díszcsomagolásban lakossági forgalomban is kapható lesz *Francis Ford Coppola* trilógiája, *A keresztapa*. Az első, csaknem háromórás film még 1972-ben készült, két évre rá született meg a 200 perces folytatás, míg a harmadik részt, csaknem három órában 1990-ben forgatta le a rendező. Mindhárom rész vadonatúj magyar szinkront kap, s a házimozi-hangzás kedvelőinek örömére Dolby Sorround hanghatású lesz. A három kazetta fogyasztói ára 8 500 forint körül alakul majd.

ŐRSZEMEK AZ ÉGEN

A hidegháború idején kémkedésre kifejlesztett műholdaknak most új feladatuk van. Többek között a természeti katasztrófák előrejelzése. Az információ hatalom, tehát aki rendelkezik vele, az hatalmat is birtokol. Manapság a világűr – tetszik, nem tetszik – sokkal fontosabb része mindennapi életünknek, mint azt gondolnánk. A film azt is bemutatja, miként befolyásolják a műholdak az orvostudományt, az oktatást, a telekommunikációt, és milyen rendkívüli változásokat jelentenek életünkben.

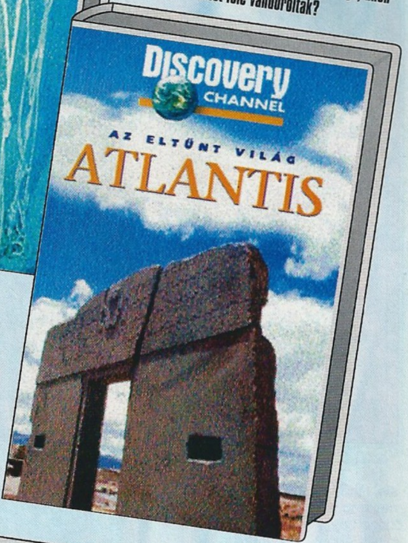

TITANIC

1912 áprilisában a Titanic óceánjáró összeütközött egy jéghegyyel és elsüllyedt az Atlanti-óceánon, a világtörténelem egyik leghírhedtebb katasztrófájában. Ez a film egy példátlan kutató és feltáró expedíció lebilincselően izgalmas és hiteles dokumentuma. 1996 augusztusában tudósok és szakemberek megpróbáltak véghez vinni egy fantasztikus technikai bravúrt: kiemelni hullámsírjából az elsüllyedt Titanic hajótestének egy részét.

ATLANTIS

Évszázadok óta keresik a régészek Atlantis legendás városát Észak-Afrikában, Európában, sőt még a karib-tengeri szigetvilágban is. E film egy merőben új és egészen meglepő elméletet dolgoz fel róla. A Discovery Channel kamerái bemutatják egy titokzatos civilizáció maradványait, melyeket Bolívia fennsíkjai rejtenek magukban. A gazdag képanyag izgalmas kérdést vet fel: lehet, hogy Dél-Amerika a modern civilizáció bölcsője, ahonnan a népek kelet felé vándoroltak?

Soha nem látott új felvételek, információk az UFO-król, megmagyarázhatatlan jelenségekről és az emberiség történelmének legnagyobb titkairól.

A tartalomból:
Az első UFO-k
Kémszatellitek vagy UFO-k?
A nevadai sivatag titka

Soha nem látott új felvételek, információk az UFO-król, megmagyarázhatatlan jelenségekről és az emberiség történelmének legnagyobb titkairól.

A tartalomból:
A Pentagon és a *Kék könyv* akció
Misztikus emberrablások
Mit tudunk az UFOk-ról?

További információ: Premier Video 1025 Budapest, Szépvölgyi út 128. Telefon: 06-30-499-597

MOZI

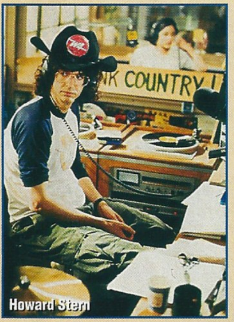
ELŐZETES

VIDEO

A MAGYAR MOZIKBAN

július egyik könnyed filmje lehet az Amerikában oly sikeres *Private Parts.* Cannes-ban is feltűnést keltett **Howard Stern** a polgárpukkasztó rádióműsor-vezető, akinek önéletírása alapján készült a film. Főszereplője nem más, mint a különleges figura életbeli alakítója, maga **Howard Stern**. A filmfesztiválon, hogy nyomatékot adjon filmjének, magának és különcségének, két félmeztelen hölggyel fényképeztette magát, s nagyszabású partival hagyta névjegyét a neves európai tengerparti városban, ahol persze filmjét is levetítették.

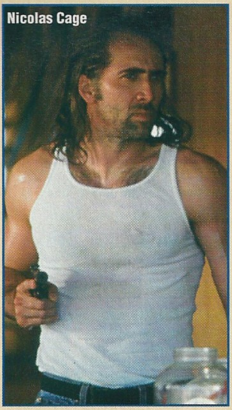
Cannes-ban szintén bemutatták **Nicolas Cage** főszereplésével a *Con Air – Fegyencjárat* című akciófilmet. Az Egyesült Államok leg-

Howard Stern

veszedelmesebb fegyenceit összezárják egy repülőgép fedélzetén, hogy az életfogytiglanra ítélt gyilkosokat az ország legbiztonságosabb börtönébe szállítsák. Ebből csak baj lehet – és az is lesz. További szereplők: **John Malkovich** (hírhedt fegyenc) és **John Cusack** (mint rendőrbíró). Cage pedig egy amnesztiával szabadulni készülő egykori rohamosztagos, aki feleségét mentendő, egy verekedésben megölt egy embert, melyért nyolc börtönév van már a háta mögött. Ők a hősei és antihősei egy ravaszul kitervelt gépeltérítési akciónak.

Ha nem untuk meg a történetet, csaknem ugyanezt megnézhetjük más szereposztásban is. A *Légörvényben* egy Boeing 747-es fedélzetén tűnik minden nyugodtnak. Utas alig van, ám közöttük ott üldögél az FBI kíséretében két elítélt gyilkos, megbilincselve. A helyzet azonban egyik pillanatról a másikra alaposan megváltozik: az őrzők halottak, a pilóták tehetetlenek, az utasok túszok, a gép testén pedig lyuk tátong. **Ray Liottát** már ismerjük, milyen őrjítő is tud lenni *(Őrjítő vágy)*, s most sem kell csalatkoznunk. Színésztársai **Lauren Holly** és **Ryan Weaver.**

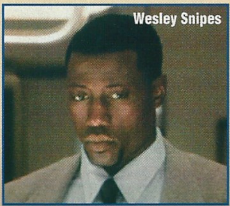
Miután **Wesley Snipes** elbaseballozgatott **Robert De Niróval** *A rajongó* című filmben, most

Nicolas Cage

washingtoni zsaruként nyomoz egy Fehér Házban történt gyilkosság után a *Murder At 1600 – Gyilkos a házban* című filmben. A nyomozásban azonban a politika csak hátráltatja. Egyetlen segítője akad, **Diane Lane** személyében, egy titkosügynök...

A *Meglesni és megszeretni* vígjáték egy elhagyott barátról és barátnőről, akik együtt lesik ki volt szerelmüket, együtt szőnek haditervet megleckéztetésükre. **Meg Ryan** újabb alakítását élvezhetjük, segítőtársai **Matthew Broderick** és **Kelly Preston.**

Nyerőpáros **Jean-Claude Van Damme** és **Mickey Rourke**, ha színészeket kell választani egy

Wesley Snipes

filmhez. A *Nyerő páros* producerei ezt tették. Van Damme most éppen terroristaelhárító, aki békésen éldegél családjával a francia Riviérán, amikor hívja főnöke – no meg a kötelesség. Rourke személyében a világ legveszedelmesebb terroristája ellen kell felvennie a harcot...

Whoopi Goldberg ismét kitesz magáért. Ezúttal egy New York-i

Jean-Claude Van Damme

sofőrt játszik, aki kedvenc kosárcsapata közvetlen közelébe keveredik. Egy napon pedig arra ébred, hogy ennél közelebb már nem is kerülhetne: ő, vagyis Edwina „Eddie" Franklin lesz álmai csapatának edzője, az *Eddie* című vígjátékban.

Walt Disney nyári ajánlata az elkényeztetett *Susi* és a bohém kedvű, vidám *Tekergő.* Természetesen mindketten kutyusok és rajzfilmfigurák.

Mint ahogy jól ismert rajzfilmfigurák a Music Television sztárjai, *Beavis és Butt-Head* is, akik „lenyomják Amerikát" első játékfilmjükben.

A HONI VIDEÓTÉKÁKBAN

Kurt Russell katasztrófafilmmel tér vissza rajongóihoz. **John Carpenter** rendezte a *Menekülés Los Angelesből* című filmet, másfél évtizeddel azután, hogy elkészítette *Menekülés New Yorkból* című alkotását. Ezúttal 2013-ban járunk Los Angelesben, amely egy földrengés nyomán levált a szárazföldről, s az amerikai elnök erre a szigetre deportálja azokat, akik nem férnek bele nem dohányzó, vegetáriánus, egy vallást ismerő szép új világába. További szereplők: **Stacey Keach, Steve Buscemi, Jene Fonda, George Corraface.**

A *Ragadozók* is sztárparádét ígér: **Michael Douglas** és **Val Kilmer** erednek az emberevő afrikai oroszlánok nyomába, melyek

Susi és Tekergő

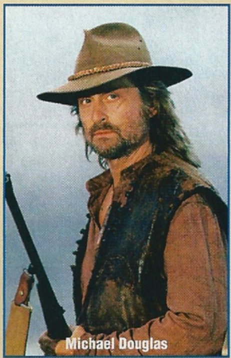
megtizedelik a vasútat építő munkásokat. Márpedig a vasútnak mennie kell...

Egy kísérleti laboratóriumban hosszú évek kemény munkájával újfajta energiaforrást sikerül kifejleszteni, amely megingathatja az egész energiaipart. Ennek pedig végzetes következményei lehetnek. **Keanu Reeves** a sztárja **Andrew Davies** *(A szökevény)* új filmjének, melynek címe: *Láncreakció.*

Kevin Costner egy lezüllött golfjátékos, akit már nem érdekel az életben semmi, legfeljebb egy

Matthew Broderick és Meg Ryan

szép hölgy, **Rene Russo**, akinek egy szépfiú menő golfjátékos udvarol, **Don Johnson** képében. Costnernak, hogy meghódítsa szíve választottját, el kell indulnia a bajnokságban, s be kell bizonyítania, játéktudása mit sem kopott az évek alatt... A film, amelyben mindez elénk tárul, a *Fejjel a falnak!* címet viseli.

Michael Douglas

Rene Russót aggódó feleségként **Mel Gibson** oldalán is viszontláthatjuk a *Váltságdíj* című alkotásban. A gazdag házaspár egyetlen gyermekét elrabolják. Nem is akárhogyan, és nem is akárkik. **Gary Sinise** tűnik fel harmadik sztárként, remek játékkal. Izgalom, feszültség, csavar jellemzi a filmet, mely várhatóan július egyik nagy tékasikere lesz.

ERNYEI BÉLA

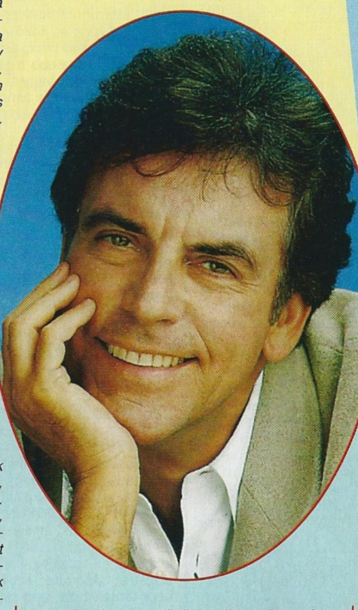
kedvenc videófilmjei

– 1986-ban kiadott egy életrajzi jellegű könyvet, volt egy televízióműsora, a *Sztárleltár*, és egy rovata egy hetilapban. Egy idő óta viszont nem hallunk *Ernyei Bélá*ról. Mi történt önnel azóta?

– Nagyon sok minden. A könyv elkísér egészen 1986-ig, azóta pedig lényegében bekövetkezett az, amit lényegében akartam. Vagyis azért hívtak televízióba, színházba játszani, mert azt mondták, hogy ez egy olyan szerep, ami Ernyei Bélának való. Bekerültem tehát azon színészek közé, akiket ismernek és másképpp szerződtetnek, mint azokat, akiket nem ismernek. Mint ahogy Amerikában is az a helyzet, hogy még a legnagyobb sztárokat is behívják a szereplő válogatásra, hogy olvassanak fel a szerepből egy két mondatot. Európában nem ez a rendszer működik. Itt mindenkiről tudják, hogy mit csinál. A „tól-ig" viszont nagyon szabályozott. Azt is tudják, hogy mi az, amit nem tudok olyan jól csinálni. Például nem tudok annyira vicces lenni a vígjátékokban, mint amennyire szeretnék. Tehát valamilyen módon elértem egy pozíciót, és ez a legfontosabb az életemben. Gyakorlatilag a ZDF-nek vagyok szinte a háziszínésze. Nagyon sok mindent csináltam nekik. Tévésorozatokat – kettőt is az utóbbi időben –, filmeket, tévéjátékokat, természetesen más társaságoknak is. Franciaországban éltem négy és fél évet, ahol francia cégeknek dolgoztam, főleg televízióknak, mivel általában elég kevés mozifilm készül Európában, és azok is többnyire nemzeti filmek, melyek annyira nemzeti problémákkal foglalkoznak, hogy oda külföldi tényleg nagyon nehezen teszi be a lábát. A televízióban ez a szemlélet, érdekes módon, egy kicsit lazább. Arra vagyok büszke, hogy németeket játszom, pedig mindenki tudja rólam, hogy magyar vagyok. A televízió nagyvonalú, a show pedig még nagyvonalúbb. A televízió nyolcvan-nyolcvanöt százalékban külföldiekkel dolgozik. Most Köszönöm, Németország címmel készítek egy műsort. Azok a külföldiek lépnek fel benne, akik többé-kevésbé sikeresek Németországban. Amikor nagy recesszió van abban az országban, fontos hogy erősítsük: nem bántják a külföldieket. A művészetben persze más a helyzet, mint általában, de mégis tudatnunk kell, hogy Németország egy nagystílű ország, ahol külföldieknek is lehet karriert csinálni. Ezt a műsort szerkesztem és fel is lépek benne. Különben nem dolgozom túl sokat, és sok mindent visszamondok, mert még ma is azt vallom, hogy az életnek valamilyen módon a munkában is örömöt kell okoznia. Tehát abban a pillanatban, amikor valami gépiessé válik, meg kell nézni, hogy mitől vált gépiessé és dönteni kell, hogy abba kell-e hagyni, lehet e folytatni, vagy meddig lehet folytatni? Ott tartok az életemben, hogy megkereshetem és kiválaszthatom magamnak, mit akarok dolgozni. Amit csinálok, azt sok pénzért csinálom, és a pénzért szabadidőt veszek. Ilyenkor tudok gondolkodni, ilyenkor feltöltődöm, olvasok. Így megengedhetem magamnak mindazt, amihez az embereknek egyébként nincs meg az anyagi vagy az időháttere.

– Magyarországhoz jelenleg semmilyen szerződés nem köti.

– Egy: Magyarországon nincs arra pénz, hogy az ember bármit csinálјon. Kettő: úgy érzem, nem arra a mannára van szüksége a nézőknek, amit én tudnék hozni. Itt annyira más minden, ami elindult a szórakoztatásban, a komoly művészetekben. Amikor összedőlnek színházak – a televízió gyakorlatilag már két–három évvel ezelőtt összedőlt, a filmipar is összedőlt –, tehát mindaz, amit megszoktunk: az alapigazságok, egységek, értékek megszűntek, átalakulófélben vannak, emiatt én nem akarok senki elől elvenni munkát. Illetve szeretnék egy női műsort készíteni a televízióban nőkről nőknek, de az annyira szervesen az én műsorom, hogy azt nem tudná más megcsinálni. Nagyon sok fiatalemberrel, férfiakkal, nőkkel vagyok kapcsolatban, és azt veszem észre, hogy az emberek megbíznak bennem.

Annyi panaszt hallok a kapcsolatrendszerekről, a férfiak nőkkel szemben tanúsított magatartásáról, hogy úgy érzem, össze tudnék állítani egy műsort arról, hogy a két nem kapcsolatát, egymás iránti közeledését más alapokra lehetne helyezni.

– Mennyire biztos, hogy ebből lesz is valami?

– A Magyar Televízió is akarja, és egy privát cég is érdeklődik, amely állítólag várományosa egy csatornának, s majd az élet dönti el, hogy a kettő közül melyiknek van nagyobb esélye.

– Miért hagyta abba a Sztárleltár című műsort?

– Az a helyzet, hogy amikor a hatodiknál beindulhatott volna, akkor ment végbe a rendszerváltás és a költségek legnagyobb részét fedező Szerencsejáték Rt. élén kicserélődött a csapat, megszűntek a nagyobb támogatások. Kevesebb pénzből pedig nem volt érdemes műsort csinálni.

– Mikor forgatott utoljára mozifilmet?

– Németországban, öt évvel ezelőtt. Semmi különös nem volt. Nem is volt nagy siker. Én nem is tartom igazán számon. Magyarországon utoljára 1981-ben forgattam, A szeleburdi család volt a címe. Nemrég vetítette újra a Magyar Televízió. Nagy siker volt különböző ifjúsági fesztiválokon, díjakat is hozott. Többek között nekem egy színészi díjat.

– Nem hiányoznak a filmszerepek?

– Az a helyzet, hogy ugyanannyi munkával, amellyel egy színházi előadást eljátszom ötszáz vagy ezer, vagy egy mozifilmet a mozikban harmincezer néző előtt, a televízióban látnak negyven–ötven–hatvan millióan, és ez sokkal izgalmasabb. Mindig is olyan közönségszínész voltam, aki közel akart lenni a közönséghez, nem az az elefántcsonttoronyba zárt művész, aki kék haját fésülgeti, és azt mondja, ha négyen látják a munkáját, az nagyon jó dolog. Én a közönségért vagyok, és amin dolgozom, azzal minél nagyobb közönséghez szeretnék eljutni.

– Melyik műfaj vonzaná a legjobban?

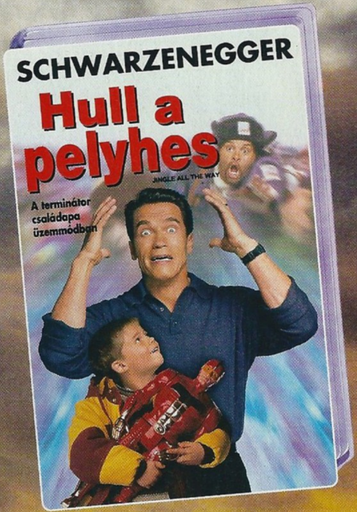
– Amely engem igazán érdekel, tehát a drámai színészet és a popzene, azt nem csinálhatnám, mert nem fogadják el tőlem. Illetve ha el is fogadnák, ha elmennék kettőezernégyszáz márkáért egy vidéki színházba, valahol Németországban, akkor megint beállnék azon rabszolgák közé, akik közül én 29 éves koromban megszabadultam, és ma is büszke vagyok arra , hogy soha többet nem kellett ismét beállnom közéjük. Tehát vendégként játszom színházban, és amit felajánlanak nekem mint vendégszerepet, azt eljátszom szívesen. Természetesen másképp látnak ők engem, mint ahogy én magamat, és természetesen ezért van az, hogy problémák adódnak. Imádom a színházat. Színházban nőttem fel. A színház mindennek az anyja. Csak hát annyi színházat játszottam életemben, hogy jólesik most egy bizonyos pauza.

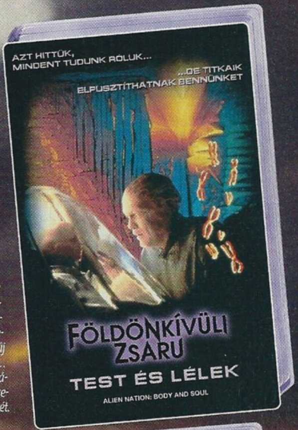
– Mennyire van ideje moziba járni vagy videózni?

– Nem nagyon járok moziba. Olyan nagyon kedvenc filmjeim sincsenek. Illetve egy mégis csak van. A Tisztességtelen ajánlat. Mégpedig azért ez a film, mert egyszerűen hiszek abban, amit mondani akar, hogy a pénz, a hatalom erotikussá tesz, holott ezt mindenki tagadja. Van erotikája a hatalomnak. A film arról szól, hogy Demi Moore, aki a lányt játssza, soha nem menne oda és még csak meg sem engedné szólítani magát attól a férfitől, ha az nem egy milliárdos lenne. Ez az igazság, és itt is férfi és nő kapcsolatról van szó, mely mindig is nagyon érdekelt engem. A filmben ez nagyon érdekes és nagyon jól elkapott gondolat. Emiatt ez a kedvenc filmem. Saját szerepeim közül nagy kedvenceim nincsenek, de nagyon szeretem A szeleburdi családot, ami egy ifjúsági film és nagyon-nagyon szeretek egy filmet – a nézők már talán nem is emlékeznek rá – Volt egyszer egy család. Révész György rendezte, és óriási a szereposztás: Ruttkai Éva, Latinovits Zoltán, Törőcsik Mari, Dajka Margit – és jómagam. Ma jártam egy videtékában, de nem tudtam megszerezni. Nagyon örülnék ha ezt nekem valaki fel tudná kutatni. Nagyon-nagyon szeretném ezt a filmet, elsősorban emlékül.

Varga Mária

VIDEOPREMIER: JÚNIUS 5.

A földönkívüli zsaru legújabb részében sokkoló igazságok kerülnek napvilágra a Földre érkezett idegenekről. Matt Skies, a földi zsaru és földönkívüli partnere szörnyű titokra bukkan egy hozzánk érkezett rabszolgaűrhajóval kapcsolatban. A nyomok abba a laboratóriumba vezetnek, ahol egy tudós emberi és idegen DNS-ek összekeverésével teremtett új életet. A csecsemő azonban eltűnik… Éppen akkor, amikor Matt végre elhatározza, nem törődik az előítéletekkel, és elveszi feleségül földönkívüli szerelmét.

Ceasar „tisztességes" szakember: a maffia pénzmosója. Azt hiszi, semmi sem zavarhatja meg nyugodt gengszteréletét, ám barátnőjének erről egészen más véleménye van. Violet ugyanis beleszeretett a szomszédjukban lakó lányba, aki nemrégiben szabadult a börtönből. A két nő meg akarja szerezni Ceasartól a maffia kétmillió dollárját. Tervük tökéletes lenne, ha nem csúszna bele hiba. De nagyon sok hiba csúszik bele. A következményekre nem kell sokat várni: hullahegyek a fürdőkádban, öldöklő maffiózók, vérszagra gyűlő zsaruk…

Aki júniusban kikölcsönzi a **Hull a pelyhes** című filmet, és a pultnál kérhető lapot kitöltve bedobja a gyűjtőládába, sorsoláson vesz részt!

A fődíj egy 10.000 forintos játékutalvány

További díjak:

- játékutalványok
- Turbo Man autó
- és még számos meglepetés

Az Átkozottak otthona igaz történeten alapul. A Smurl család évtizedes harcot folytatott az otthonát hatalmába kerítő démoni erőkkel. Nem volt mire támaszkodniuk: fegyvertelenül szálltak szembe a rettenettel. Mikor azonban már minden kevésnek bizonyult, és az egyház is megtagadta a segítséget, Smurléknak nem maradt más választásuk: démonvadászokat hívtak védelmül.

KÖLCSÖNÖZHETŐ VIDEOKAZETTÁN!

1145 Budapest, Bácskai u. 28-36.
Telefon: 467-1-467 Fax: 252-2-736
E-mail: video@intercom.hu
InterCom otthonlap: http://www.intercom.hu/